

*Littera scripta manet
Kar je zapisano, ostane.*

Dr. Peter Pavel Klasinc

LITTERA SCRIPTA MANET
KAR JE ZAPISANO, OSTANE.

K R O N I K A

Dr. Peter Pavel Klasinc

Ljubljana 2016

Dr. Peter Pavel Klasinc

“

Naša pot ne vodi po mehki travi.
To je gorska steza s številnimi skalami.
Vendar pa vodi navzgor, naprej, proti soncu. ”

(RUTH WESTHEIMER)

Možu, očetu in dediju v spomin, hvaležni:

Miška, Tina, Peter, Tara, Jalen, Eni

PREDSEDNIK REPUBLIKE SLOVENIJE

BORUT PAHOR

Ljubljana, 17. maj 2016

***Spoštovani gospod
dr. Peter Pavel Klasinc***

Spoštovani dr. Klasinc,

*ob Vašem prazniku, 70. rojstnem dnevu Vam iskreno čestitam in Vam želim vse dobro
v krogu Vaših najbližjih in prijateljev.*

*Se veliko zdravja, osebnega zadovoljstva in
vse najboljše,*

Borut Pahor

Vsebina

- 9** PROLOG
- 15** KRATKA BIOGRAFIJA
- 24** NOVI BRATEC | **Maruška Soklič Klasinc**
- 26** OSEM SPOMINSKIH UTRINKOV NA SOŠOLCA PETRA | **Andrej Brvar**
- 33** ŠE NEKAJ VESELIH DRUŽENJ S SOŠOLCI IN PRIJATELJI
- 35** FOLKLORA
- 37** PETER PAVEL KLASINC – KONTRA IN BOREC | **Vasja Samec**
- 39**KO MU JE BILO GORJE ROJENO.....
- 45** TRDNI TEMELJI ARHIVSKE KARIERE SO BILI PETRU PAVLU KLASINC
DANI NA PTUJU (1968-1976) | **Marija Hernja Masten**
- 53** LABOR OMNIA VINCIT IMPROBUS Vztrajno delo premaga vse | **Marjetka Legat**
- 73** PETER PAVEL KLASINC – ARHIVIST, ORGANIZATOR, MENTOR | **Doc. dr. Miroslav Novak**

- 81** »PER ASPERA AD ASTRA« Mednarodni inštitut arhivskih
znanosti skozi čas | **Mag. Zdenka Semlič Rajh**
- 109** MOJE PODŽUPANOVANJE S PETROM PAVLOM KLASINCEM | **Dr. Vilibald Premzl**
- 113** POPOTOVANJE OD MARIBORA DO SEVIDA | **Tina Plevnik**
- 116** NAJIN OČE JE BIL BOLJ REDKO DOMA | **Peter Klasinc**
- 119** DR. PETER PAVEL KLASINC – KOT UMETNOSTNI KRITIK | **Ludvik Jerčič**
- 123** NAPREJ ZASTAVA SLAVE | **Jože Lajevce**
- 126** DR. PETER PAVEL KLASINC – PRIJATELJ, DOMOLJUB, REVOLUCIONAR | **Marjan Podobnik**
- 130** NEDELJSKA ŠOLA | **Mag. Milan Štruc**
- 133** DR. PETER PAVEL KLASINC – OB 70-LETNICI TVOJE MLADOSTI | **Prof. dr. Ludvik Toplak**
- 137** EPILOG

PROLOG

Ideja za pripravo te kronike pravzaprav ni nastala na mojem »zelniku«. Idejo mi je dal kar Peter sam. Nekoč sva se peljala v Maribor, jaz k sinu Petru na obisk, on pa na Alma Mater Europaea, kjer je predstojnik katedre za arhivistiko. In se tako pogovarjava, nekaj pač moraš početi med vožnjo, da ne gledaš vseh tistih kretenov, ki neusmiljeno pritiskajo na plin in drvijo mimo tebe ter razglabljava o tem, da bo letos star 70 let. Peter zagrenjeno pripoveduje, da vsi drugi dobivajo plakete, priznanja, nagrade, pišejo knjige o njih, on pa je posvetil celo življenje stroki arhivistiki, dosegel vrh, pa se ga nobeden niti ne spomni. Na to mi reče, da bi vsaj jaz z otrokoma lahko pripravila kakšen program, takšnega, kot ga je videl pri drugih, tudi pri svojem bratu (jaz se sicer ne spomnim tistega pri bratu). Pri tem me ošvrkne s pogledom, da vidi mojo reakcijo, moj pogled baje pove vse. Pa mi pade ideja, zakaj pa ne, napišimo kar knjigo – kroniko. Menda to ne bo takšna »kunšt« in tako se je začelo.

Ko me je minila prva zagnanost, evforija, navdušenje, nisem bila več prepričana, da bo to tako enostavno. Nisem dovolj zaupala vase in sem se spraševala, ali mi bo uspelo? Želela sem, da mi uspe, mora mi uspeti, sem si rekla, še posebej, ker si je Peter za rojstni dan zaželel nemogoče darilo, električno kolo. Predstavljajte si, kako se bo zbasal na tisto kolo z majhnimi kolesi, če se niti pri vzratni vožnji v avtomobilu ne more obrnit, pa še dva tisočaka stane. Ko sem mu to omenila, je nejevoljno odvrnil, če nam morda ni toliko vreden.

Napeljala sem ga na razmišljanje, da si mora za darilo želeti nekaj, česar si ne more kupiti sam. V mislih sem imela nekaj nematerialnega, globokega, čustveno povezanega, abstraktnega, ne plehkkega, nekaj duhovnega. In obraz mu je kar zažarel, ko je rekel: »Mercedes mi lahko kupite, tega si res ne morem sam, kaj se nisem tega že prej domislil«. Želela sem še kaj pripomniti, a sem raje odnehala in si rekla, da bova ta pogovor nadaljevala kdaj drugič.

No, sedaj se vrnimo k prvemu odstavku in ga nadaljujmo s tem, kako sem ugotovila, katera poglavja sestavljajo kroniko in tudi druge publikacije in kako sem izbirala avtorje besedil.

Vklopila sem malo internet, saj tako delajo tudi drugi, in tam prebrala, da so takšne knjige sestavljene iz več poglavij. Najprej je posvetilo - misel, predgovor, uvod ali prolog, uvodne besede, biografija itd. Temu sledi vsebina knjige - bistvo, ki ga pišejo posamezni avtorji in čemur je knjiga sploh namenjena. Na koncu pa je še povzetek ali epilog.

Naletela sem že na prvi problem. Vseh naštetih poglavij ne more napisati kar kdorkoli. Napiše jih lahko samo avtor oziroma izdajatelj kronike ali morebitni uredniški odbor. Vse to pa predstavljam kar sama. Samo problem je, ker jaz ne znam pisati. Računati znam in to dobro, pisati pa ne znam. Znam samo popravljati za Petrom, kadar on kaj napiše. Tisto ni težko delo, saj je že vse napisano in v takem primeru, ko je ideja že na papirju, mi ni težko pametovati.

Zato grem spet na internet, da poiščem najprej kakšno pametno misel, ki bo globoka, pa spet ne preveč, morda malo poučna, pa ne preveč, predvsem pa čim manj sluzava. In sem jo našla. Res ni moja izvirna misel, a tako delajo tudi drugi in potem spodaj napišejo »fus noto«. Potem to ni »plonkanje« ampak citiranje. No, jaz sem citirala kar zgoraj, bo OK, bi rekla. Tako je nastalo posvetilo.

Malo sem se spotaknila ob misel, da potrebujem tudi življenjepis oziroma biografijo, da bo bolj učeno delovalo. Spet me je rešil internet, res ne vem, kaj bi brez njega. Tam piše, da moraš pri življenjepisih obdelati vsa obdobja od rojstva naprej. Tako sem se znašla pred novim problemom. Kdo bo to napisal? Pa ja ne spet jaz? Spomnim se, da je Peter že večkrat pisal razne življenjepise, še sama sem mu jih pomagala pretipkavati na staro Olympio in sem tako rekoč skoraj soavtorica. Iščem, kje drugje kot na internetu, in najdem več variant njegovih življenjepisov in jih natisnem. Potem vzamem enega, tistega najdaljšega, da je že čim več napisanega. Malo še spremenim in nekaj dodam in to je to. Menda ja ne bo Peter rekel, da sem ga »plonkala«, da nisem navedla »fus not«, da ga nisem citirala. Saj ga zdaj citiram.

Tako, dva problema sta že rešena. Ostane mi uvod oz. spremna beseda, predgovor ali kakor hočete. Jaz bom uporabila besedo prolog, ker se to tako imenitno in učeno sliši in bo v tem kar vse prej naštetu združeno. Samo še vedno ne vem, kdo bo to napisal? Jaz že ne, ne znam pisati.

Pogledam malo e-pošto in glej ga zlomka, Andrej je poslal prispevek. Preberem. Prelep, zabaven, hudomušen, slovnično izpiljen in večplasten natančno izraža Petrov značaj in lastnosti. Berem njegovo besedilo in razmišljam o uvodu, ki ga ne znam napisati. Še enkrat preberem, kar je napisal Andrej in se mi zdi, da je pisal kar tako, lahkotno, kot je mislil tisti trenutek, samo pisal je, umetnik, tako lepo, neverjetno zanimivo. Pa sem si rekla, da bom še jaz tako pisala, točno tako kot on. Misli, trenutne misli, nič ne bom pazila na slovnico, samo pisala. In sem pisala. Ko je bilo mojih misli konec, ko ni bilo več kaj pisati, sem zagledala štiri polne strani. Kar prijetno mi je bilo pri srcu. Bilo je izvirno, samo moje, brez »plonkanja«, brez »fus not«, citatov in vseh tistih imenitnih stvari. Mogoče malo bolj »odštekano«, a vendar resnično. Ampak naslov besedila bo vseeno imeniten, bo prolog, sem si rekla.

Sedaj pa še malo o tem, kako so nastala ostala poglavja, kdo so avtorji in kako sem jih izbirala. Kot vodilo sem vzela tisto preplonkano biografijo, tisto brez »fus not« in jo razdelila na več področij oz. sklopov: obdobje do prve službe, posebej Zgodovinski arhiv Ptuj in Pokrajinski arhiv Maribor, podžupanovanje na Mestni občini Maribor in vodenje arhivistike na Alma Mater Europaea. Vmes sem nanizala pomembnejše funkcije in tudi njegovo angažiranost na drugih področjih, kot so vodenje Arhivskega društva Maribor, podpredsedništvo v društvu Heraldica Slovenica, vodenje Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti Trst - Maribor in sodelovanje pri pripravi dokumentov za arbitražni sporazum v zvezi z mejo z Republiko Hrvaško.

Pisce, avtorje besedil sem izbirala predvsem po strokovni plati, saj sem želela, da bi bilo njegovo življenje in delo čim bolj natančno, strokovno in resnično prikazano. Problema nisem videla pri izbiri avtorjev za področje Pokrajinskega arhiva Maribor in Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti Trst - Maribor, saj sem vse tri avtorje, Marjetko Legat, dr. Miroslava Novaka in mag. Zdenko Semlič Rajh že leta dobro poznala. Peter jih še danes neprestano gnjavi po telefonu - tako jaz doma komentiram njegovo nenehno telefoniranje pozno v noč. To področje je tudi najbolj zahtevno, saj je Peter v Pokrajinskem arhivu v Mariboru prebil skoraj pol svojega življenja. Vsem trem je bila moja ideja všeč in so privolili. Vedela sem, da bodo prispevki izvrstni.

Tudi za Zgodovinski arhiv Ptuj me ni skrbelo. Tudi tam sem dobro poznala več njegovih bivših sodelavcev, še posebej avtorico Marijo Hernja Masten.

V mlajših letih sem večkrat prišla na Ptuj s Petrom in smo tam lumpali. Veliko spominov me veže na to prelepo mesto na Štajerskem, lepih in manj lepih. Enkrat mi je Franca (eden od sodelavcev) nekaj »skup« namešal, da sem celo popoldne spala na trati pod drevesom, pijana kot čep. Drugič sem ostala pomotoma zaprta v arhivu, sama, popoldan in sem komaj našla izhod. Vse je bilo zaklenjeno, »gitre« na oknih in tudi pri »oberliftih« nad vrati, okna brez »giter« pa so gledala na Dravo, ob zidu pa skalnata stena kot v prepadu. Neutolažljivo sem jokala, minute in ure so tekale. Kako bom prišla ven in domov? Imela sem »horalegalis« in nobenega telefona. Takrat ni bilo mobilcev, vsako stanovanje tudi ni imelo »stacionarca«, tudi naše ne. Pomislila sem, da me bo mama iskala s policijo (saj bi tudi jaz tako naredila) in je bolje, da me najde mrtvo, sicer me bo tako ali tako ubila. V paniki, ki me je grabila, sem preiskala vse prostore od pritličja do vrha in še enkrat in še in še, ko sem začudena opazila neka majhna kovana vrata, ki so bila zaklenjena. Ni se jih dalo odpreti. Vendar so imela na notranji strani zapah in jaz sem ga s težavo odmaknila in potegnila. Zaškrpalo je, vlekla sem in vlekla in zagledala notranje dvorišče. Bila sem na prostosti. Tekla sem na avtobusno postajo in z zadnjim drobižem kupila avtobusno karto, ob tri četrt na sedem za Maribor. Sredi tega dogodka sem se znašla samo zato, ker sem hotela Petra s svojim prihodom presenetiti. V popoldanskem času namreč, ko Petrovega očeta - direktorja ni bilo v službi, sva se v skladišču za fascikli mečkala.

Ptujska Mica (tako so Marijo običajno klicali) je bila navdušena nad mojo idejo. Odleglo mi je. Knjiga -kronika bo uspela.

Za Arhivsko društvo Maribor se mi je kar sam ponudil naš dolgoletni prijatelj in član društva, Ludvik Jerčič. Pravzaprav sem ga klicala v zvezi z Občino Maribor oz.

njenim bivšim podžupanom dr. Vilibaldom Premzlom. Zanimalo me je, kako dobro se poznata. Prosila sem ga, da ga nagovori in prosi za kakšen prispevek za to kroniko, saj sta bila s Petrom istočasno podžupana in tudi sicer sta še zdaj prijatelja. Malo sem bila skeptična v zvezi s tem. Bala sem se, da bo dr. Premzl odklonil. Pa ni, celo prvi je poslal lep prispevek in ga podkrepil s sliko. Nato se je ponudil naš prijatelj Ludvik, da napiše krajši prispevek v imenu Arhivskega društva. Tudi pri tem sem bila skeptična. Vem, da zna delati in zna tudi pisati, samo pri njem vse tako dolgo traja. Bala sem se, da bo knjiga prej v tiskarni, kot njegovo besedilo pri meni. Pa ni bilo tako. Lep prispevek je poslal v sedmih dneh.

Kaj pa Petrova zgodnja leta? Razmišljam, da bi morda sestra Maruška kaj napisala, ona zelo lepo piše. Ali pa bi morda kaj napisala kar sama, samo kaj, o čem? Morala bi ga kaj spraševati in bilo bi zelo sumljivo, kako me naenkrat zanimajo stvari o njem. Sicer mi po njegovem mnenju, ko je slabe volje, ni nič mar zanj.

Na misel mi pride, seveda, kakšen sošolec, znanec iz tistih let, ki lepo piše, pisatelj, lahko je tudi pesnik. Andrej Brvar, njegov sošolec bo ta pravi, pa še knjiga bo več vredna, če bo Prešernov nagrajenec nekaj noter napisal in ga pokličem po telefonu. Nisem verjela, da bo pristal. Takšni so radi včasih malo domišljavi. Po glasu me ni spoznal. Mislim, da sem njegova vnukinja. In potem ga vprašam, če želi s tem povedati, da mi gre že malo na otročje. Odvrne, da ne, saj da sem bila vedno malo bolj otročja. Poslušal me je in pripomnil, da so zborniki strokovna zadeva, on bi pa raje napisal kaj zabavnega. Ideja mi je bila zelo všeč in tako sva bila dogovorjena. Ko sem kasneje prebrala njegovo besedilo, sem si morala priznati, da si je Prešernovo nagrado resnično zaslužil.

In konec koncev ne moremo brez korektne obravnave in prikaza študija arhivistike in dokumentologije na Alma Mater Europaea-ECM, kajti to poglavje je v življenju Petra Pavla najpomembnejše, saj potrjuje vsa njegova dosedanja prizadevanja na področju arhivistike in nikakor ne bi smelo manjkati.

Predsednika Alma Mater Europaea prof. dr. Ludvika Toplaka sicer osebno poznam. Včasih, pozimi, ko je imel kakšne opravke v Ljubljani, je prišel k nam na tisti dobri čaj z limono in medom. Tako ga je sam vedno pohvalil in upam, da ne samo iz vljudnosti.

Malo sem pobrskala po internetu, da bi mu napisala elektronsko sporočilo in ga prosila za sodelovanje. Našla sem le naslove njegovih uslužbencev. V upanju, da niso med seboj skregani, sem jim napisala zelo vljudno pismo. Kar precej sem se dobrikala,

preden sem uspela v svoji nameri. Zato pa je bil rezultat mojih prizadevanj tem slajši, saj je avtor besedila kar njihov predsednik in ravno to je tisto, kar sem si že od vsega začetka želela. Da bo imela kronika še večjo težo.

Odprto je ostalo še samo področje »Bitka za mejo«, kot jo je Peter najraje imenoval. Dogovorila sem se z Marjanom Podobnikom, ki je preko zavoda 25. junij, katerega član je tudi Peter, pripravil odličen prispevek o njegovi angažiranosti pri pripravi dokumentov za arbitražni sporazum v zvezi z mejo z Republiko Hrvaško.

Seveda je v knjigi še nekaj skrivnostnih poglavij, ki tukaj niso posebej izpostavljena in morda ali pa predvsem zaradi tega, bo branje še bolj zanimivo.

Knjiga bi bila sicer bogatejša, če bi sodelovali še mnogi drugi, ki so bili povabljeni k sodelovanju pa so iz različnih razlogov sodelovanje odklonili.

Ko sedaj prebiram te uvodne besede, razmišljam o razgovoru, ki sem ga imela s svojim bratom tistega dne, ko je nastala ideja o tej kroniki. Mirno in z zanimanjem me je poslušal in na koncu pripomnil nekaj, kar mi je dalo misliti. Vprašal me je, kje bo v tej knjigi nekaj mojega, neka pika na »i«. Takrat me je zagrabila panika. Sedaj pa upam, da je vse tisto, kar sem v tej knjigi sama napisala, tista pika na »i«, ki jo je imel takrat v mislih.

In tako je s pomočjo izvrstnih avtorjev besedil nastala ta čudovita kronika. Vsem avtorjem se iskreno zahvaljujem in jim bom večno hvaležna, da so mi omogočili pripraviti izvirno darilo za Petrov 70. rojstni dan.

KRATKA BIOGRAFIJA

Dr. Peter Pavel Klasinc, docent, znanstveni in arhivski svetnik, se je rodil dne 18.6. 1946 kot četrti od petih otrok očetu Antonu in materi Nerini, rojeni Zajc, v Mariboru. Rod Klasincev izhaja iz Cirkovc na Dravskem polju. Mati Nerina, sicer rojena v Trstu, je živela v Ljubljani, kjer sta se z očetom tudi spoznala. Sedemčlanska družina je stanovala na cesti Zmage 60 v Mariboru, v manjši vrstni hiši, ki je po tedanjih merilih zadoščala za številčno družino.

▲ Družina Klasinc leta 1955, Peter drugi z leve strani.

◄ 4. razred osnovne šole (l. 1957)

4. razred gimnazije ►
(l. 1965)

Med letoma 1953 in 1957 je obiskoval štiriletno osnovno šolo v takratni Osnovni šoli VII v Žolgarjevi ulici (sedaj Osnovna šola Franceta Prešerna) na Taboru. Po končani osnovni šoli se je vpisal na štiriletno nižjo klasično gimnazijo na Mladinski ulici (sedanji prostori Pravne fakultete), ki so jo leta 1958 ukinili. Nato je nadaljeval šolanje na III. osnovni šoli Maribor in Osnovni šoli Bojana Iliča II (sedaj Osnovna šola Bojana Iliča).

Leta 1961, po uspešno končani osnovni šoli, se je vpisal na Drugo mariborsko gimnazijo in jo uspešno zaključil 1965. leta. Še isto leto se je vpisal na Filozofsko fakulteto v Ljubljani, smer zgodovina in umetnostna zgodovina. Po štirih uspešno opravljenih semestrih se je zaposlil in študij nadaljeval izredno ob delu. Diplomiral je leta 1979 in si pridobil naziv profesor zgodovine in umetnostne zgodovine.

DIPLOMA

UNIVERZA V LJUBLJANI

FILOZOFSKA FAKULTETA

DIPLOMA

PETER KLASINC

ROJEN(A) DNE 18. VI. 1946 V KRAJU MARIBOR

JE KONČAL(A) VISOKOSOLSKI ŠTUDIJ NA FILOZOFSKI
FAKULTETI V LJUBLJANI NA PEDAGOŠKO ZNANSTVENI ENOTI ZA ZGODOVINO
IN PEDAGOŠKO ZNANSTVENI ENOTI ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO

IN JE OPRAVIL(A) A—DIPLOMSKI IZPIT IZ ZGODOVINE IN VSE OBVEZNOSTI B
PREDMETA — UMETNOSTNE ZGODOVINE

FILOZOFSKA FAKULTETA MU(JI) ZATO PRIZNAVA FAKULTETNO
IZOBRAZBO IN S TEM VISOKO STROKOVNO IZOBRAZBO
TER PODELJUJE NASLOV

PROFESOR ZGODOVINE IN UMETNOSTNE ZGODOVINE

ŠT. 917 / 78—79

V LJUBLJANI, DNE 16. II. 1979

DEKAN

Miroslav Kramelj

REKTOR

Stanislav Hec

▲ Za diplomo FF je Petrov oče izjavil, da si jo je on bolj želel, kot Peter.

ŠT. 917 / 78—79

V LJUBLJANI, DNE 16. II. 1979

DEKAN

Miroslav Kramelj

REKTOR

Stanislav Hec

nja 1946. u Mariboru, općina Maribor, u Republici Sloveniji, obranio
dana 15. travnja 1991. doktorsku disertaciju pod naslovom

LNNO VAROVANJE KLASIČNIH IN NOVIH NOSILCEV INFORMACIJ.

Prvo zaposlitev je leta 1968 našel v Zgodovinskem arhivu na Ptuj, kjer je bil v.d.
ravnatelja od leta 1972 do 1976. Za tem se je zaposlil v Pokrajinskem arhivu v
Mariboru, kjer je bil v času med letoma 1982 in 1994 direktor in nato, do upokojitve
leta 2007, vodja oddelka za fonde s področja gospodarstva.

Podiplomski študij je opravil na Univerzi v Zagrebu, kjer je leta 1987 magistriral in
leta 1991 doktoriral.

REPUBLIKA HRVATSKA

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

DIPLOMA

O DOKTORATU ZNANOSTI

PETER PAVEL KLASINC

rođen 18. lipnja 1946. u Mariboru, općina Maribor, u Republici Sloveniji, obranio je
dana 15. travnja 1991. doktorsku disertaciju pod naslovom

MATERIJALNO VAROVANJE KLASIČNIH IN NOVIH NOSILCEV INFORMACIJ.

Disertaciju je ocijenila komisija u sastavu: dr. Ivan Beuc, redoviti profesor Pravnog fakulteta
u Zagrebu kao predsjednik te dr. Stjepan Antoljak, redoviti profesor Filozofskog fakulteta
u Zadru i dr. Josip Žužul, izvanredni profesor Pravnog fakulteta u Zagrebu kao članovi komisije.
Disertaciju je obranio pred komisijom u sastavu: dr. Josip Žužul, izvanredni profesor Pravnog
fakulteta u Zagrebu kao predsjednik te dr. Ivan Beuc, redoviti profesor Pravnog fakulteta
u Zagrebu, dr. Stjepan Antoljak, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru i dr. Ivan
Husar, docent Elektrotehničkog fakulteta u Zagrebu kao članovi komisije. Time je ispunio
sve uvjete za stjecanje doktorata društveno-humanističkih znanosti iz područja informacijskih
znanosti.

Na prijedlog Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu, Sveučilište u Zagrebu promovira

PETRA PAVLA KLASINCA

za

DOKTORA DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH ZNANOSTI

IZ PODRUČJA INFORMACIJSKIH ZNANOSTI

i u dokaz tomu izdaje ovu diplomu, ovjerenu potpisima rektora Sveučilišta i dekana Fakulteta
te pečatom Sveučilišta.

Broj: 633/1991.

Izdano u Zagrebu 7. svibnja 1992.

DEKAN
Fakulteta organizacije i informatike
Dr. BORIS ZVER, red. prof.

REKTOR SVEUČILIŠTA
Dr. MARIJAN ŠUNJIC, red. prof.

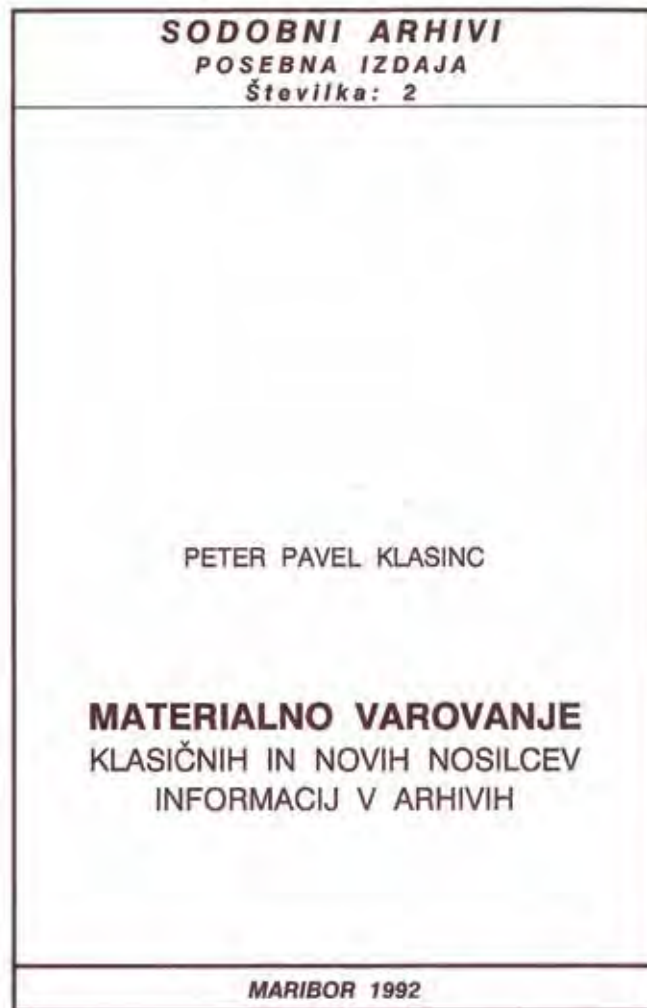
▲ Diploma o opravljenem doktoratu.

Ob rednih podiplomskih študijskih obveznostih se je strokovno izpopolnjeval v mnogih državah v tujini na področjih mednarodnih strokovnih stikov, zgodovine, arhivistike, strokovno-tehničnih vprašanj v arhivih, uvajanja novih informacijskih tehnologij v znanstveno raziskovalno delo itd.

Leta 1997 si je pridobil najvišji možni strokovni naziv »arhivski svetnik«, pred tem pa še naziv »znanstveni svetnik«.

Objavil je več kot štiristo strokovnih, znanstvenih in praktičnih ter teoretičnih prispevkov v slovenščini in tujih jezikih, v številnih domačih in tujih znanstvenih publikacijah in izdal tri samostojne knjige: Materialno varovanje klasičnih in novih nosilcev informacij v arhivih (1992), Štrigova (2009) in Okupacija dela slovenske zemlje s strani NDH (2011).

Prva samostojna knjiga ►
Petra P. Klasinca.

Že v času skupne države Jugoslavije je imel več pomembnejših funkcij, in sicer:

- ▶ Bil je predsednik zveze arhivskih delavcev Jugoslavije,
- ▶ od leta 1985 do 1990 je bil predsednik komisije za kulturne dejavnost pri zvezi arhivskih delavcev Jugoslavije,
- ▶ leta 1988 je bil vodja delovne skupine, ki je pripravila razstavo bogastva arhivov Jugoslavije,
- ▶ do razpada Jugoslavije je bil član uredniškega odbora časopisa Arhivist.

Kot angažiran raziskovalec je bil imenovan v različne domače in mednarodne strokovne komisije, med drugim tudi v komisijo za pridobitev znanstvenih nazivov v Zagrebu. Je tudi gostujoči profesor na več univerzah.

Pred leti je bil imenovan za konzultanta Okrogle mize arhivov sveta (CITRA/ICA).

Bil je redni član sekcije profesionalnih arhivistov (SPA/ICA) pri Mednarodnem arhivskem svetu s sedežem v Parizu (MAS/ICA).

Bil je član opazovalcev Mednarodnega komiteja za gradnje in opremo pri MAS (CBQ/ICA).

Bil je član Mednarodnega komiteja za zgradbe in opremo v zmernih klimatskih razmerah pri Mednarodnem arhivskem svetu (ICA/CBTE).

▲ Ustanovitev centra IIAS, Peter drugi, Fournier tretji, z leve strani.

▲ Konferenca Zveze arhivskih delavcev Jugoslavije leta 1990 v Karlovcu, z leve: Peter Klasinc in Marjetka Legat.

Bil je ustanovitelj centra IIAS pri PAM, ki je kasneje prerasel v Mednarodni inštitut arhivskih znanosti Trst- Maribor.

Bil je med ustanovitelji Lions kluba Maribor in nato član do leta 2001.

▲ Dobrodelna prireditev Lions kluba Maribor, z leve: Marjana Lavrenčič, Dr. Peter Pavel Klasinc.

▲ Tako pa je Peter Pavel kandidiral za državnozborske volitve leta 2000.

Njegovo politično delovanje se je pričelo leta 1993, ko se je včlanil v takratno stranko SKD in naslednje leto kandidiral za župana Maribora, vendar ni bil izvoljen. Po združitvi SLS in SKD leta 2000 in kasnejšem razpadu združenih strank, je postal član SLS, kar je še danes.

Od leta 1995 do leta 1997 je bil podžupan MO Maribor za področje družbenih dejavnosti in do leta 1998 tudi član mestnega sveta MO Maribor.

Bil je član sveta Mariborske knjižnice, član sveta Umetnostne galerije v Mariboru, v obdobju med letoma 2004-2008 podpredsednik odbora za podelitev Glazerjevih nagrad in v obdobju od leta 2010 do 2014 član programskega sveta RTV Slovenije.

Leta 2007 je prejel nagrado Mestne občine Maribor, Mestni pečat.

▲ Podelitev nagrad MOM leta 2007, dr. Peter P. Klasinc tretji z desne.

Je direktor Politične akademije pri SLS, direktor Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti Trst - Maribor, predsednik Arhivskega društva Maribor, predsednik Združenja Mednarodni inštitut arhivskih znanosti Maribor, podpredsednik društva Heraldica Slovenica in predstojnik Katedre za arhivistiko in dokumentologijo pri Alma Mater Europaea, Evropski center Maribor.

Zadnjih deset let živi in dela v Ljubljani.

Dr. Peter Pavel Klasinc je skozi vse življenje z dušo in srcem predan svojemu delu, pri tem pa ima vedno v mislih tudi svojo družino in je skrben mož in ponosni oče. Svojo ženo, dva otroka in vnuke občuduje in neizmerno ljubi.

◀ Njegovi trije srčki: Tara, Jalen in mala Eni.

Flumina pauca vides de magnis
fontibus orta. (Ovidij)

Malo rek izvira iz velikih izvirov.

NOVI BRATEC

Maruška Soklič Klasinc

Junjski dnevi leta 1946 - v prvem povojnem letu...

Navajeni na skromno prehrano se otroci nismo čudili, da smo nekaj dni ob odsotni mamici imeli za kosilo le fižolovo juho iz velikega lonca. Bila sem v sedmem letu, bratec Tonček je imel leto in pol manj in skupaj sva uživala brezskrbne dni na domačem vrtu in po okolici.

Tako naju je nekega popoldneva obiskal gospod Oberžan (telefon je imelo samo župnišče) in nama sporočil novico, da sva dobila novega malega bratca in naj razmisli o njegovem imenu. Pripomnil je še, da bo v kratkem praznik Svetega Petra in Pavla, bilo bi lepo, če bi uporabili to ime. S Tončkom sva se posvetovala, v sosesčini so pred kratkim dobili malega fantka in mu dali ime Pavel, zato sva se midva odločila, naj se novi bratec imenuje Peter.

V tistih časih so mamice odhajale v bolnico po dojenčka peš, vračale pa so se mnoge »s fijakarjem« - v kočiji s konjsko

vprego. Tudi našega Peterčka so pripeljali domov na Cesto zmage 60 slavnostno v kočiji - iz belega razkošja svile, naborkov in čipk... je gledal majhen obrazek, nekaj temnih kodrčkov in bleščeče očke.

Mali bratec je bil že od začetka ljubezniv in prijazen otrok, ne spominjam se, da bi mnogo jokal ali povzročal kakšne težave. Kasneje je izgubil prve temne laske in se okrasil s svetlimi kodrčki, imel je polna okrogla lička in vedno nasmejan obrazek. Prava slika zadovoljnega otročka! Kot ustvarjen za ljubkovanje!! V drugem, tretjem letu starosti je bil tako ljubek, da so neznanci včasih pripomnili: »Kako lepa punčka!«. Mamice to ni motilo, oboževala je svojega sinčka; atku pa to ni bilo najbolj prav. Odpeljal ga je k frizerju in domov pripeljal pravega fantka! Mamica pa se je bridko razjokala, ko ga je zagledala.....

▲ Klasinčevi otroci, z desne proti levi: Maruška, Peter, Mira, Tone.

OSEM SPOMINSKIH UTRINKOV NA SOŠOLCA PETRA

Andrej Brvar

Poznala sva se dosti prej, preden sva postala gimnazijska sošolca. Njegove in moje starše je namreč nemški okupator leta 1941 izgnal iz Maribora v srbski Čačak in jih tako prijateljsko povezal za zmeraj. V Čačku se je rodila Petrova sestra Mirica, moja sestra in brat, ki sta tam tudi kmalu umrla, in navsezadnje jaz sam. In ko sva pozno jeseni leta 1962 ali 63, že gimnazijca, u Vlakom bratstva in enotnosti obiskala to lepo mesto v osrčju Šumadije in v mrzlem večeru na glavnem trgu naročila *trubačem*, naj urežejo kakšno šumadijsko, so se mi trenutki prepleta sedanjosti in preteklosti zazdeli grozljivo fantastični: nekoč tu najini starši s culami, kovčki, zastraženi in zbegani, zdaj Mirica, Peter in jaz, ki se držimo okrog ramen in pripevamo trubačem – *Šumadijo, rodni kraju, / u tebi je ko u raju ...*

*

Glavni odmor. Okrog Petra gruča sošolcev in sošolk, ki si s tihim zanimanjem nekaj ogledujejo. Pristopim, iztegnem vrat – iz rok v roke potuje stara črno-bela fotografija,

obrezana na zobce, na njej pa Petrov oče, nekoč znan profesor latinščine in grščine na mariborski klasični gimnaziji, v klodastem delovnem predpasniku med gradbenimi delavci, uprt na lopato ob koritu za mešanje malte. Peter pove, kar sem že vedel iz pripovedovanja svojih staršev: ker se je kot kristjan na božični dan v začetku petdesetih let z dijaki le pogovarjal, ne da bi jim predaval ali jih spraševal, ga je vseopazujoča komunistična oblast nemudoma ukazala suspendirati, da se je čez noč znašel na cesti s petimi nedoraslimi otroki. Zaposlitev je nazadnje našel pri gradbenem podjetju kot zidarski pomočnik in mešalec malte. »Fotka bo nekoč zgodovinska,« pripomni Peter, drugi pa ostajamo še naprej brez besed.

Petrov oče, prof. Anton Klasinc, si je moral služiti kruh ►
tudi z mešanjem malte.

*

Ura nemščine. Peter pred tablo prevaja v slovenščino novo lekcijo oziroma naj bi jo, če se mu ne bi zataknilo že pri prvem stavku in sicer pri sestavljenki *Der Befreiungsfront*. Od zadrege pokašljeje, se prestopa, popravlja si naočnike, sošolke iz prvih klopi se trudijo s prišepetavanjem, a jih očitno preslabo sliši, dokler mu nazadnje ne skuša pomagati sam profesor: »No, ozri se skoz okno. Kaj vidiš?« Na pročelju nasprotne stavbe je namreč dobro vidna parola v belem: ŽIVELA OF! Prevajalec gleda, gleda, se nagiba sem ter tja, medtem ko raziskuje okensko sliko od leve na desno, od desne na levo, odspodaj navzgor, odzgoraj navzdol in že se odkašlja – no, končno! – in olajšano izjavi: ! Der Befreiungsfront ist osvobodilno pročelje.«

*

S Petrom in nekaterimi drugimi sošolci smo ostali prijateljsko povezani tudi v študentovskih letih ... Aprilska Ljubljana je lahko še precej zamegljena in hladno puščobna, zlasti ob koncu tedna, ko jo zapusti večina študentarije, zato smo jo tistega petka tudi mi mahčili proti morju, naproti soncu, cvetočim breskvam, mandeljnom in češnjam. Najprej smo se ustavili v Piranu in pri Mariji odložili potovalke, potem

▲ Ogled forme vive v Seči, Peter na levi.

pa kolovratili in pijuckali po Portorožu in Luciji, si v Seči ogledali kiparsko formo vivo in se nato spustili na vrt obmorske gostilnice na kosilo.

Prejšnjo noč je bila burja / in morje je bilo kot v stari škotski baladi, sem pozneje zapisal v pesmi Pesem in nadaljeval: Ampak zdaj ko smo sedeli na rdeči klopi / in se naslanjali na zeleno mizo / in jedli argo juho s surovim rumenjacom / zdaj smo imeli oči čisto ozke od sonca / in Marija je imela na nosu kapljice znoja / Jedli smo torej argo juho s surovim rumenjacom / potem velik telečji zrezek / in pražen krompir / in majhne rdeče redkvice na olju / in spet pražen krompir / In potem smo odprli buteljko Radgonski biser / in še eno in še eno / in pili na zdravje Mariji na zdravje Miri / na zdravje četrti uri popoldne na zdravje nazdravju / in čeprav smo imeli dobro podlago smo postajali pijani / malo malo bolj in končno pošteno pijani / Potem je Peter zaklical zakaj je pravzaprav morje / in stekli smo k morju bosi po toplem ploščatem kamenju / se slekli oziroma samo midva s Petrom / in ker nisva imela kopalk sva se v vodo vrgla kar naga / Voda pa je bila na tistem mestu temno zelena in sveža precej sveža / zakaj bil je april in sonce je zahajalo / Ampak vseeno sem zaplaval še globlje do dna / se tam zasukal / dvignil oblček peska / in ko sem spet stal na toplem ploščatem kamenju / je bil penis še vedno čisto skrknjen od mraza / in koža je bila napeta kot pretesna majica / in glava je bila zelo bistra.

◀ »Ampak zdaj, ko smo sedeli na rdeči klopi/in se naslanjali na zeleno mizo....«Peter na desni.

Tedaj pa je Peter pokazal na markantnega možaka, ki je s precej mlajšo spremljevalko kramljal pri mizi v kotu – moja *Pesem* se naslednjemu dogodku seveda izogne – in mu, nič hudega sluteč, kar čez glave presenečenih gostov zaklical: »Sind sie Curd Jürgens?« - »Jawohl!« je odrezavo prikimal možak visokega čela, osivelih zaliscev in prodornega pogleda, tiste čase znan nemški gledališki, predvsem pa filmski igralec, aboniran za vloge nacističnih generalov. Ko so zaslišale popularno ime, so nemške turistke pri mizah levo in desno zavreščale, planile k ubogemu igralcu, ki se jim je moral podpisovati na bluze, torbice, rute pa tudi na oprsja in ramena, medtem ko je nejevoljna spremljevalka čemela ob njem kot peto kolo. No, mi smo – tako pripoveduje moja *Pesem* – še naprej *sedeli na rdeči klopi / medtem so prižgali luči / in se naslanjali na zeleno mizo / in pili kavo in kadili in sploh bili bolj tiho ...*

▲ Pohajkovanje po Portorožu, Peter na levi.

*

Petrovi starši so si na Langersvaldu nad Josipdolom na Pohorju preuredili opuščeno kmečko bajto v skromen počitniški tuskulum. Tja smo kot študentje zahajali s Petrom cepit polena za zimo, pozimi smučat, predvsem pa, pozimi in poleti, veseljačit ... Sredi julijske poznopopoldanske pripeke prisopihamo preznojeni do bajte, mi štirje in desetlitrski pletenka dobrega miškulanca. Nemudoma si je treba privezati duše, kar smo sicer storili že nekajkrat spotoma, ampak zdaj je treba to opraviti kot

se spodobi, brez naglice, ob prigrizku iz kible in domačem kruhu. Razpoloženje narašča, vse več se hecamo, režimo in zafrkavamo iz presežka obnovljenih energij, nazadnje ne zdržimo več za mizo in stopimo ven, na trato pred bajto. Peter mimogrede brcne v plastično vedro za zbiranje deževnice in že si ga podajamo, driblamo z njim, streljamo na fiktivni gol, vedro počí, se razsuje na kosce, a nič hudega, Peter stopi v bajto, zdaj po plastično skledo za solato, tekma se nadaljuje z nezmanjšanim tempom, namesto navijačev kričimo kar sami, znoj se nam nabira na obrvih, nam kaplja z nosov in brad in – baf! – tudi skledo raznese na prafaktorje, a nič hudega, Peter spet stopi v bajto, zdaj po plastični lavor, tekma se nadaljuje, že v mraku, ampak plastika je bela in dobro vidna in – baf! – Peter mora spet v bajto in spet in spet in spet ... Nekaj dni zatem se je Petrova mama pritožila moji, da se na Pohorju nimajo več v čem umivati in si pripravljati hrane in da smo zato vsi štirje s Petrom vred do nakupa nove posode nezaželeni na Langersvaldu.

▲ Klasinčeva »Montana« na Langersvaldu.

*

Pozno ponoči se s Petrovim fičkom vračamo po lokalni obmorski cesti iz Portoroža v Lovrečico pri Umagu, kjer imajo Petrovi starši v najemu počitniško sobo pri *bakici* Kati. V fičku smo kot v konzervi, glasni, zafrkantski in vinsko predrzni. Vozimo se v temi s pregorelimi sprednjimi lučmi, na beli rob ceste opozarjata tista, ki sedita ob levem in desnem oknu, potresa nas neusmiljeni istrski makadam, potresajo se

nam glasovi, ko Žan na vsem lepem zaprosi Petra, naj mu malo prepusti volan, čeprav še nima šoferskega izpita. Peter mu brez besed ustreže, presedeta se in Žan že pritiska na plin, da beli rob pleše sem ter tja, sem ter tja, dokler v nekem trenutku ne preskoči z desne povsem na levo stran fička. V šikari smo. A ne samo to. Pod šikaro, kakšnih pet ali šest metrov spodaj šumi in se peni morje. Previdno zlezemo iz nagnjenega avta – fički niso imeli varnostnih pasov, menda zato, da jih ne bi zamenjevali za nahrbtnike – in ga potisnemo na cesto. Tedaj pa Žan sklene roki kot pri molitvi in prosi Petra, naj mu za božjo voljo da še eno priložnost. »Naj bo,« je benevolenten Peter, »ampak zdaj res pazi. Avto ni le moj, polovica je bratova.« Žan vneto prikimava, visok, kot je, se komaj zdeva za volan in beli rob ceste spet pleše sem ter tja, sem ter tja, za nami se belo kadi v temi, peljemo se skozi zaselek, na desni brzi visok dvoriščni zid, še, še, še vedno, zdaj pa naenkrat ne več, zdaj nas sunkoma zanese, ne na levo, na desno – pa menda ja ne v zid? – ne, ne, pač pa k sreči naravnost skozi odprta obokana vrata na dvorišče. Ustavimo se pred šterno, v motorju piska, v domačiji se prižigajo luči, v hlevu mukanje, blejanje, kokodakanje, gospodar priteče v samih gatah, z ročno svetilko preverja, ali smo živi ... »Naslednja priložnost bo jutri, za nocoj je bilo dovolj,« reče navsezadnje Peter obnemelemu Žanu, pomaha gospodarju in spelje z dvorišča, čeprav v motorju še vedno piska.

★

Sredi noči pešočimo s sobotne fešte v Babičih nazaj v Lovrečico. Vsega je bilo dovolj, plesa, biljarda in malvazije, zlasti malvazije. V Škrinjarih Petra zanese s ceste v mrtvašnico, ki je obenem vhod na vaško pokopališče. V mrtvašnici se brez besed zlekne na kamnit pogrebni oder, mi pa, ki mu slepo sledimo, ga brez besed zgrabimo za roke in noge, ga odnesemo na britof, odložimo na grob, poln svežih vencev in cvetja, češ, naj si človek odpočije na ustreznem kraju, in odidemo naprej. Ko se že lep čas spotikamo ob kamne in teptamo prah, sprijet od rose, se vendarle ozrem nazaj po belem traku ceste. Ja, nekdo nas skuša dohiteti, ampak razdalja je prevelika in mesečina premedla, da bi z gotovostjo razločil, ali je res Peter ali pa mogoče tisti, na katerega grob smo Petra odložili ...

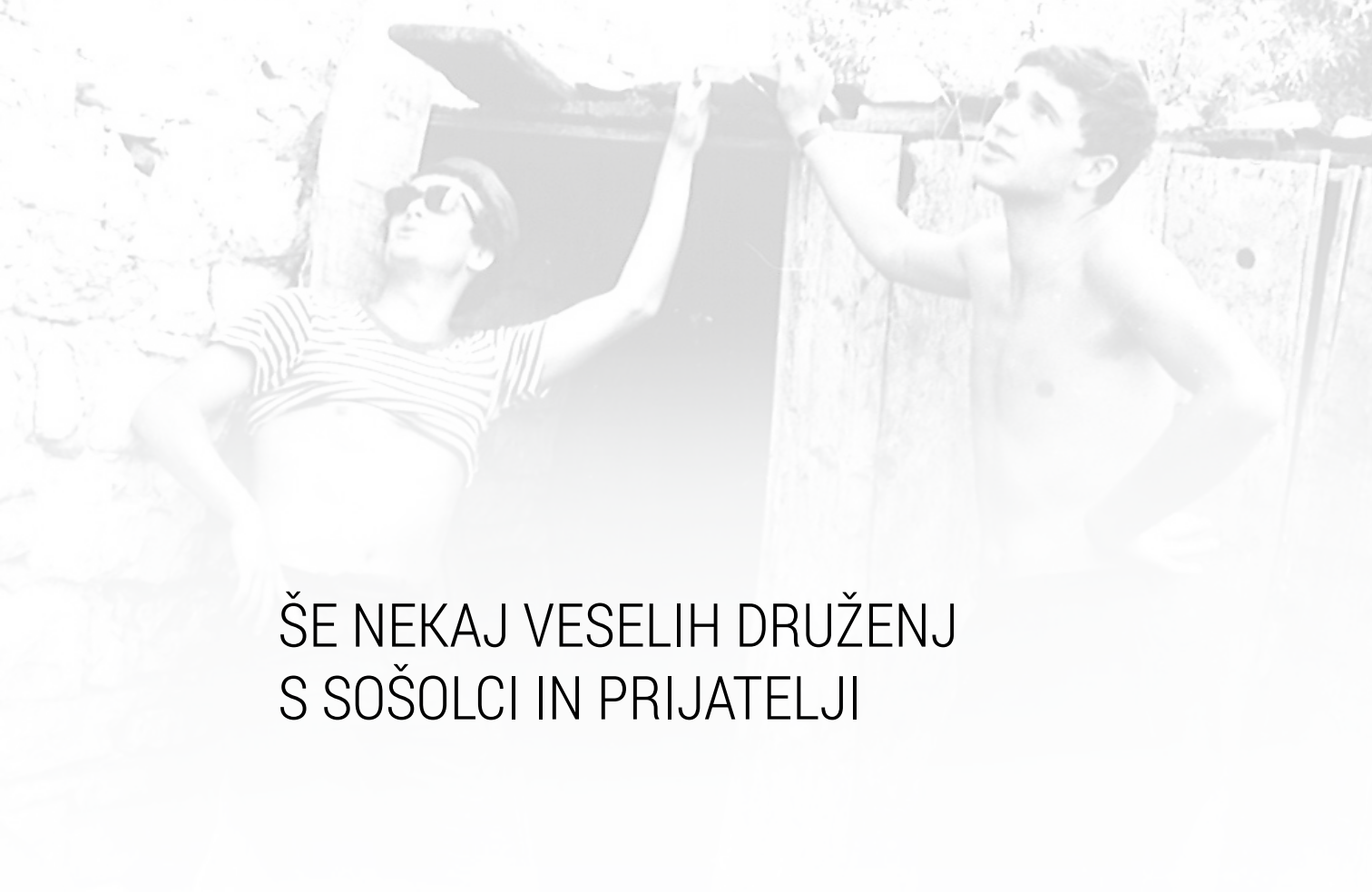
★

Spet smo ob morju, najbrž tri leta pozneje. Zgodnje jutro je, pred sončnim vzhodom, konec poletja, neprespani po celonočni »plovbi« po Portorožu in Piranu podrsavamo po gladkih kamnih izolskega pomola, z nami je Miška, Petrovo dekle, vso noč je bila zgovorna, nasmejana, zdaj pa stopata tiho, objeta čez pas, čutimo, nekaj se lomi, nekaj se končuje, mineva za zmeraj. Ampak zakaj ima zdaj Miška solzne oči? Glas ji drhti in se zvišuje, ko govori vse hitreje, da jo Peter z glasom komaj dohiteva in

jo še močneje stiska k sebi. Miška se mu kljub temu izvije, steče po pomolu in se, oblečena, kot je, požene v temno zeleno prvino. Peter ne čaka, steče za njo in se, oblečen, kot je, tudi on požene s pomola ... Kaj je? Kaj se dogaja? ... Nekaj se lomi, nekaj se končuje, mineva za zmeraj ... Peter je naslednji dan odpotoval k vojakom, Žan čez kakšen mesec, Anta čez mesec in pol itn. Adijo, študentska leta! Adijo, naša skupaj užita mladost!

▲ Peter na služenju vojaškega roka v Lukovici pri Sarajevu.

ŠE NEKAJ VESELIH DRUŽENJ S SOŠOLCI IN PRIJATELJI

▲ Skupinski izlet na Borl s kolesi leta 1964. Klasinc Peter.....»kolo ni v redu«

▲ Jeseni 1968 na Dunaju. Z leve proti desni:
Jože Komovec, Peter Klasinc, Andrej Štrukl.

▲ Gosposka ulica, zbirališče klape. Z desne proti
levi: Peter Klasinc, brata Hedl in Jože Komovec.

▲ Maj 1969 na Češkem. Z leve proti desni: Jože
Komovec, Rupnik Venčeslav in Peter Klasinc.

▲ Maj 1969 na poti na Madžarsko. Na desni Peter
Klasinc, na sredini Janez Rupnik.

▲ Junij 1969 v Umagu, Peter levo, Jože desno.

▲ Julij 1969 v Lovrečici, Peter levo, Jože desno.

FOLKLORA

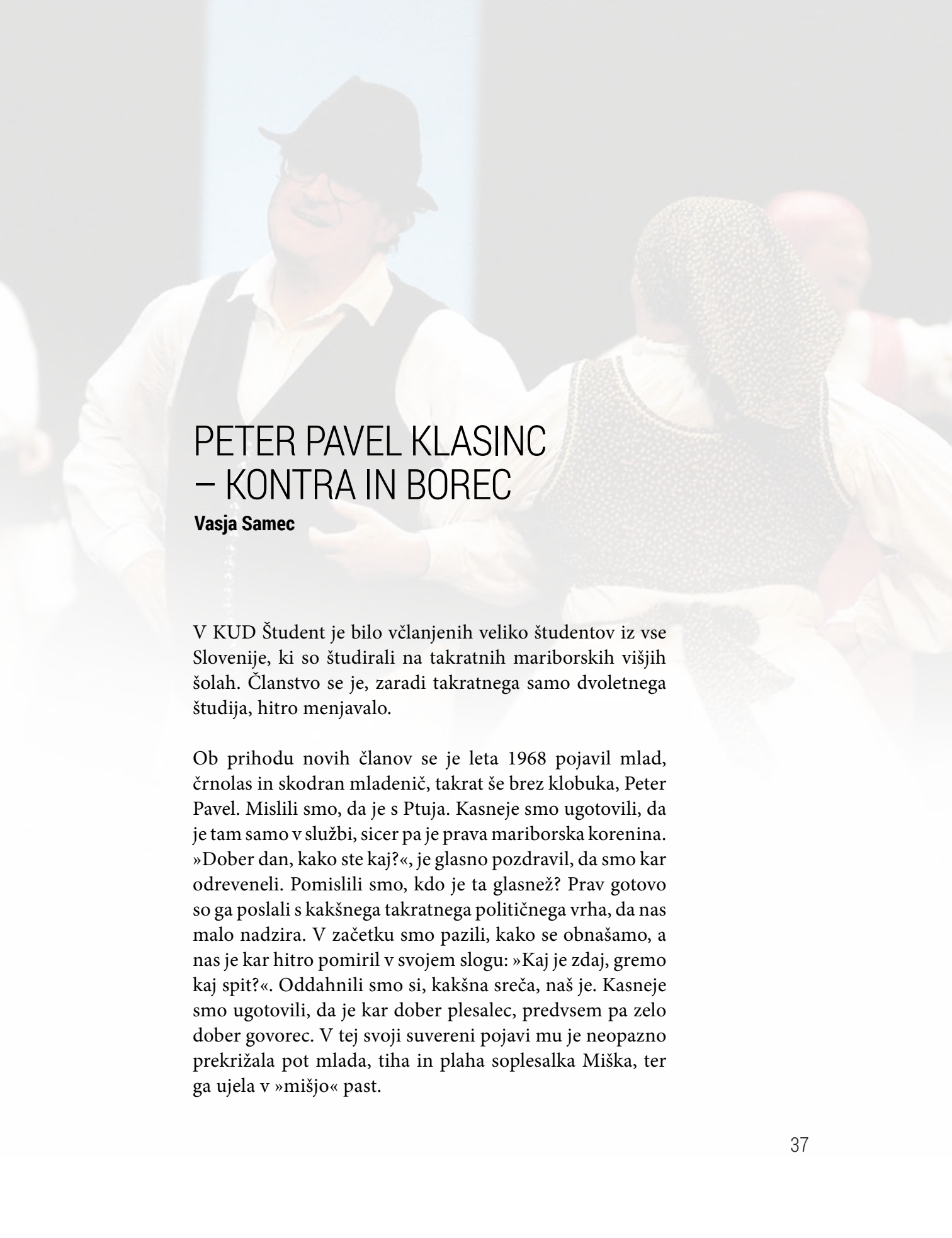
V mladosti se je Peter rad ukvarjal s športom. Veliko je smučal in igral košarko. Kasneje so ga pričeli zanimati predvsem zabavni športi, kjer je lahko sprostil svojo vehementno in veselo naravo. Tako je leta 1968 postal aktivni član folklorne skupine Kulturno umetniškega društva Študent v Mariboru pod vodstvom takratnega vaditelja in kasneje tudi dobrega prijatelja Vilija Vrhovnika, ki je s pomočjo znanega slovenskega plesalca, pedagoga in koreografa Ika Otrina pripravljala kvalitetne folklorne programe, s katerimi so folkloristi gostovali na številnih prireditvah širom po Sloveniji in tudi v tujini. Izven Slovenije so odmevno nastopili v Beogradu ob prazniku dneva mladosti, v Skopju, Puli, na tromeji Madžarske, Slovenije in Avstrije, dvakrat v Marburgu v Nemčiji in Zalaegerszegu na Madžarskem, kjer so bili navdušeni nad našimi gorenjskimi plesi in hrvaško bunjevačko.

Bil je dober plesalec in še boljši zabavljáč. Na folklorne vaje je običajno prišel s svojim sošolcem iz osnovne šole in gimnazije, Jožetom Komovcem, ki ga je tam tudi počakal. Nazaj grede, stanovala sta v isti četrti mesta, sta se namreč ustavila še v kakšni gostilni ali bifeju na kozarčku ali dveh, treh, štirih.....

▲ Priprave na folklorni nastop v Nemčiji. Od leve: Peter, Miška, Zorana Cotič, Ivan Novak (p.i. Ivek Kravica).

Kako je doživljal Petrov prihod v folklorno skupino KUD študent, je opisal njegov nekdanji soplesalec in kasneje folklorni vaditelj, Vasja Samec.

PETER PAVEL KLASINC – KONTRA IN BOREC

Vasja Samec

V KUD Študent je bilo včlanjenih veliko študentov iz vse Slovenije, ki so študirali na takratnih mariborskih višjih šolah. Članstvo se je, zaradi takratnega samo dvoletnega študija, hitro menjavalo.

Ob prihodu novih članov se je leta 1968 pojavil mlad, črnolas in skodran mladenič, takrat še brez klobuka, Peter Pavel. Mislili smo, da je s Ptuja. Kasneje smo ugotovili, da je tam samo v službi, sicer pa je prava mariborska korenina. »Dober dan, kako ste kaj?«, je glasno pozdravil, da smo kar odreveneli. Pomislili smo, kdo je ta glasnež? Prav gotovo so ga poslali s kakšnega takratnega političnega vrha, da nas malo nadzira. V začetku smo pazili, kako se obnašamo, a nas je kar hitro pomiril v svojem slogu: »Kaj je zdaj, gremo kaj spit?«. Oddahnili smo si, kakšna sreča, naš je. Kasneje smo ugotovili, da je kar dober plesalec, predvsem pa zelo dober govorec. V tej svoji suvereni pojavi mu je neopazno prekrizala pot mlada, tiha in plaha soplesalka Miška, ter ga ujela v »mišjo« past.

▲ Nastop veteranov ob praznovanju 35. letnice KUD Študent. Peter Pavel Klasinc s soplesalko.

Svojo kariero kot folklorni plesalec je zaključil leta 1974. Med nami starimi »kudovci« se je spet pojavil ob praznovanju 35. letnice KUD Študent, ko smo se zbrali in nastopili na jubilejni akademiji.

Vesel sem, da si še zdaj takšen, kot si bil v mladosti, kontra in borec.

.....KO MU JE BILO GORJE ROJENO.....

Bil je lep, sončen in topel, skoraj pretopel jesenski dopoldan na magistratu. Miška je prišla zadnji trenutek, vsa objokana. Frizura ji ni »štimala«.

Med cerkvenim poročnim obredom je močno grmelo in pričelo je deževati kot iz škafa.

Po skromni zakuski v zakristiji, ob pol osmih zvečer, je zapadlo že pol metra snega.

Nevesta, v dolgi tanki poročni obleki, ženin in obe poročni priči, Alenka in Miran, so se odpravili, avanturistično kot vedno, proti Lenartu k »Šikerju«. Na poti so bili potrgani vsi električni vodi. Na cesti, po eni uri vožnje neveste v srebrnih sandalih, niso srečali niti enega avtomobila. V tej tihoti in osvetljenosti zgolj z belino snega se je slišalo samo škripanje kolesja, ki je ostalo zagozdено z veliko gmoto snega, zasidranega med okovjem. Po treh urah mukotrpnega odstranjevanja snega izpod koles avtomobila

po vsakem prevoženem kilometru ali ovinku, so prispeli nazaj. Tam je v poštnem nabiralniku čakalo sporočilo, da poročno potovanje na Mallorco odpade.

Petrova sestra Maruška je na poti proti domu vso noč obtičala v snežnem zametu na Trojanah.

Takšen je bil dan tistega davnega 18. novembra 1972. leta. Simbolika zakona? Simbolika življenja?

27. 10. 1976 ob šestih in deset minut se
je rodila hčerka Tina.

10. 03. 1979 ob štirih zjutraj se je
rodil sin Peter.

»Če bi bila
še samo ma
bi bilo več

Nekaj let kasneje

Tri Petrove znamenite izjave o njegovem zakonu...

»Bi jo vrni
mama pr
garancija

moja žena
lo boljša, ne
za vzdržat«

Prva izjava:

Kako si lahko tako dolgo
vzdržal v zakonu?

Peter: »Da pomislim.....
težko«.

Druga izjava:

Peter: »Če bi bila moja
žena še samo malo
boljša, ne bi bilo več za
vzdržat«.

Tretja izjava:

Peter: »Bi jo vrnil, pa
njena mama pravi, da
je garancija potekla«.

l, pa njena
pravi, da je
potekla«

Beatos puto, quibus deorum munere datum
est aut facere scribenda aut scribere legenda;
beatissimos vero quibus utrumque. (Plinij)

Menim, da so srečni tisti, ki jim je bilo
po milosti bogov dano, da napravijo
stvari, o katerih je treba pisati, ali da
pišejo, kar je treba brati; za najsrečnejše
pa imam tiste, ki jim je dano oboje.

Peter Klasinc,

Sprejet v delovno razmerje kot pripravnik
za delovno mesto arhiv. referent 15. 11. 1968
Lj odhoda Genovefe Kregar.

Do konca leta 1968 se ukvarja s informacionistiko

TRDNI TEMELJI ARHIVSKE KARIERE SO BILI PETRU PAVLU KLASINCU DANI NA PTUJU (1968-1976)

Marija Hernja Masten

1969 : jubilejno leto - 1900 letnice Ptuj
Imela sem sodelavca, ki ga nisem spoznala, ko sem začela
delati v ptujskem zgodovinskem arhivu. Arhiv je takrat
imel le dve pisarni in v prvem, večjem prostoru smo
delali Marija Kramberger, tajnica in računovodkinja ter
arhivska referentka, Franc Zelenik, hišnik, kurir in arhivski
manipulant ter jaz. Druga pisarna je bilo veliko skladišče
z delovnim prostorom v katerem je bil ravnatelj, profesor
Anton Klasinc.

Prvi dan dela sem v pisarni šla do prazne delovne mize in
se usedla. Ko je prišel ravnatelj, mi je odredil drugo mizo s
pojasnilom, da je tista za katero sem se usedla Petrova, ki ga
sedaj še ni, bo pa kmalu prišel.

◀ Vhodna vrata v
Zgodovinski
arhiv na Ptuju.

Sodelavca Marija in Franc sta se včasih, ko smo imeli polne roke dela med seboj pogovarjala in komentirala : » ...ko pride Peter bomo že zmogli.« Ali pa: »Petru se kmalu izteče služenje vojske, no, potem bo že Peter uredil in profesorju, kakor smo klicali ravnatelja, povedal, da tako ne gre, in podobno.«

Peter Klasinc

Sprejet v delovno pogodbo kot kustos arhiva
 na delovno mesto arhiv. referenta 15. 11. 1968
 na oddelku Osnovne Kragujevac

Dolga leta 1968 se uvaja v interno arhivsko
 delo. seznajajo se z internimi postopki, z
 delovnimi postopki, obsevom ljudi (informativno)
 1. godišnja študija

1969 jubilejni leto - 1909. letnica študija
 v aprilu in maju se uvaja v delo
 1945-1952, ureja fototeka in nastavi
 evidenco o njej. - Sodeluje na skupnih
 za reševanje arhivske negotovosti, ki pa v tem
 letu ni rešljiva.

1970 / do 25. avgusta /
 arhiv 10740 št. 1952-1955. (delo na arhivu)
 organizacijsko in tehnično delo po priporočilih
 razpisov / arh. panj, delo poleg 10740, stalno
 vidnik po razpisih

1970 2/8 - 1971 1/8. obsevi
 vojaki rok

1971 i. avg.-dec.: Razpis mednarodno
 10740 št. 1952-1955
 v zvezi s službo / jeseni 1971. obsevi 4/8 del

▲ Očetovi zapisi o Petrovem delu.

Oba sta polagala velike upe v tega Petra. Le kakšen neki mora biti, da si bo upal kaj povedati našemu šefu, sem si pogosto mislila. Ker sem bila še povsem »nova«, sta bila Franc in Marija redkobesedna in nezaupljiva in o Petru nista kaj dosti razlagala.

Nekega dne v avgustu 1971, pa je na stopnišču naš jutranje zapovedan silentium, pretrgal glasen smeh, debata, ki je mejila na prerekanje s šefom. Ko sta vstopila v pisarno ravnatelj Klasinc in Peter, sem se šele zavedala, da sta oče in sin. Bila sta v glasni debati, Peter ves »razmahan« in oče, ki ga je mirno poslušal.

Občutek je bil, kakor da je s Petrom vstopilo resnično in živahno življenje v našo arhivsko pisarno. Razbita je bila neka zamorjena tihota in distanca med nami. Šef je zahteval, da jutranje ure, ko smo še sveži in zbrani namenimo študiju in je zato

v pisarni do devete vedno vladala popolna tišina. S Petrom pa se je vse to v hipu spremenilo. Njegova pozitivna osebnost, njegov optimizem in mladostna volja sta napolnila arhiv. Mlad moški, črnih skodranih las je prisrčno pozdravil sodelavko Marijo, potrepljal Franca po rami, nato pa mimo mene vprašal : »Je to ta nova? No, bo kaj iz nje?« Franc in Marija sta na povsem nov način zaživela. V pogovoru so se sproščeno smejali, se šalili, govorili o domačih, o dogodkih pred Petrovim odhodom v vojsko. Videlo se je, da so si bili blizu, povezovalo jih je staro poznanstvo in prijateljstvo. Seveda je s časom Peter ob malicah, karikirano in njemu svojiski humorističen način povedal vse tiste vojaške trapaste peripetije, ki jih je doživel kot jugoslovanski vojak in so nas nasmejale do solz.

Seveda sem pomislila, da je ta mladi gospodič razvijen direktorski sin, ki mu bo oče tako ali tako vse dovolil, mi pa bomo za njegove napake nasankali, poleg vsega pa bo »staremu« nosil trače. Zelo sem se zmotila. Peter je bil eden izmed nas, arhivski delavec, ki je bil s svojim šefom, očetom, v povsem naravnem in večnem »kontra« stanju. Ker je bil oče Klasinc vedno in povsod najprej pedagog, je bil do Petra strog enako kakor do vseh ostalih, včasih je zanj uporabil celo strožji meter.

Oba z očetom sta se na delo vozila iz Maribora, kjer je imela Klasinčeva družina na Cesti zmage svojo hišo. Peter je včasih celo prespal na Ptuju. Ob razstavah in kulturnih obiskih Maribora pa sem sčasoma spoznala tudi njegovo mamo, gospo Nerino Klasinc, brata in sestre.

Od srede sedemdesetih let prejšnjega stoletja se je začelo za slovensko arhivsko stroko pomembno, novo obdobje. Skoraj vsi arhivi so dobili podmladek, od Zgodovinskega arhiva v Ljubljani, v Kopru in Ptuju, celo v Arhivu Republike Slovenije so nastavili nekaj mladih zgodovinarjev, bodočih arhivistov.

Kako zelo je bila arhivska stroka podhranjena kaže Odprto pismo, ki so ga arhivski delavci sprejeli na svojem kongresu leta 1977 v Kočevju, o kritičnem stanju v arhivih je razpravljala Republiška skupščina. Podan apel pri takrat vplivnih družbenopolitičnih organizacijah je bil, da potrebujejo arhivi večjo materialno in moralno podporo. Arhivistika in arhivi so začeli profilirati strokovne kriterije, načine dela, vodenje evidenc in iskanje smeri po kateri naj v bodoče hodi slovenska arhivistika. Za arhive se je začela pomembna debata o vprašanju pravnega statusa arhivov. Na tehničnici sta bila centralističen ali regionalno usmerjen sistem.

Najprej pa je bilo potrebno arhive afirmirati in jih narediti javno prepoznavne. V vse te procese se je Peter Pavel zavihtel z vso vnemo. Pri tem je vedno sledil svojem stališču regionalnosti in samostojnosti arhivov, kar je postala glavna strokovna, politična tema vseh naših razprav in prijateljskih prerekanj.

Razlikovanje med muzejem in arhivom na Ptuju je bilo toliko težje, ker sta obe ustanovi imeli svoje prostore v nekdanjem dominikanskem samostanu. Arhiv je leta 1969 ob 1900- letnici mesta pripravil odmevno razstavo, Ptuj skozi stoletja 69-1969. Peter je pod očetovim mentorstvom ob tem velikem ptujskem projektu dobil svoje prve izkušnje na področju postavitve razstave in dela v javnosti. Ta izkušnja mu je dala rutino in samozavest ter prepoznavnost v ptujskem okolju in odlično popotnico za vse naslednje čase.

▲ Pred adaptacijo. V arhivu je bil vsak prostor izkoriščen. Lesene police založene s fascikli.

Na Ptuju se je seznanil s tehničnimi vprašanji arhivov, to kar ga spremlja kasneje na vsej njegovi strokovni poti. Ptujski arhiv je doživel temeljito adaptacijo med letoma 1971-1972. Kaj je lahko boljši primer spoznavanja arhivskih zgradb, gradnje in adaptacije, arhivskih skladišč in tehnične opremljenosti arhivov, kot je bil šolski primer velike adaptacije ptujskega arhiva v starem, spomeniško zaščitenem samostanu.

Tudi področje urejanja arhivskih fondov je osvojil na Ptuju. V ptujskem arhivu delo ni bilo razdeljeno po oddelkih oziroma fondih. Vsi trije strokovni delavci

Datum prijave	Delovodna številka	Prejemnik	Natpis predaje	Datum in potrdilo prejema
			<u>Odbiranje arhivskega gradiva iz</u> <u>negigntaturnega "shranjevanja" v</u> <u>gospodarskih organizacijah</u>	
			I - UVODNE INFORMACIJE	
			① <u>Kaj je izbiranje?</u> Izbiranje je proces - v katerem a. gradivo delimo na gradivo, ki ga ne bomo hranili na neopredeljeno, ki ga bomo hranili. Tak proces lahko privede do tega, da imamo imeno skupen pomen!!	
			② <u>Kaj izbiramo?</u> v. oddajamo! ① pristanek ② gradivo vrediti tako da je pregledno ③ praktično šparati na organizaciji in denarju.	
			③ <u>Kako se v istem procesu izbira?</u>	
			ADMINISTRATIVNE DR. SOCIJALISTIČNE DR.	
			<i>Januarju 1973</i> <i>Peter J. Klasinc</i>	

* Natpis predaje: P - po polni naravnosti, A - arhivsko, PP - priporočeno, E - najino (ekspres), K - po kurtiji, O - osebno

- ▲ »Je treba šparati« je bil moto v arhivu in porabili smo vsak stari kos nepopisanega papirja. Tudi Peter je svoje strokovne zapise napravil na obrazcu delovodnika.

funkcija mu je prinesla več administrativnega dela, več sestankov v Ljubljani, kjer so se usklajevale arhivske zadeve med slovenskimi arhivi. Strokovna pot pa ga je odpeljala tudi na zvezni, jugoslovanski nivo, kjer so ga kmalu vsi poznali.

Ko se nam je leta 1975 v arhivu pridružila Kristina Šamperl, kasneje poročena Purg, smo vsi trije sestavljali dober tim, saj sta Peter in Tina, kakor jo je klical, bila kreativca na številnih področjih.

smo delali vse. Ker je bilo na terenu ogromno gradiva, smo nenehno prevzemali fonde, jih timsko urejali in popisovali. Ko smo prevzeli velik fond Okrajnega sodišča Ptuj, je le- ta postal najina skupna urejevalna večletna naloga.

Pogosto sva opravljala po terenu zunanjo službo pri ustvarjalcih gradiva, kar je Petru tudi bolj ležalo. Težko je bilo odgovornim v podjetjih dopovedovati kaj je arhiv, in zakaj naj varujejo lasten arhiv. Verjetno naju je šef, dal v tandem zato, da sem bila protiutež Petrovi vehementni naravi. Vendar se je že takrat pokazala njegova afiniteta do dela z ustvarjalci.

Decembra 1972 se je oče, profesor Anton Klasinc upokojil in Peter Pavel je postal leta 1973 vršilec dolžnosti ravnatelja ptujskega arhiva, čeprav smo vsi vedeli, da je neformalno nad delom arhiva še vedno iz ozadja bdela oče. Peter je bil kot ravnatelj arhiva zaposlen na Ptuj do julija 1976. Nova

▲ Na otvoritvi razstave v Študijski knjižnici leta 1975. Z leve proti desni: prof. Gorše, Marija Kramberger, HMM, PPK, KŠP, Jaka Emeršič, znani ptujski bibliotekar.

▲ Na otvoritvi razstave v Ormožu 6.2.1976. Peter Pavel Klasinc, ravnatelj ptujskega arhiva.

Peter se je uveljavil tudi v sosednji ormoški občini. Sogovornico je našel v dolgoletni občinski tajnici, Minki Rajh in kasneje pri Tonetu Luskoviču. Projekt Ormož skozi stoletja, ki je zajemal stalno postavitev dokumentacijske zbirke na ormoškem gradu, izdajo zbornika in proslavo 700- letnice Ormoža, mu je močno dvignil veljavo. Peter Pavel je dodal še eno dragoceno izkušnjo v mozaik svoje arhivske ptujske popotnice.

Anton Klasinc se je vedno bolj umikal na področje strokovno arhivskih zadev, ter vodenje prepuščal Petru, ki se je spopadal s sistemom samoupravljanja, pomanjkanju kadrov in sredstev, raznih organov in predpisov. Bila sem predsednik delavskega sveta, ki je štel pet delavcev. To naju je s Petrom pogosto vrglo na različna bregova Drave, skregala sva se da je kaj, in najin vedno formalen »Vi« odnos je včasih pristal na ledišču. Toda že naslednji dan sva oba delala naprej za dobro arhiva.

Klasinčevo delo se je na Ptuj končalo julija leta 1976. Oba štajerska arhiva sta dobila nova direktorja, na Ptuj Andreja Fekonja v Mariboru Jožeta Curka, ki je v Maribor povabil Petra Pavla, ki si je tam ustvaril družino in je kot arhivist prevzel oddelek gospodarskih arhivov.

▲ S sodelavci ob očetovi upokojitvi leta 1976.
Od leve proti desni: Klasinc Anton in Marija
Kramberger. Zadaj: Marija Hernja Masten,
Franc Zelenik, Peter, Kristina Šamperl Purg.

▲ Arhivsko društvo na Poljskem.

V nekaj naslednjih letih je Peter pridobil nove izkušnje, dokončal študij in končno postal tudi direktor mariborskega arhiva. Ko je postal predsednik Arhivskega društva Slovenije je navezal številne stike z jugoslovanskimi in tujimi, zahodnimi in vzhodnimi arhivi. Zasnoval je arhivska posvetovanja o tehnični opreми arhivov, najprej v Mariboru, nato v Radencih. Uvedel je sodelovanje s proizvajalci opreme, ki so na posvetovanjih v Radencih predstavljali svojo opremo. Pri izvedbi Radencev je k organizaciji povabil ptujske kolege, med njimi sva bili tudi midve z Nado Jurkovič.

Kolega Vladimir- Miha Kološa, ki je bil v času Petrovega predsedovanja Arhivskemu društvu Slovenije društveni tajnik, je ob neki Petrovi novi ideji zamišljeno razglabljal: »Saj ne vem, ali je Klasinc res genij s temi svojimi odpičenimi idejami in novotarijami ali je zgolj blefer, ki mu pač rata?« No, to bo pokazal čas, je pomodroval nekdo izmed prisotnih. Sama pa sem Petra poznala že dovolj dobro, da sem vedela, da bo to, kar si je zadal tudi izpeljal, tako ali drugače, kljub nasprotovanju in nerazumljenosti.

Šele ko je Peter odšel iz Ptuja sva prešla na kolegialni Ti in opustila formalno vikanje, ki naju je na Ptuju distanciralo.

Od takrat sva sodelovala v številnih projektih. Skupaj sva na povabilo Kennetha Halla (1947- 2008) obiskala angleške arhive. Rezultat Radencev je bila afirmacija slovenskih arhivov preko številnih arhivskih društev in posameznikov.

Med njimi še zlasti Društva nemških arhivarjev in dr. Hermanna Rumschöttla, Walterja Jaroschke, avstrijskimi kolegi, dr. Gerhardom Pferschyjem, Geraldom Gänserjem (1949- 1996), francoskimi, poljskimi, češkimi, ruskimi in celo kitajskimi delegacijami, ki so jih Radenci gostili.

Peter Klasinc je bil urednik slovenskega zvezka Arhivski fondi in zbirke v arhivih in arhivskih oddelkih SFRJ, SR Slovenija, Beograd, ki ga je izdala Zveza arhivskih delavcev Jugoslavije leta 1984. Za slovensko redakcijo je izbral ožji tim, Marjetko Legat, Miha Kološo in mene. Delo v Radencih smo opravili v rekordnem času. Ob kratkih pavzah med kosilom in ob kavi je delo popestril Mihov gorenjski humor.

Peter je v naše družabno življenje uvedel novoletno zabavo, organiziral arhivski izlet in druženje z mariborskim in celjskim arhivom.

▲ Na zabavi se je Peter zasukal s Tino.

Star pregovor pravi: »Ko ti da Bog leta in pamet, izgleda vse preprosto.« Tako je tudi s Petrovim delom. Kariera arhivista, dr. Petra Pavla Klasinca, se je začela v najmanjšem slovenskem arhivu in tam je dobil trdne temelje, na katerih je zgradil svojo vizijo, ki ga je popeljala do zenita v svet v katerem še danes dela. Vsi nesporazumi, prepiri, dokazovanja svojega prav so danes tako oddaljeni in se zdijo nepomembni in brezpredmetni, da se človek vpraša, ali je bilo res vredno?

Da, bilo je! Vsaka stroka na prelomnih obdobjih prinese ljudi Petrovega kova, ki z vztrajnostjo, trmo, strokovnostjo, zmožnostjo sprejemanja drugačnosti in prilagodljivosti, kreirajo procese, ki prinašajo spremembe in napredek.

LABOR OMNIA VINCIT IMPROBUS

Vztrajno delo premaga vse

Marjetka Legat

Začetki spogledovanja Petra Klasinca z arhivsko stroko segajo v šestdeseta leta prejšnjega stoletja v Zgodovinskem arhivu na Ptuju. Takrat je bil ravnatelj arhiva njegov oče in mentor Anton Klasinc, profesor, ki ga je usmerjal pri delu in mu dajal strokovno znanje. Vzbudil mu je čut do kulturne dediščine in vsega kar govori o naši trajni preteklosti. Od 1972 do 1976 je Peter Klasinc v tem arhivu opravljal dela v.d. ravnatelja.

Odločil se je, da si poišče službo v Mariboru, kjer je imel družino. Leta 1976 je dobil službo v Pokrajinskem arhivu Maribor. Prevezel je področje gospodarstva po 1850, ker za to gradivo prej ni bilo dovolj poskrbljeno. Imel je veliko dela na terenu, ki je zajemal področje od Maribora do Koroške in Slovenj Gradca, od Maribora do Slovenske Bistrice in do Prekmurja. Skrbel je za kader v delovnih organizacijah, ki so urejali nastalo dokumentacijo. Arhivarjem je dajal nasvete in jih poučil o delu, predvsem pa poskrbel za arhivsko gradivo in njegovo trajno hrambo.

Takrat 30 letni arhivist je iskal nove izzive. Njegov nemirni duh je zahteval vedno nekaj več. Vedel je, da arhivsko in dokumentarno gradivo potrebuje ustrezno hrambo. V strokovnih vrstah se je s polno mero odgovornosti ugotavljalo, da mnoge rešitve s področja strokovno tehničnega varovanja gradiva niso najboljše izbrane. Zaradi tega smo se intenzivno lotili organiziranja posvetovanj o strokovnih in tehničnih vprašanjih v arhivih.

Povezal se je s Primatom, tovarno kovinske opreme in pozneje tudi s Ceršakom, tovarno lepenke, ki sta izdelovala opremo v ta namen. Želel je, da se gradivo ohranja na primeren način, tako tam, kjer je nastajalo in tudi v profesionalnih arhivih.

Mednarodni arhivski svet je takrat v sodelovanju z UNESCO-om prvič poskušal vzpostaviti tesnejši stik med arhivsko stroko in tehniko.

Peter Klasinc, arhivist iz Pokrajinskega arhiva Maribor, kot predstavnik izvršnega odbora Arhivskega društva Slovenije je z dvema predstavnikoma Primata, z Borisom Batičem in Ivom Kosijem ter s sodelovanjem tovarne lepenke v Ceršaku organiziral 1. posvetovanje o tehničnih vprašanjih v arhivih leta 1979 v predavalnici takratne Višje komercialne šole Maribor. Ob 1. posvetovanju je izšla tudi publikacija Arhivi 79.

▲ 1. posvetovaje Arhivi 79: Uvodni govor P. Klasinca. Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Udeleženci 1. posvetovanja 1979. Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

Do organizacije tega posvetovanja je prišlo na podlagi zaključkov Okrogle mize o problemih varstva arhivskega gradiva pred prevzemom v arhiv, ki se je odvijalo leta 1978 v Mariboru. Organizirala sta jo Komisija za varstvo arhivskega gradiva pred prevzemom v arhiv in Arhivsko društvo Slovenije.

Zaradi velikega zanimanja za tako posvetovanje sta se organizacijski odbor in Arhivsko društvo Slovenije odločila nadaljevati. Na 2. posvetovanju so bili že prisotni predstavniki iz drugih republik Jugoslavije. To je bilo tudi prvo mednarodno sodelovanje z udeležbo predstavnika Avstrije dr. Gerharda Pferschyja, direktorja Štajerskega deželnega arhiva v Gradcu.

▲ Okrogla miza leta 1978, na sredini dr. Jože Žontar. Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

1. in 2. posvetovanje je bilo namenjeno tehničnim vidikom dela, opremi arhivskih skladišč in arhivskega gradiva.

Zahvaljujoč takratnemu ravnatelju Pokrajinskega arhiva Maribor Jožetu Curku, ki za te probleme ni kazal preveč zanimanja, pa Klasinčevim zamislim ni nasprotoval. Tako je lahko uresničeval svoje strokovne pobude. Do prihoda Petra Klasinca je arhiv namreč deloval v precej mirnem, tihem in statičnem okolju. Z njegovim prihodom pa se je arhiv znašel v vrtincu sprememb, postal živahen in šel je naproti vedno novim izzivom. Znal je biti tudi trmast.

Jože Curk je včasih dejal: »Peter umirite se, bodite malo tiho.«

Peter Klasinc je stalno iskal nove ideje, kako arhive pripeljati do večje prepoznavnosti, jih odpreti javnosti in modernizirati njihovo delo. Znal je prisluhniti, kaj se dogaja v arhivski stroki drugod po Evropi in v svetu sploh.

Gledal je vedno dalje v prihodnost razvoja arhivske stroke. S Primatom, tovarno kovinske opreme in tovarno lepenke v Ceršaku, skupaj z Arhivskim društvom

Slovenije, Zvezo arhivskih delavcev Jugoslavije in Pokrajinskim arhivom Maribor je leta 1981 organiziral 3. posvetovanje, na katerem je organizacijsko sodeloval tudi Pokrajinski arhiv Maribor. Ravnatelj Curk je dovolil, da sva na 3. posvetovanju in naprej, Marjetka Legat in Antoša Leskovec, poleg svojega rednega dela, delala za organizacijski odbor posvetovanj. Organizacijski odbor se je odločil, da preseli 3. posvetovanje in vsa nadaljnja v Radence v hotel Radin, kjer se odvijajo še sedaj. Radenska je bila vsakoletni sponzor v sodelovanju. Radenci so za posvetovanja in drugo delovanje v zvezi z arhivsko dejavnostjo postali »zvezda stalnica« kot je v nekem prispevku napisala Zdenka Semlič Rajh. Predsednik vsakoletnega posvetovanja in urednik publikacije je bil Peter Klasinc, ki je bil s svojimi strokovnimi pobudami vedno korak pred drugimi slovenskimi arhivi.

Na 3. posvetovanju, ki je bilo namenjeno dopolnilnemu izobraževanju za delavce, ki delajo z arhivskim in dokumentarnim gradivom v družbeno pravnih institucijah, je začel svojo serijo nastopov tudi Martin Modrušan iz Arhiva Hrvatske v Zagrebu, tudi velik Klasinčev prijatelj, žal že pokojni. Podal je referat Mikrofilm u arhivima i registraturama. Udeležencev na posvetovanju je iz leta v leto raslo. 3. posvetovanje je preseglo 100 udeležencev.

Na posvetovanju leta 1982 je bila poudarjena vloga posvetovanja kot izpopolnjevalnega seminarja in se je izvedla tudi v delu sekcij. Prva je pod vodstvom Petra Klasinca in Vladimirja Žumra zbrala za okroglo mizo arhivske delavce v gospodarstvu, druga pod vodstvom Viktorja Vrbnjaka delavce šol in kulturnih ustanov. Po posvetovanju je bila organizirana strokovna ekskurzija v Varaždin in Karlovec.

Peter Klasinc je stopal v svoji strokovni karieri po stopnicah. Stopil je višje. Ni se zadovoljil samo z delom na domačih tleh. Potrebno se je razširiti tudi izven slovenskih in jugoslovanskih meja. Tako so na 4. posvetovanju poleg slovenskih sodelovali tudi predavatelji iz drugih republik tedanje Jugoslavije in iz tujine.

Reševanje tehničnih vprašanj ni možno brez reševanja strokovnih vprašanj. Zato je bilo 4. posvetovanje leta 1982 posvečeno vprašanju arhivske zakonodaje in drugih strokovnih vprašanj. Posvetovanje je dobilo svoj dolgoročni naziv »posvetovanje o strokovnih in tehničnih vprašanjih v arhivih«. Tega posvetovanja so se udeležili tudi predstavniki arhivov iz tedanje Jugoslavije, Zvezne republike Nemčije, Avstrije in Češkoslovaške in sodelovali s predavanji. Na tem posvetovanju je prvič sodeloval predavatelj dr. Hermann Rumschottel, direktor Bavarskega deželnega arhiva iz Zvezne republike Nemčije s prispevkom Izobraževanje in dopolnilno izobraževanje arhivarjev

▲ Strokovna ekskurzija udeležencev posvetovanja v arhivu v Varaždinu. Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Dr. Ugo Cova, prvič na posvetovanju leta 1983. Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

v ZR Nemčiji. Peter Klasinc je v svojem uvodnem prispevku že takrat najavil zamisel o »arhivskem inštitutu«, ki bi lahko združeval arhivsko teorijo in prakso.

Naslednje posvetovanje, peto po vrsti, leta 1983, je bilo namenjeno tekočim problemom arhivske teorije in prakse, določanju rokov hrambe, načinu razvrščanja dokumentarnega gradiva, uvajanju mikrofilma in opremi sodobnih arhivov. Udeležencev je naraslo na 315. Predsednik organizacijskega odbora je najavil novo ime posvetovanja in publikacije: SODOBNI ARHIVI- posvetovanje o strokovnih in tehničnih vprašanjih v arhivih. Posvetovanje je postalo vedno zanimivejše tudi v tujini. Pridružili so se še predavatelji iz Madžarske in Bolgarije. Prvič je sodeloval tudi predstavnik italijanske arhivske službe dr. Ugo Cova, direktor Državnega arhiva v Trstu.

Vrnimo se v Pokrajinski arhiv Maribor, kjer je Peter Klasinc svoje strokovno delo nadgrajeval. Leta 1983 je ravnatelj Jože Curk najavil svoj umik kot ravnatelj, ker je želel imeti več časa za svoje strokovno in raziskovalno delo.

Peter Klasinc je prevzel ravnateljsko mesto. Od tega časa je imel škarje in platno v svojih rokah. Potreboval je sodelavce, ker vsega sam ne bi zmogel, posebno, ko je vpisal postdiplomski študij. Bilo nas je nekaj v arhivu, ki smo pomagali vleči ta arhivski voz.

Sam je še vedno opravljal službo na terenu za gospodarske pravne institucije. Prisotnost arhivistov na terenu se je širila. Zato smo leta 1985 kupili v arhivu prvi avtomobil LADA 1300 CARAVAN za opravljanje službe na terenu. Do takrat so se arhivisti vozili po terenu s svojimi avtomobili.

Pokrajinski arhiv Maribor je leta 1983 tudi praznoval 50 letnico svojega obstoja. Antoša Leskovec, arhivski svetovalec iz Pokrajinskega arhiva Maribor, je opisal tisto plat dela ustanove - jubilaranta, ki je povezana z ustvarjalci gradiva od ustanovitve in prikazal njen vsestranski razvoj na področju arhivske stroke. V okviru prazničnega obeležja je Peter Klasinc s sodelavci arhiva, na pobudo Sekcije arhivskih delavcev v podjetjih, poskrbel za predavanje z naslovom Izobraževanje arhivskih delavcev v podjetjih. Predavanje je bilo v dvorani Birostroja, ki je bil tudi sponzor. Izdali smo tudi posebni katalog 50 let Pokrajinskega arhiva Maribor 1933 – 1983 s pregledom zgodovinskega razvoja arhiva. Pripravili smo razstavo Ob 50 letnici Pokrajinskega arhiva Maribor, zvečer pa je bil organiziran arhivski ples za vse arhivske delavce Slovenije z gosti iz republik Jugoslavije v hotelu Bellewue na Pohorju.

Posvetovanja so se nadaljevala tudi naslednja leta. Organizacijske priprave so bile naporne, kajti ni bilo še računalnikov, ni bilo sodobnih tehničnih pripomočkov. Vse se je delalo ročno in s pisalnim strojem. Včasih smo delali tudi dolgo v večer.

Leta 1984 je Nada Majcen, ravnateljica Centralne tehnične knjižnice v Ljubljani na posvetovanju prispevala referat z aktualno vsebino Novi nosilci informacij. Ivo Kosi je ob 35. letnici Primata, stalnega podpornika in pokrovitelja dosedanjih posvetovanj in vseh nadaljnjih, predaval o enotni terminologiji za kovinsko opremo in o razvoju te opreme.

Udeležba na posvetovanjih o strokovnih in tehničnih vprašanjih je iz leta v leto rasla od 62 udeležencev na 1. posvetovanju, do vrhunca 361 udeležencev na 7. posvetovanju leta 1985, upoštevano do jubilejnega 20. posvetovanja.

Gernot Fournier iz Štajerskega deželnega arhiva v Gradcu je na 6. posvetovanju govoril o kriterijih pri izboru kopirnih aparatov in njihov pomen.

Od leta 1985 dalje se je začelo recipročno izvajanje mednarodnega sodelovanja na posvetovanjih.

Že leto pred 8. posvetovanjem leta 1986 so tekli razgovori in bili doseženi dogovori z Iskra Delta iz Ljubljane o sodelovanju na tem posvetovanju. Mag. Andrej

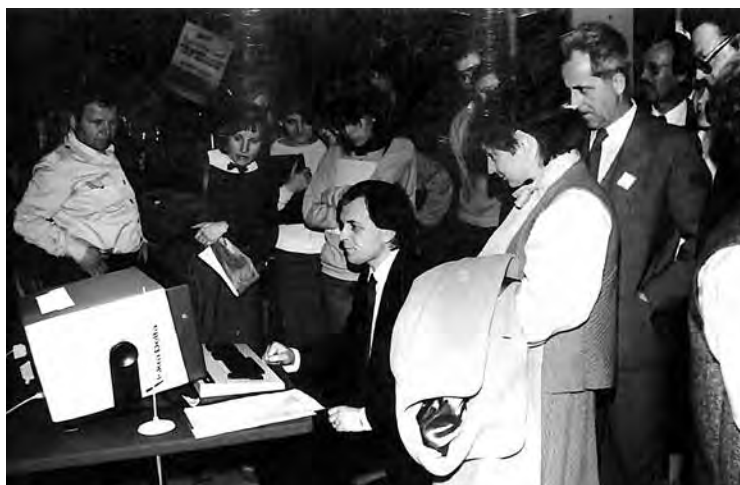
▲ Gernot Fournier na 6. posvetovanju 1984.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Delovno predsedstvo 6. posvetovanja Ivo Kosi, Marjetka Legat, Peter Klasinc, Valter Žižek in Ratomir Mladenovič.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

Kovačič, pomočnik generalnega direktorja, je predstavil referat z naslovom Metodologija informacijskih sistemov... na področju arhivskega in dokumentarnega gradiva. Iskra Delta je demonstrirala na računalniku PARTNER računalniški program APP-1, ki ga je podrobno opisal v svojem referatu dr. Miha Brejc. Že tukaj so bili začetki zamisli kompjuterizacije mariborskega arhiva. Pot do tega nam je takrat utrl dr. Ludvik Toplak, pomočnik generalnega direktorja Iskra Delta.

Vzporedno z dinamičnimi akcijami je tekla v Pokrajinskem arhivu tudi skrb, kako modernizirati popis fondov in pozneje obdelavo arhivskega gradiva. V mislih je bil računalnik. Brez

▲ Iskra Delta predstavi svoj računalniški program Pri računalniku dr. Miha Brejc, opazuje Marija Hernja Masten in drugi.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

računalnikov, ki so bili takrat že na pohodu, tega dela ne bo mogoče več opravljati. Ja, samo računalnik je premalo, hoteli smo imeti tudi človeka, ki se bo kot zgodovinar in arhivist za to delo usposobil.

V jeseni leta 1986 se nam je nasmehnila sreča, da smo zaposlili komaj diplomiranega zgodovinarja Mirana Novaka. Bil je pripravljen se spoprijeti z usposabljanjem računalništva oz. s področjem informacijske tehnologije. Vedeli smo, da se moramo čimprej lotiti popisovanja arhivskih fondov in zbirk ter pozneje tudi arhivskega gradiva na sodobnejši način.

Peter Klasinc, ravnatelj Pokrajinskega arhiva Maribor, je srečno prestopil še eno višjo stopnico. Birostroj, ki nam je v sodelovanju nudil sistemsko opremo in program za osnovni popis arhivskega gradiva se je predstavil s svojo opremo Bimar BC 300 in tiskalnikom RGB 105/13 ZG. Zahvaljujoč takratnemu direktorju Birostroja Darku Zdovcu in strokovnima predstavnikoma s področja računalništva Alojzu Bračiču in njegovi sodelavki Ditki Polegeg, se je uspelo Pokrajinskemu arhivu Maribor v oktobru leta 1987 skupaj z Birostrojem predstaviti s prvim programom za popis arhivskih fondov in zbirk z osnovnimi podatki na Zveznem posvetovanju arhivskih delavcev Jugoslavije v Zadru. Novembra istega leta je Miran Novak ta program predstavil v Mariboru vsem slovenskim arhivom.

Pokrajinski arhiv Maribor se je s projektom Računalniška obdelava gradiva Arhivskega centra predstavil na 9. posvetovanju leta 1987. Več avtorjev je svoje prispevke na posvetovanju posvetilo vidikom varnosti v arhivih, uporabi varnostnih sistemov in zaščiti arhivskega gradiva. Irena Sapač iz Univerzitetne knjižnice Maribor pa je prikazala v svojem prispevku možnosti računalniške obdelave podatkov v arhivih. Opisala je tudi faze prehoda na računalniško obdelavo. Martin Modrušan, velik strokovnjak za mikrofilm in Olga Giler iz Arhiva Jugoslavije sta predstavila probleme pri pripravi gradiva za mikrofilmanje v delovnih organizacijah.

Razvoj kompjuterizacije se je iz svojih minimalističnih začetkov iz leta v leto razvijal s hitrimi koraki in zajel celotno arhivsko stroko v Sloveniji in kmalu smo prerasli dosežke v tujini.

Seveda pa moram pripomniti, da je Pokrajinski arhiv zaradi svoje prodornosti in smelosti na strokovnem področju večkrat tudi naletel na nič kaj prijetne kritike in nasprotovanja iz prestolnice, češ »kaj pa se gre ta Klasinc« ali pa »kaj se greste v mariborskem arhivu«.

▲ Uvodni referat predsednika organizacijskega odbora Petra Klasinca.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Miran Novak predstavi skupaj z Birostrojem Maribor projekt Računalniška obdelava gradiva Arhivskega centra.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

Petra Klasinca pa to ni oviralo pri razvoju novih idej. Večkrat se je sporekel s svojimi kolegi v Ljubljani, kar smo tudi čutili. Vendar so se strasti zopet polegile in stvar je tekla naprej. Do sodelovanja z njimi pa je težje prihajalo. Za zamere pa nismo imeli časa.

Klasinčeva zamisel, kako združiti in ponuditi vse strokovne in tehnične informacije na enem mestu je idejno pomagal udejanjiti dr. Ludvik Toplak, takrat zaposlen kot pomočnik glavnega direktorja pri Iskra Delta. Pomagal je pri modifikaciji ustanovitve Informativnega inženiringa ali Centra za razvoj arhivske stroke ali Informacijskega centra za strokovno tehnična vprašanja, ali Mednarodni arhivski informacijski center ...ali, ali.....

Peter Klasinc je budno spremljal razvoj vsakoletnih posvetovanj. Na podlagi sklepov posvetovanj in na podlagi maja leta 1985 izvedene ankete o ustanovitvi centra, ki bi združeval strokovne informacije na enem mestu, je bila stvar jasna. Preko 70% slovenskih in jugoslovanskih arhivov je podprla to zamisel.

Tako se je leta 1986 v Radencih, ob Simpoziju evropskih arhivskih služb na Ustanovni skupščini, ob navzočnosti slovenskih, jugoslovanskih in tujih evropskih in izven

evropskih uradno imenovanih predstavnikov – korespondentov, rodil, v Sloveniji več ali manj »nezaželen otrok« Arhivski center za strokovna in tehnična vprašanja v arhivih. Dopolnil se je Statut in Center je postal poslovna enota Pokrajinskega arhiva Maribor, ki je začel delovati že v letu 1985. Ustanovitve Centra se je udeležil tudi dr. Matjaž Kmecl, predstavnik takratne vlade.

Od leta 1986 do 1990 so se udeleževali posvetovanj in konferenc oz. skupščin Arhivskega centra tudi predstavniki s Kitajske.

V okviru vsakoletne Skupščine korespondentov članov Centra so potekali tudi Mednarodni arhivski dnevi. Prvi Mednarodni arhivski dan je bil leta 1992 in do leta 2001 jih je bilo 10. Predavanja, ki so jih člani Centra oz. pozneje Inštituta predstavili na arhivskih dnevih so bila javna in objavljena v publikaciji ATLANTI.

V času posvetovanj in mednarodnih dnevov smo pripravili tudi razstave in predstavitve sponzorjev iz Slovenije in tujine. Odmevna je bila razstava z naslovom Brez arhivov ne gre. Tudi razstava Sodobni nosilci informacij je vzbudila veliko zanimanja. Zanimiva je bila razstava in predstavitev podjetja Schroder za izdelavo arhivskih škatel iz ZR Nemčije. V letu 1994 je bilo kar šest razstavljalcev, tudi Expo Art, Primat, Ad acta in drugi. Po vsakem posvetovanju smo pripravili enodnevno

▲ Ustanovna skupščina Arhivskega centra 1986.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Na sliki: Martin Modrušan, dr. Matjaž Kmecl,
Gernot Fournier, Ema Umek.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

strokovno ekskurzijo v sosednje države. Strokovne ekskurzije so bile vedno vnaprej dobro pripravljene, kar je tudi zasluga tukajšnjega jubilaranta. Po 10. posvetovanju, ki je bilo jubilejno, so udeleženci obiskali in si ogledali arhiv na Dunaju, Bratislavi in Železnem.

▲ Ustanovna skupščina Arhivskega centra
Na sliki: dr. Simonida Marjanovič,
Peter Klasinc, dr. Franz Franz in drugi.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Razstava arhivskih škatel podjetja Hans
Schroder iz ZR Nemčije.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Razstava: Brez arhivov ne gre.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Direktor tovarne Primat Ernest Fujs ob
otvoritvi razstave 1992 v Radencih.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

Kljub že veliki prepoznavnosti posvetovanj in mednarodnega sodelovanja na področju arhivske stroke, institucije v Ljubljani temu niso bile naklonjene, zato financer Pokrajinskega arhiva Maribor te dejavnosti tudi ni finančno podprl. Le redko je pozneje pricurljala kakšna finančna podpora. Zahvaljujoč zvestemu pokrovitelju vsakoletnega posvetovanja tovarni Primat in njegovemu direktorju Ernestu Fujsu ter mnogim drugim sponzorjem smo lahko utečeno nadgrajevali vsakoletna posvetovanja in srečanja mednarodnih predstavnikov.

V začetku je bila naloga Arhivskega centra organizacija vsakoletnih posvetovanj. Nadaljnja naloga Centra pa je bila zbiranje strokovnih informacij s področja arhivskih zgradb, arhivske opreme ter procesne tehnike, obdelovanje literature in tudi propagandnega materiala za arhivsko opremo in gradivo ter dajati to v uporabo. Gradivo zbira po svojih korespondentih iz držav od koder prihajajo. Arhivi dobijo pomoč pri strokovnem in tehničnem delu. Prva predsednica Sveta Arhivskega centra je bila dr. Simonida Marjanović, direktorica Arhiva Jugoslavije, ki ji gre velika zahvala za nesebično pomoč pri formiranju Centra.

Zanimanje za delo Centra so pokazale tudi druge arhivske službe iz tujih držav, ki še doslej niso sodelovale. V začetku so bile najbolj aktivne tiste, ki so se leta 1986 udeležile Simpozija evropskih arhivskih služb in ustanovitvene Skupščine Centra.

▲ Udeleženci na jubilejnim 10. posvetovanju 1988, Ema Umek, Marija Čarni in drugi. Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Strokovni pogovor treh strokovnjakov: Peter Klasinc, Herman Rumschottel, Gerald Ganser. Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

Leta 1988 je bilo jubilejno leto, 10. posvetovanje. Peter Klasinc je predstavil delo z računalnikom v arhivih in arhivskih službah in ugotovil, da je pri tem delu najdalje prišel Pokrajinski arhiv Maribor. Naredil je tudi kratek obračun teh desetih let: 2400 udeležencev, 80 referentov in 150 referatov, vsi tesno povezani z arhivsko tehničnimi vprašanji. Kmalu po 10. posvetovanju smo v mariborskem arhivu kupili dva računalnika.

Na nadaljnjih posvetovanjih so referenti seznanjali udeležence z novimi znanji na področju informacijskega sistema in novih nosilcev informacij. Pojavil se je optični disk kot novi medij za arhiviranje, ki izpodriva mikrofilm. Obravnavale so se še druge aktualne teme in problemi arhivske stroke.

Na 14. posvetovanju leta 1992, prvič v samostojni državi Sloveniji, je sodelovalo kar 31 referentov, poleg domačih še referenti iz Avstrije, Zvezne republike Nemčije, Madžarske, Italije, Brazilije, Hrvaške. Uredniški odbor se je odločil, da nekoliko spremeni notranjo in zunanjo podobo publikacije SODOBNI ARHIVI, v prepričanju, da je pridobila na estetskem videzu in bo še prikupnejša.

Že leta 1990 je Peter Klasinc v svojem prispevku Na pragu velikih sprememb poudaril vlogo arhivov in budno spremljanje, kaj se bo dogajalo na terenu z arhivskim in dokumentarnim gradivom ob političnih in družbenih spremembah. Potrebno bo misliti tudi na novo zakonodajo o arhivih.

Zaradi družbenopolitičnih razmer je udeležba po letu 1988 iz jugoslovanskih republik začela padati. Prihajali pa so predavatelji iz Hrvaške in Bosne in Hercegovine. Močno so bili prisotni referenti iz tujih držav.

Peter Klasinc je izpolnil še en svoj življenjski cilj: leta 1992 je zaključil svoj doktorski študij in doktoriral.

V letu 1993 je Pokrajinski arhiv praznoval 60 let svojega obstoja. V uvodnem referatu na posvetovanju je dr. Peter Pavel Klasinc izpostavil veliko vlogo Pokrajinskega arhiva Maribor pri vseh dosedanjih posvetovanjih. Center in Pokrajinski arhiv Maribor sta po svoji dejavnosti in napredku postala vedno bolj prepoznavna tudi izven slovenskih meja.

Publikacija SODOBNI ARHIVI je ponovno doživela notranjo spremembo pri postavitvi tekstov in podana je bila njihova oprema.

▲ Uvodno predavanje Petra Klasinca leta 1991.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

▲ Razstava: Novi nosilci informacij.
Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

M.V. Larin iz Moskve je na 16. posvetovanju ugotavljal, da so družbene in politične spremembe tudi v Rusiji arhivom prinesle novo zakonodajo z novimi vidiki in principi zagotavljanja varnosti pred uničenjem arhivskega gradiva. Leta 1996 je na posvetovanju sodeloval tudi predstavnik iz države Utah v ZDA

Po družbenopolitičnih spremembah se je Pokrajinski arhiv hitro vključil v projekt javnih del. Na 17. posvetovanju je Slavica Tovšak iz Pokrajinskega arhiva Maribor predstavila izkušnje in rezultate urejanja arhivskega in dokumentarnega gradiva v tem projektu.

Na 18. posvetovanju so bili zelo močno zastopani referenti na temo informacijski sistemi in računalništvo. Tako sta iz Pokrajinskega arhiva sodelovala z referati Miroslav Novak in Zdenka Keček. Metka Bakan pa je podala predlog strategije razvoja informacijskega sistema v slovenskih arhivih in pripravila analizo obiskov po internetu v WWW strežniku Pokrajinskega arhiva Maribor.

Metka Bakan Toplak je na naslednjem posvetovanju predstavila pogoje za izgradnjo informacijskega sistema arhiva. Referenti so v svojih izvajanjih ugotavljali, da hiter razvoj informacijske tehnologije navaja delavce v arhivih k razvijanju sodobnih pristopov k uporabnikom.

Posvetovanja po letu 1994 so v svoji tematiki segala na področje sodobne arhivske teorije in prakse, informatike, računalništva, dokumentalistike, zakonodaje in bibliotekarstva.

Organizacijski odbor se je vse leto zavedal, da je leto 1998 za naše posvetovanje SODOBNI ARHIVI jubilejno leto in jubilejno 20. posvetovanje o strokovnih in tehničnih vprašanjih v arhivih. Odločil se je, da bo to posvetovanje en dan daljše, saj je bilo pripravljenih 42 referatov in 41 referentov., ki so postregli z obilico novih spoznanj na področju arhivske teorije in prakse. Udeležilo se je tudi šestnajst predavateljev iz Francije, Avstrije, ZR Nemčije, Poljske, Hrvaške, Madžarske in Združenih držav Amerike. Med njimi je omeniti predvsem Dr. Michela Ducheina iz Francije in Trudy Huskamp Peterson iz Združenih držav Amerike.

Težko je bilo organizatorju govoriti o rezultatih, ki so bili doseženi v teh dvajsetih letih. O tem naj govorijo opravljena dela in objave v publikacijah.

Grafičnih pregledov posvetovanj, njihove udeležbe in število podanih prispevkov ne bom uvrstila v ta prispevek, ker so bili že objavljeni v članku Arhivi-Sodobni arhivi-Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja 1979-2009 mag. Zdenke Semlič Rajh.

V preteklih dvajsetih letih je bil storjen velik napredek v arhivih, predvsem na tehničnem področju, kar je na jubilejnem posvetovanju ugotavljal tudi Michel Duchein, generalni inšpektor francoskih arhivov v pokoju, iz Pariza. Veliko so k temu pripomogla tudi posvetovanja, na katerih so začeli strokovnjaki iz sodelujočih držav intenzivneje razmišljati o sodobnejši tehnični opreми in sodobnejši obdelavi arhivskega gradiva in pomagali k hitrejšemu napredku arhivske stroke. Publikacije s posvetovanj Sodobni arhivi so širile njihove izkušnje.

Brez zagnanosti našega jubilanta, predsednika dvajsetih posvetovanj dr. Petra Klasinca in njegovih sodelavcev, predvsem pa podpore mnogih zvestih avtorjev, ki so posredovali svoje izkušnje, svoje razmišljanje in tudi ideje za nadaljnji razvoj arhivske teorije in prakse, ne bi bilo uspešnih posvetovanj.

Razvoj Arhivskega centra je hitel dalje. Leta 1992 se je na novo organiziral in preimenoval v Mednarodni inštitut arhivskih znanosti (MIAZ). O tem bo napisano več v prispevku mag. Zdenke Semlič Rajh, ki se nam je pridružila pri delu v arhivu leta 1990 in obogatila delovanje Centra oz. Inštituta na mednarodnem področju, v katerem smo organizacijsko, do njenega prihoda, v glavnem delovali Peter

Klasinc, Antoša Leskovec, Miran Novak in Marjetka Legat. Pri delu za vsakoletna posvetovanja pa ne smemo pozabiti še drugih prizadevnih delavcev kot sta Irena Žugaj in Marjan Gerdej.

Konec leta 2000 je prišlo v mariborskem arhivu do sprememb in leta 2001 arhiv ni sodeloval na 23. posvetovanju, ki ga je pripravilo Arhivsko društvo Maribor. Udeležilo se ga je dvanajst tujih predavateljev. Kot poseben gost se je posvetovanja udeležil dr. Charles Kecskemeti, nekdanji sekretar Mednarodnega arhivskega sveta. V tem letu je prišlo do izločitve Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti prej Centra za strokovna in tehnična vprašanja v arhivih, ki je od leta 1986 deloval v Pokrajinskem arhivu Maribor. Spremembe na družbenopolitičnem in gospodarskem področju zadnjih nekaj let 20. stoletja, ki so se odražale tudi v arhivski stroki, dokumentalistiki in informatiki, se je Pokrajinski arhiv Maribor leta 2002 odločil dosedanja posvetovanja preimenovati v Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja. Tudi publikacija se je spremenila.

Dr. Peter Klasinc je kot ravnatelj skrbel tudi za nove delovne moči v arhivu. Leta 1986 se je arhiv pojačal še za eno sodelavko Emo Ogrizek za področje sodstva, ki je bilo, odkar je odšla sodelavka Irma Pesek, dolgo nezasedeno. V času Klasinčevega ravnateljevanja se je arhiv ojačal še z delavci Antonom Ožingerjem, Marjanom Gerdejem in Borutom Holcmanom, Sabino Lešnik in pozneje še s kom. V mariborskem arhivu smo odprli tudi knjigoveško delavnico, kjer se je zaposlil knjigovez Edvard Harb in se pozneje poučil v Arhivu Slovenije tudi za manjša restavratorska dela. Ob tej priliki moram omeniti, da ima Pokrajinski arhiv Maribor bogato Zbirko fotografij in razglednic, 15580 kosov, ki jih po letu 1991 marljivo obdeluje sodelavka Sabina Lešnik.

Ravnatelj Klasinc se je angažiral na vseh področjih. Ni mu manjkalo energije, niti idej. Težnja po odprtosti in prepoznavnosti arhivov ter njihov strokovni in tehnološki napredek ga je gnala s povezovanjem z arhivi in arhivskimi kolegi izven meja takratne skupne države Jugoslavije in pozneje samostojne Slovenije.

Peter je opravljal tudi razne mednarodne funkcije v strokovnih vrstah kakor tudi v Sloveniji in Jugoslaviji. Bil je predsednik Arhivskega društva Slovenije in Zveze arhivskih delavcev Jugoslavije in bil imenovan še v več arhivskih komisij. Tako je nastalo tesnejše sodelovanje z Arhivom Jugoslavije, ki ga je vodila dr. Simonida Marjanović. Veliko je pripomogla, da sta mariborski arhiv in Center za strokovna in tehnična vprašanja postala znana v mednarodnih krogih.

Leta 1983 nam je dala veliko, zgodovinska razstava Tito- misel - beseda in delo, ki sva jo s Petrom Klasincem posredovala po skoraj celotni Sloveniji in tudi na avstrijsko Koroško ter s tem tudi doprinesla v arhivsko blagajno. Tega se je najbolj razveselila naša takratna računovodkinja Katarina Kopše. Pokrajinski arhiv Maribor je gostoval v Beogradu z razstavo Maribor 1945. Otvoritev te razstave je bila skupaj z razstavo Jugoslavija 1944 – 45 aprila 1986 v Arhivu Jugoslavije v Beogradu.

Velika zavzetost Petra Klasinca je pripadala tudi kulturnemu delovanju arhiva in izdaji publikacij. Arhiv se je na kulturnem področju predstavil z mnogimi razstavami in z bogato založniško dejavnostjo.

V času njegovega vodenja arhiva so izhajale serije publikacij kot so Inventarji, Viri, Katalogi posameznih zbirk, Katalogi k razstavam, Gradivo za zgodovino Maribora, skrajšano GZM, ki ga je vsa leta prizadevno dopolnjeval dr. Jože Mlinarič iz Pokrajinskega arhiva Maribor in pozneje profesor na Filozofski fakulteti Maribor.

Vodnik po fondih in zbirkah Pokrajinskega arhiva Maribor je bil v celoti narejen in izdan v mariborskem arhivu leta 1990. Redakcijska, usklajevalna ter končna dela je opravil redakcijski odbor: Peter Klasinc, Miran Novak, Slavica Tovšak, Marjetka Legat in Irena Žugaj. Pri pripravi Vodnika so se nedoslednostim pri upoštevanju arhivske teorije in prakse v preteklosti pridružile še težave z uvajanjem računalniško podprtega informacijskega sistema v Pokrajinskem arhivu Maribor, izvedba lokalne računalniške mreže ter poskus uvajanja skenerja v arhivsko urejevalno delo.

Leta 1984 je izšla v Beogradu obsežna knjiga Arhivski fondi in zbirke v SFRJ, SR SLOVENIJA. Izdala jo je Zveza arhivskih delavcev Jugoslavije v sodelovanju s strokovnimi delavci v slovenskih arhivih. Bili so trenutki, ko smo složno skupaj ustvarjali s kolegi iz Arhiva Slovenije in drugih arhivov. Za predmetno kazalo, zbirno krajevno in zbirno časovno kazalo smo bili zadolženi: Peter Klasinc, Marjetka Legat iz Pokrajinskega arhiva Maribor, Vladimir Kološa, Marjan Župančič iz Arhiva Slovenije in Marija Hernja Masten iz Zgodovinskega arhiva na Ptuj. Za en teden smo se umaknili v hotel v Radencih, da smo v miru pripravili obsežno nalogo. Urednik zvezka za Slovenijo je bil Peter Klasinc. Prav tako je pripravil Bibliografijo arhivskih publikacij.

Dr. Peter Klasinc je večkrat organiziral za vse mariborske delavce ogleda in druženja s sosednjimi arhivi v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

▲ Zbirka fotografij in razglednic, PAM.

Bil je tudi pobudnik Srečanj obmejnih arhivov, ki so se odvijala na različnih lokacijah ob meji s Slovenijo. Organiziran je bil tudi Mednarodni slovensko madžarski tabor, ki poteka še sedaj.

V letu 1995 in 1996 sva v organizacijskem odboru za posvetovanja sodelovala z Marjanom Gerdejem, ker Antoše Leskovca ni bilo več v arhivu, odsotna je bila tudi sodelavka Zdenka Semlič Rajh.

Med leti 1994 -1997 so se udeležili posvetovanja predstavniki Hrvaške, Litve, Rusije, ZR Nemčije Avstrije, Bosne in Hercegovine, Italije, Izraela, Francije in Združenih držav Amerike.

Največ tujih predavateljev je bilo prav na jubilejnem posvetovanju leta 1998. Vseh predavateljev na tem posvetovanju pa je bilo 42.

Delo s Petrom Klasincem je bilo zanimivo in dinamično. Vsi smo se ob njegovih novih idejah dograjevali, si nabirali izkušnje in se bogatili z znanjem. Kot pri vsakem delu in ustvarjanju je prišlo kdaj pa kdaj tudi do krize, posebno ob časovnih stiskah in preobremenjenosti. Vendar smo to timsko in dobrovoljno prebrodili in misel na uspeh nas je zopet gnala naprej. Radi smo delali in to z dobro voljo ter se že vnaprej veselili novih zmag.

Večkrat smo se tudi ob delu nasmejali in doživeli nepozabne trenutke..

Kot je že bilo napisano, je bilo leto 1986 prelomno leto za posvetovanja in rojstvo Arhivskega centra za strokovno tehnična vprašanja v arhivih.

Ogromno udeležencev, tudi veliko predavateljev in predstavnikov iz tujine, povsod po hotelu so bili samo udeleženci posvetovanja in se zbirali za svečani družabni večer. Vsi so bili več ali manj svečano opravljeni. Arhivski kolega iz Kosova pride v avlo hotela lepo urejen v obleki z belo srajco, kravato in nadišavljen, a bos, brez nogavic in brez čevljev. Na vprašanje, kaj to pomeni, »pa bolje mi je tako«. Takoj je moral nazaj v sobo.

Na družabnem večeru udeležencev posvetovanja v kavarni v Radencih je pri mizi sedela zbrana družba arhivskih kolegov iz Kosova in Srbije. Med pogovorom je prišlo do prerekanja in eden s Kosovega je srdito skočil po konci, izvlekel pištolo iz žepa in nekaj jezno komentiral. Na srečo sem to opazila, skočila do njega, mu vzela pištolo in pomirila družbo. Bil je tako presenečen, da mi je zlahka predal orožje. Dogovorila sva se, da orožje dobi naslednji dan. Pozneje sem razmišljala, kaj sem tvegala. Toda v tistem trenutku mi je bila prioriteta samo bojazen, da ne pride do nesreče in škandala, ki bi se lahko zgodil. Naslednje jutro je tudi odpotoval in se mi opravičil.

Naš kolega Antoša Leskovec, sijajen človek, vendar včasih je s svojimi principi poskrbel za svojo voljo. Sodeloval je na nekem posvetovanju, imel je preskrbljeno prenočišče. Zvečer na družabnem večeru smo v ožji skupini praznovali moj rojstni dan. Tudi Antoša je bil z nami. Sredi vsega je prišel na idejo, da hoče domov v Maribor. Ura je kazala 23. On hoče domov. Ni se dal prepričati. Sedla sva v avto in se odpeljala v Maribor. Med potjo je vladala tišina. Ko je pred domom izstopil, je dejal: »Oh, kaj sem naredil. No, ja, tudi vam ne bo škodilo malo več spanja.«

Septembra 1991 smo bili na recipročni izmenjavi na Kitajskem Peter Klasinc, Miran Novak in Marjetka Legat. Obiskali smo nekaj arhivov, spoznali njihov način dela in izmenjali izkušnje pri obdelavi arhivskega gradiva z računalniško podprtim sistemom. Predstavili smo tudi program arhivske opreme našega dolgoletnega sponzorja posvetovanj tovarno Primat. Zanimivo je bilo srečanje s strokovnimi delavci v Šanghaju, kjer smo si izmenjali izkušnje pri arhivskem delu. Miran Novak je predstavil naš računalniški projekt ki nam je že dobro služil. Kitajski kolegi pa so predstavili svoje izkušnje na tem področju. Vzporedno s strokovnim programom so nam razkazovali njihovo kulturno dediščino in nepozabne kulturne spomenike. V Sečuanu so nas pred arhivom pričakali s slavlom: »Dobrodošli prijatelji iz Jugoslavije«. To je bilo tri mesece po osamosvojitvi. Nikakor niso hoteli slišati, da mi nismo več Jugoslavija, temveč samostojna država Slovenija. Užili smo vso prijaznost in naklonjenost prijateljem iz Jugoslavije.

Večkrat smo v arhivu praznovali rojstne dneve in tudi praznike. Ob neki taki priliki je takratna čistilka v arhivu, našega sodelavca doktorja znanosti čez mizo gledala in poslušala razgovor. Nekdo ga je tituliral z doktorjem. Ona pa vstane in vpraša: »Kakšen doktor ste vi, ste ginekolog?« Verjetno ga je potrebovala.

Opisala sem le nekaj tega, kajti v dvajsetih letih se je dogodilo marsikaj zanimivega.

Peter Klasinc se je ukvarjal tudi z arhivsko zakonodajo predvsem v drugi polovici devetdesetih let skupaj z dr. Miroslavom Novakom in drugimi arhivisti iz Pokrajinskega arhiva Maribor.

Bil je ploden tudi na področju zgodovinopisja. Naj omenim samo Ormoški zbornik, ki je bil izdan v petih obsežnih zvezkih in je bil urednik prvih štirih.

Njegovo raziskovanje in strokovno delo je dobilo razsežnosti na vseh področjih delovanja. Svoje znanje je še bolj razširil na uvajanje nove informacijske tehnologije v arhivski stroki.

Njegovo strokovno in znanstveno delo je zelo obsežno na področju arhivske stroke, dokumentologije in zgodovinopisja. Vse to je dosegel z vztrajnostjo in upornostjo ter predanostjo arhivski stroki. Kot je sam povedal v zaključku uvodnega govora na 20. jubilejnem posvetovanju, citiram skrajšano »20 let posvetovanj so nas združile mnoge misli in eno srce za slovensko arhivistiko, za arhivsko gradivo kot kulturno dediščino.....to srce bije za arhivsko gradivo kot kulturni spomenik in arhivsko gradivospomin slovenskega naroda«.

Pri svojem delu je pokazal velike strokovne, raziskovalne in organizacijske sposobnosti, ki jih je delil tudi z drugimi, ki so mu hoteli prisluhni doma in izven meja. S svojo družabnostjo in smelostjo je znal pritegniti ljudi.

Zaključujem svoje utrinke v želji, da mu slovensko arhivsko srce še dolgo bije v nadaljnjih letih.

PETER PAVEL KLASINC – ARHIVIST, ORGANIZATOR, MENTOR

Doc. dr. Miroslav Novak, arhivski svetnik

Petra Pavla Klasinca sem prvič srečal v Zgodovinskem arhivu na Ptuju. Konec leta 1985 in v prvi polovici leta 1986 sem tam zbiral podatke za diplomsko nalogo. Prav veliko se ne spomnim, o čem sva se takrat pogovarjala, ostalo pa mi je v spominu, da je s svojo prisotnostjo napolnil in razživil prostor in da je bil takrat ravnatelj Pokrajinskega arhiva Maribor.

Potem, ko sem končal raziskave v Zgodovinskem arhivu na Ptuju, sem nadaljeval z iskanjem arhivskih virov še v Pokrajinskem arhivu Maribor. Takrat sva se pogosto srečevala v arhivski čitalnici. Med drugim sva se pogovarjala tudi o moji bodoči profesionalni karieri. Rezultat teh razgovorov je bil, da sem se oktobra leta 1986 pridružil »timu« Pokrajinskega arhiva Maribor. Od takrat dalje sem z njim intenzivno sodeloval pri mnogih aktivnostih, ki jih je organiziral in vodil na področju arhivske dejavnosti.

Peter Pavel Klasinc je močno zaznamoval razvoj arhivske stroke ne samo v Pokrajinskem arhivu Maribor, ampak tudi na nacionalnem in nadnacionalnem nivoju. O njegovih aktivnostih priča bogata biografija in bibliografija, predvsem pa ohranjeno arhivsko gradivo, ki ga bo potrebno objektivno in zelo natančno proučiti, da bomo lahko določili prave gabarite rezultatov njegovega dela. V nadaljevanju želim opozoriti samo na nekatere točke, za katere ocenjujem, da niso pomembne samo za opredeljevanje arhivističnega profila našega jubilanta, ampak širše, predvsem v kontekstu ocenjevanja pomena in poslanstva slehernega slovenskega arhivista v turbulentnih časih velikih družbenih sprememb ob koncu 20. stoletja.

Konec 80. in v začetku 90. let prejšnjega stoletja je bilo arhivsko področje zelo razgibano. To je bil čas, ki je napovedoval velike prelome tako v intelektualnem kot tudi na čisto praktičnem arhivskem strokovnem področju. Na eni strani se je globalno spreminjal svet v geopolitičnem smislu, predvsem na relaciji Vzhodna-Zahodna Evropa, padec berlinskega zidu, osamosvojitve Slovenije in s tem povezane spremembe družbenega reda. Ob teh geopolitičnih in socialnih spremembah v srednji in vzhodni Evropi se na tehnološkem nivoju globalno pojavljajo nove rešitve s področja obdelav podatkov, predvsem široko uvajanje osebnih računalnikov v vsakdanje in poslovno, izobraževalno ter znanstveno-raziskovalno delo vključno z njihovim povezovanjem v lokalna računalniška omrežja, nekoliko pozneje tudi v globalno internetno omrežje. Temu vzporedno se uvajajo standardizacija na različnih področjih arhivske stroke. Izpostavimo naj samo sporadično nastajanje strojno berljivega arhivskega gradiva, popisovanje arhivskih vsebin in njihove predstavitev preko različnih komunikacijskih kanalov, med drugim tudi preko svetovnega spleta. Vse to je vodilo k pomembnim spremembam, ki so se neposredno odražale tudi v zelo vsakdanjih arhivskih strokovnih odločitvah. Naenkrat so se arhivi začeli intenzivneje odpirati širši strokovni javnosti. Čeprav so se posamezni arhivi na to odzvali, sprva bolj previdno in so se novosti lotevali z malimi koraki, je končni rezultat kazal na izredno dinamiko in veliko hitrost prilagajanja novim razmeram. Med drugim so se v tem času začeli odpirati Madžarski arhivi, z avstrijskimi arhivi pa so se začele zapirati zahteve iz danes skoraj že pozabljene restitucije. V smeri proti Balkanu je bilo sprva slutiti tesnejše medsebojno povezovanje arhivistov, kar po letu 1990 vodi v popolno blokado tega sodelovanja in osamitev posameznih arhivskih služb v vojnem času. V povojnem obdobju se začnejo ponovno vzpostavljati pretrgane vezi z arhivisti s področja nekdanje Jugoslavije. V tem času so se odpirale nove smeri sodelovanja z Italijo, Nemčijo (vzhodno in zahodno), Francijo, predvsem z Mednarodnim arhivskim svetom, takratno Sovjetsko zvezo in Združenimi državami Amerike. Na vse te izzive je s svojimi odločitvami, aktivnostmi in vizijami

odgovarjal tudi Peter Pavel Klasinc. Kot primer naj navedem samo uspešno izvedene poskuse računalniških povezav iz dunajskih arhivov v mariborski arhiv s pomočjo lastne opreme in potrebnega znanja, katerega je ves čas zelo podpiral in promoviral prav jubilent Peter Pavel Klasinc.

Izmenjave informacij, ne zgolj na nivoju formalnih dogodkov in izdelanih arhivskih strokovnih prispevkov preko strokovnih časopisov, ampak tudi neposredno s stiki med arhivskimi strokovnimi delavci, lahko definirano kot predpogoj za izvedbo univerzalne dostopnosti do arhivskega gradiva, ki doseže svoji pomembni razvojni točki tako z izdelavo in sprejetjem Kodeksa arhivske etike leta 1996 na eni ter Univerzalne deklaracije o arhivih iz leta 2012 na drugi strani. Vsi ti dogodki in procesi so se tako ali drugače dotikali tudi Pokrajinskega arhiva Maribor, s katerim je bil Peter Pavel Klasinc tesno povezan od sredine 70. let pa vse do upokojitve leta 2007. V tem kontekstu se pojavlja vprašanje, kako je na takratne izzive časa reagiral, in na kakšen način je izvedel posamezne aktivnosti, da so dobile svoje strokovno priznanje ne samo doma, ampak predvsem v tujini.

Arhivske strokovne aktivnosti dr. Petra Pavla Klasinca moremo pravzaprav slediti vse od njegove prve zaposlitve dalje. Ta je bila v Zgodovinskem arhivu na Ptuju, kjer je bil najprej arhivist, nato je v letih 1972 do 1976 opravljal dela in naloge v. d. ravnatelja. Svojo strokovno kariero je nato nadaljeval v Pokrajinskem arhivu Maribor. Tam je bil zaposlen od leta 1976 kot arhivist in vodja oddelka za gradivo gospodarstva po letu 1850. Od leta 1982 do 1995 je bil ravnatelj te ustanove. Po prenehanju funkcije podžupana za družbene dejavnosti na Mestni občini Maribor se je ponovno redno zaposlil v mariborskem arhivu kot znanstveni in arhivski svetnik.

V zgodnjem obdobju njegovega strokovnega dela, ki traja nekako do sredine 80. let prejšnjega stoletja, so v ospredju aktivnosti s področja organizacije društvenih aktivnosti tako na slovenskem nacionalnem nivoju kot tudi na ravni takratne skupne države. V tem kontekstu naj omenimo, da je od leta 1979 opravljal mandat predsednika Arhivskega društva Slovenije. Leta 1981 je bil za eno leto izvoljen za predsednika predsedstva Zveze arhivskih delavcev Jugoslavije. Več let je bil tudi član ožje redakcije strokovnega časopisa *Arhivist*.

Iz obdobja njegovega predsedovanja Arhivskemu društvu Slovenije je potrebno omeniti organizacijo prve arhivske strokovne ekskurzije slovenskih arhivskih strokovnih delavcev v tujino leta 1979. Pot jih je vodila na Poljsko. Iz časov opravljanja funkcije predsednika predsedstva Zveze arhivskih delavcev Jugoslavije v letu 1981 je

potrebno omeniti pomenljivo podrobnost. Takoj na začetku svojega mandata se je izpostavil z rabo slovenskega jezika na sejah tega organa.

Peter Pavel Klasinc je bil leta 1980 imenovan v komisijo za edicijo Arhivski fondi in zbirke v SFRJ, hkrati pa je bil tudi urednik obsežnega slovenskega prispevka v tej ediciji, ki je izšla leta 1984. Svoje delo na tem področju je nadaljeval tudi v naslednjem desetletju. Kot direktor Pokrajinskega arhiva Maribor je spodbujal in organiziral aktivnosti za izdelavo Vodnika po fondih in zbirkah Pokrajinskega arhiva Maribor. Ideja je bila uresničena v letu 1990. Izvedena pa je bila v celoti v Pokrajinskem arhivu Maribor, vključno s tiskanjem in vezavo publikacije.

Njegovo predanost arhivski stroki moremo zaznati tudi skozi evidentiranja arhivskega gradiva v tujini. Tega je opravljal v obdobjih, ki niso bila naklonjena odpiranju arhivov, in sicer v novejšem času na Hrvaškem, v Srbiji v njegovem zgodnjem strokovnem obdobju, pa tudi v arhivih v Italiji in Avstriji. S svojim delom na področju evidentiranja arhivskega gradiva in vzpostavljanjem osebnih stikov z odgovornimi arhivisti v tujih arhivih je odpiral mnoga vrata slovenskim raziskovalcem in tako omogočal dostop do ohranjenega arhivskega gradiva, ki se nanaša na Slovence in slovensko ozemlje. Neposredni rezultat njegovih tovrstnih aktivnosti je bila med drugim tudi obsežna publikacija z naslovom Vodnik po informativnih pomagalah Štajerskega deželne arhiva v Gradcu iz leta 1991. Skozi ta vidik lahko dojamemo tudi priprave, urednikovanje in objavo publikacije z naslovom Glosar zgodovinskega domoznanstva : nemško-slovensko-italijanski, katerega pobudnik in idejni vodja je bil. Projekt je bil uresničen v sodelovanju z italijanskimi, avstrijskimi in slovenskimi strokovnjaki v letu 1995.

Njegovo širokopoteznost pa moremo dojeti tudi skozi aktivnosti in organizacijo arhivskih strokovnih srečanj, ki so znana pod imenom Srečanje obmejnih arhivov = Das Treffen der Nachbararchive = Susret arhiva na granici = Határmenti levéltárak találkozásai = Convegno degli archivi vicini = Meeting of Neighbouring Archives. Iniciativa je bila sprožena v drugi polovici devetdesetih let. Izvedenih je bilo nekaj tovrstnih srečanj vključno z izdanimi priložnostnimi zborniki, katerih urednik je bil dr. Klasinc. Iniciativa je po letu 2000 žal zamrla.

Dr. Peter Pavel Klasinc je izrazito deloven tudi na področju zgodovinopisja. To dokazuje obsežen seznam strokovnih in znanstvenih prispevkov, ki jih je napisal s področja lokalne zgodovine. V tem kontekstu naj izpostavim le uredništvo 4 zvezkov zbornika Ormož skozi stoletja. Pozneje pa se je posvečal predvsem objavi

arhivskih virov. Omenim naj samo publikacijo z naslovom Arhivski dokumenti o dogodkih v Štrigovi in okolici v prvih letih po drugi svetovni vojni iz leta 2009 in publikacijo Okupacija dela slovenske zemlje s strani Neodvisne države Hrvaške v času med letom 1941 in 1945 iz leta 2011.

Svoja ožja strokovna in teoretična spoznanja s področja materialnega varstva je najprej poglobljal na podiplomskem študiju Univerze v Zagrebu. Tam je leta 1987 magistriral na temo Vzdrževanje in materialno varovanje arhivskega in dokumentarnega gradiva. Leta 1991 je na isti univerzi zagovarjal doktorsko disertacijo z naslovom Materialno varovanje klasičnih in novih nosilcev informacij v arhivih. Naslednje leto pa je bil promoviran v doktorja znanosti. Zaradi intenzivnega tehnološkega razvoja in specifične problematike na področju materialnega varstva se je ob rednih podiplomskih študijskih obveznostih strokovno izpopolnjeval v arhivih, arhivskih službah ter v drugih arhivom sorodnih ustanovah v Angliji, Avstriji, Italiji, Nemčiji, Nizozemski, Franciji, Kanadi, Združenih državah Amerike, Kitajski, Madžarski, Češki, Slovaški, Poljski ter v skandinavskih državah. Kmalu pa je njegovo raziskovanje in strokovno delo dobilo ob tehničnih problemih upravljanja arhivskega gradiva ter ob intenzivnem izvajanju arhivske zunanje službe nove razsežnosti. Te so se razširile predvsem na področje uvajanja novih informacijskih tehnologij v arhivsko strokovno delo.

Ob bogatem in raznovrstnem arhivskem strokovnem in raziskovalnem delu je bil aktiven tudi na področju organizacije in izobraževanja arhivskih strokovnih delavcev in delavcev, ki so delali z arhivskim in dokumentarnim gradivom. Kot predsednik ali član različnih organizacijskih odborov je snoval tematsko vodenje različnih strokovnih posvetovanj. Med njimi vsekakor izstopa vsakoletno arhivsko strokovno posvetovanje v Radencih. Peter Pavel Klasinc je bil eden od vidnih pobudnikov tega posvetovanja, hkrati s tem pa tudi pronicljiv usmerjevalec strokovnih vsebin ter promotor strokovnega izobraževanja odgovornih pri ustvarjalcih arhivskega gradiva. V tem okviru je spodbujal in aktivno sodeloval pri reševanju različnih arhivskih strokovno-praktičnih problemov. Skoraj četrto stoletje je vodil organizacijski odbor za pripravo in izvedbo Posvetovanj o strokovno-tehničnih vprašanjih v arhivski teoriji in praksi z naslovom Sodobni arhivi. Ob tem je bil ves čas tudi glavni in odgovorni urednik publikacije Sodobni arhivi.

Posvetovanje v Radencih se je v obdobju od leta 1978 do danes razvilo v pomemben vsakoletni dogodek s področja arhivske teorije in prakse. Zaradi svoje programske in organizacijske konsistence, predvsem pa zaradi izrazito naprednih strokovnih

usmeritev je posvetovanje postalo srednjeevropsko priznani dogodek z dobrim vsakoletnim strokovnim odzivom. Na njem so bili angažirani številni domači in tuji arhivski strokovni delavci kakor tudi arhivski stroki komplementarni strokovnjaki. S skupnimi ali samostojnimi raziskavami in študijami je Peter Pavel Klasinc pripomogel k boljšemu in kvalitetnejšemu prenosu različnih strokovnih znanj ter medsebojni interakciji različnih arhivskih praks, kar je v veliki meri pripomoglo k razvoju arhivske znanosti tako v Sloveniji kot tudi v drugih državah. V tem kontekstu naj med drugim izpostavim samo njegove nastope na kongresih Mednarodnega arhivskega sveta.

Prav tako je že več kot 20 let aktiven v Mednarodnem inštitutu arhivskih znanosti v Mariboru (MIAZ/IIAS). Ta se je razvil iz Centra za tehnične in znanstvene probleme v arhivih, ki je nastal leta 1986 prav tako na pobudo dr. Petra Pavla Klasinca. Njegov začetek je bil povezan z arhivi nekdanje Jugoslavije, pozneje pa je začel povezovati arhiviste iz Avstrije, Madžarske in Italije. Leta 1992 se je Center reorganiziral in preimenoval v Mednarodni inštitut arhivskih znanosti (MIAZ). Pod njegovim vodstvom je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja organiziral nekaj mednarodno odmevnih arhivskih strokovnih dogodkov. Omenim naj le organizacijo mednarodne arhivske šole (ISFABUS), konferenco Blue Shield pod okriljem UNESCO, vsakoletno posvetovanje Mednarodni arhivski dan in Konferenco članov MIAZ od leta 2001 dalje ter s tem povezano vsakoletno Jesensko arhivsko šolo v Trstu, ki jo vodi od leta 2007. Obenem je že več kot 20 let odgovoren za arhivsko strokovno mednarodno publikacijo ATLANTI.

Ob bok aktivnostim s področja upravljanja materialno-tehničnih in arhivskih sodobnih izzivov, ki jih je izvajal dr. Klasinc, pa nikakor ne moremo mimo unikatnega projekta, ki je znan kot Mednarodni slovensko-madžarski arhivski raziskovalni tabor. Prvi tovrstni tabor je bil izveden leta 1991 na obmejnem območju v okolici Lendave. Vsakoletni tabor še danes poteka v osnovi po istih načelih kot na začetku. Njegove rezultate moremo sistemizirati v dve skupini. V prvo moremo uvrstiti promocijo arhivske dejavnosti na pristojnem območju Pokrajinskega arhiva Maribor, Županijskega arhiva v Sombotelu in Županijskega arhiva v Zalaegerszegu, vključno s popularizacijo arhivske dejavnosti med mladimi. V drugo skupino pa prištevamo nekaj odličnih najdb arhivskega gradiva tako na madžarski kot tudi na slovenski strani, ki so sedaj varno spravljene v pristojnih arhivskih ustanovah.

Kot arhivist in raziskovalec različnih arhivsko-tehničnih problemov je bil dr. Peter Pavel Klasinc imenovan v komisije za pridobitev naziva magister ali doktor znanosti

na Univerzi v Zagrebu. V tej zvezi naj omenim samo kandidate: Branko Bubenik, Azem Kožar in Živana Hedbeli, ki so uspešno obranili svoje doktorske disertacije. Ob tem pa je bil imenovan tudi v nekatere druge strokovne komisije v Sloveniji in tujini. Tako je bil že leta 1988 imenovan za konzultanta Okrogle mize arhivov sveta (CITRA/ICA) in istega leta za člana sekcije profesionalnih arhivistov (SPA/ICA) pri Mednarodnem arhivskem svetu s sedežem v Parizu (MAS-ICA). Bil je tudi član opazovalec Mednarodnega komiteja za gradnje in opremo pri MAS (CBQ/ICA) in član Mednarodnega komiteja za zgradbe in opremo v zmernih klimatskih razmerah pri Mednarodnem arhivskem svetu (ICA-CBTE). Kot gostujoči predavatelj sodeluje z Univerzo v Zagrebu, ki mu je leta 1996 podelila naziv znanstveni sodelavec, prav tako pa tesno sodeluje z Arhivom Tuzelskega kantona, Društvom Media_doc in drugimi organizacijami na področju organiziranja in prenosa znanj, predvsem s področja arhivske teorije in prakse. Hkrati je še vedno predstojnik Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti na Univerzi v Mariboru in predsednik Arhivskega društva Maribor.

Njegova prizadevanja po sistemskem in poglobljenem študiju arhivistike in dokumentologije, ki bi morala imeti značaj multidisciplinarnega in interdisciplinarnega študija, lahko sledimo skozi več kot četrt stoletja. Neuspeli poskusi organizacije in izvedbe tovrstnega študija na različnih fakultetah in njihovih oddelkih mariborske in ljubljanske univerze mu niso preprečili njegovih nadaljnjih aktivnosti na tem področju. Še več. Z veliko vnemo se je pred leti lotil priprav in organizacije študija na privatni izobraževalni ustanovi Alma Mater Europaea – Evropski center Maribor, kjer mu je uspelo skupaj s sodelavci akreditirati magistrski študij arhivistike in dokumentologije. Leta 2013 so tako že vpisali prve študente arhivistike in dokumentologije, sam pa je prevzel odgovornost za razvoj katedre kot njen predstojnik. V letu 2016 pa je skupaj s sodelavci sprožil postopek akreditacije dodiplomskega študija arhivistike.

Strokovno, organizacijsko ter znanstveno-raziskovalno delo jubilaranta je dolgoročno konsistentno. Njegove bogate izkušnje so aktualne in dragocene tako na področju prenosa znanj v okviru študijskega programa Arhivistika in dokumentologija kot sicer v sami arhivski stroki. Dejstvo je, da njegov strokovni in znanstveni opus obsega več kot štiristo objavljenih in izvedenih del s področja arhivistike, dokumentologije in zgodovinopisja. Rezultate njegovih raziskav in ugotovitev je mogoče najti v slovenščini, mnoge pa so prevedene v različne tuje jezike. Analiza zvrsti njegovega dela po izpisu iz sistema COBISS pa kaže, da je njegovo znanstveno-raziskovalno in publicistično delo raznoliko, sistematično in usmerjeno v razvoj in napredek arhivske stroke v najširšem pomenu besede.

Arhivski in znanstveni svetnik doc. dr. Peter Pavel Klasinc je iniciator in začetnik mnogih novih arhivskih strokovnih aktivnosti, ki ne predstavljajo inovativnih rešitev samo v Sloveniji, ampak tudi na mednarodnem arhivskem strokovnem področju. Kot človek z izjemno življenjsko energijo, ki jo je usmeril v napredek arhivske stroke, je »spiritus agens« prizadevanj za razvoj arhivske stroke. Njegove raznovrstne arhivske strokovne in organizacijske aktivnosti ter znanstveno-raziskovalno delo moremo slediti vse od njegove prve zaposlitve do danes. Vse to kaže na mnogostrano in inovativno osebo, na odličnega organizatorja in v nekem smislu tudi »trend setterja« na področju arhivske stroke. Svoje cilje dosega z vztrajnostjo, upornostjo in popolno predanostjo. Prav zato so njegove bogate in raznolike izkušnje aktualne in dragocene na področju prenosa arhivskih strokovnih znanj med generacijami, ne glede na čas in prostor, v katerem živijo.

»Še na mnoga zdrava in uspešna leta, dragi Peter!«

»PER ASPERA AD ASTRA« Mednarodni inštitut arhivskih znanosti skozi čas

Mag. Zdenka Semlič Rajh, arhivska svetnica

Naj na začetku tega prispevka vsem bralcem povem, da je dogodkov, ki so se zgodili skozi vsa leta delovanja Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti toliko, da jih je nemogoče opisati na le nekaj listih te publikacije. Toliko jih je, da bi o tem lahko napisali celo knjigo, mnogo pa je tudi takšnih, ki se jih ne da ujeti na papir in bodo za zmeraj ostali v spominu nas, tistih nekaj tvojih najožjih sodelavcev pri tem, če ga smem imenovati projektu, Marjetke, Zdenke in Mirana, ki smo skupaj s teboj sooblikovali in razvijali to skupno zgodbo in ji posvetili veliko našega časa in energije. Zato upam, spoštovani bralci, pa tudi ti, ki ti je ta prispevek namenjen v počastitev tvojega jubileja, da mi ne boste zamerili, če tukaj izpostavim predvsem dogajanja začetnih let delovanja inštituta ter tiste najpomembnejše dogodke in projekte, ki so zaznamovali njegovo delo ter delo dr. Petra Pavla Klasinca. Seveda pa se pri takšnem prispevku ne da izogniti tudi osebnim refleksijam in spominom, ki me vežejo na vsa leta poznanstva z dr. Petrom Pavlom Klasincem.

NAJPREJ MALO ZARES

Z vprašanjem reševanja tehnične problematike v arhivih so bili arhivisti v svetu soočeni že od šestdesetih let dalje, v sedemdesetih pa je pričelo prihajati do silnega vpliva tehnologije na arhivsko stroko. Arhivisti so se pričeli soočati z nujnostjo, da je potrebno zagotoviti vedno nova skladišča za nastajajoče arhivsko gradivo in mu zagotavljati varstvo pred vlago, ognjem, vlomom, insekti in zajedavci ter onesnaženim zrakom. Temu pa se je v naslednjih letih pridružila še informatika oziroma nove informacijske tehnologije, ki so v marsičem pričele spreminjati delovne metode in postopke. Tako je konec sedemdesetih let dozorel čas za odločnejšo akcijo in prvi korak k temu je bila organizacija prvega posvetovanja Arhivi'79. Prav Slovenija in Pokrajinski arhiv Maribor sta bila tista, ki sta spodbudila internacionalizacijo te problematike.

Iniciativa, ki so jo leta 1978 prevzeli dr. Peter Pavel Klasinc, Pokrajinski arhiv Maribor, Arhivsko društvo Slovenije in podjetje Primat, tovarna kovinske opreme Maribor, da namenijo letno posvetovanje tehničnim vidikom arhivskega dela je bila daljnovidna ideja. To je bilo v času, ko je Mednarodni arhivski svet v sodelovanju z UNESCO-m skušal prvič vzpostaviti stik med arhivsko in tehnično sfero. Tako so v sodelovanju z arhivisti, bibliotekarji, raziskovalci in tehniki izvedli nekaj študij s področja arhivske tehnike. V tem času pa so se tudi vse svetovne strokovne revije pričele ukvarjati s tovrstno problematiko. In tako je konec sedemdesetih let dozorel čas za pobudo zgoraj omenjenih kolegov, da organizirajo svoje prvo posvetovanje, posvečeno tehnični problematiki v arhivih.

Velika novost, ki se v delovanju Pokrajinskega arhiva Maribor, ki je deloval pod vodstvom dr. Petra Pavla Klasinca, pojavi v letu 1985, je nastanek in delovanje Arhivskega centra za strokovno-tehnična vprašanja. Center je bil ustanovljen na temelju sklepov dotedanjih posvetovanj in na temelju 1985 leta izvedene ankete, ko je večina slovenskih arhivov in arhivskih inštitucij v Jugoslaviji predlagala ustanovitev takšnega centra. Arhivski center je postal poslovna enota Pokrajinskega arhiva Maribor.

Mogoče njegova ustanovitev ni bila zgolj naključna, saj je bil v letu 1985 ustanovljen tudi Komite za zgradbe in opremo pri Mednarodnem arhivskem svetu (CBQ/ICA), katerega cilje je uradno potrdila skupščina MAS-a leta 1988.

Center si je zadal nalogo pomagati arhivistom in drugim zainteresiranim, ki se pri svojem delu srečujejo s tehničnimi problemi v arhivski stroki. Zato so bile kot glavne naloge opredeljeni študij problematike:

- arhivskih zgradb (tako novogradnje kot adaptacije),
- konstrukcij,
- opreme arhivskih skladišč,
- prostorov za uporabnike in ostalo javnost,
- varnostnih sistemov in
- sodobnih informacijskih tehnologij v arhivih.

Ena izmed osnovnih dejavnosti Centra na začetku njegovega delovanja pa je bilo organiziranje posvetovanj o strokovnih in tehničnih vprašanjih v arhivih.

▲ Slika 1: Organizacijska struktura Centra.

Arhivski center, ki je organizacijsko postal poslovna enota Pokrajinskega arhiva Maribor, je pričel svoje organizacijske in širše interese uveljavljati preko svojih organov delovanja, ki so bili: svet centra, izvršni odbor, svet korespondentov, znanstveni svet in člani konzorcija (slika 1). Vodenje Centra je kot takratni direktor Pokrajinskega arhiva Maribor prevzel dr. Peter Pavel Klasinc, prva predsednica sveta Arhivskega centra pa je postala dr. Simonida Marjanović (slika 2), podpredsednica izvršnega odbora UNESCO in predsednica sveta Evropskega centra za mir in razvoj s sedežem v Beogradu. Funkcijo predsednice sveta je opravljala vse do leta 1991.

◄ Slika 2: Prva skupščina korespondentov Centra za tehnična in strokovna vprašanja v arhivih leta 1986. Druga z leve dr. Simonida Marjanovič. Vir: Zbirka fotografij in razglednic, sig. 11851-01, PAM.

Zanimanje za delo Centra so pokazale tudi tuje arhivske službe, predvsem iz tistih držav, katerih člani so se leta 1986 zbrali v Radencih na simpoziju evropskih arhivskih služb. Evropski arhivski strokovnjaki, med katerimi velja omeniti Margarito Vasquez de Parga, Kena Halla, dr. Uga Covo, dr. Charlesa Kecskemetija in dr. Franza Eckarta ter nekateri vodilni jugoslovanski arhivisti so na tem simpoziju podali temelje dela in organiziranosti Centra (slika 3).

▲ Slika 3: Simpozij evropskih arhivskih služb, Radenci 1986 (na sliki med drugimi: Ken Hall, dr. Hermann Rumschöttel, dr. Ema Umek). Vir: Zbirka fotografij in razglednic, sig. 11850-01, PAM.

Vse od leta 1980, ko se je posvetovanja prvič udeležil tudi predstavnik iz tujine, so se le tuji strokovnjaki posvetovanja redno udeleževali. Z ustanovitvijo Centra pa je le-ta dobil tudi svoje uradno imenovane korespondente tujih držav (slika 4). Tako so bili leta 1990 uradno imenovani člani inštituta Rosana de Andres (Španija), dr. Gerald Gänser (Avstrija), dr. Ugo Cova (Italija), Ken Hall (Velika Britanija), dr. Edvard Frački (Poljska), Shen Lihua (Kitajska), dr. Josef Maršal (Českoslovaška), dr. Irina Shepilova (Rusija), dr. Imre Ress (Madžarska), Ventislav Veltshev (Bolgarija), dr. Hermann Rumschöttl (Nemčija) in Daniele Neirinck (Francija).

Le-ti so z leti postali orodje komunikacije med Centrom in njegovimi uporabniki. Evropske arhivske službe so v Arhivskem Centru kot delu Pokrajinskega arhiva Maribor, ki je skrbel za pospeševanje sodelovanja na področju arhivske tehnike, arhivskih gradenj, na področju specifične infrastrukture, kakor tudi za razvoj delovnih metod, že takoj na začetku pravilno ocenile arhivski znanstveni potencial in gonilno silo, ki jo je Center predstavljal. Tako je naraščajoče število arhivskih strokovnjakov evropskih in neevropskih držav v teku let vedno bolj poudarjalo in utrjevalo svojo prisotnost v okviru te institucije.

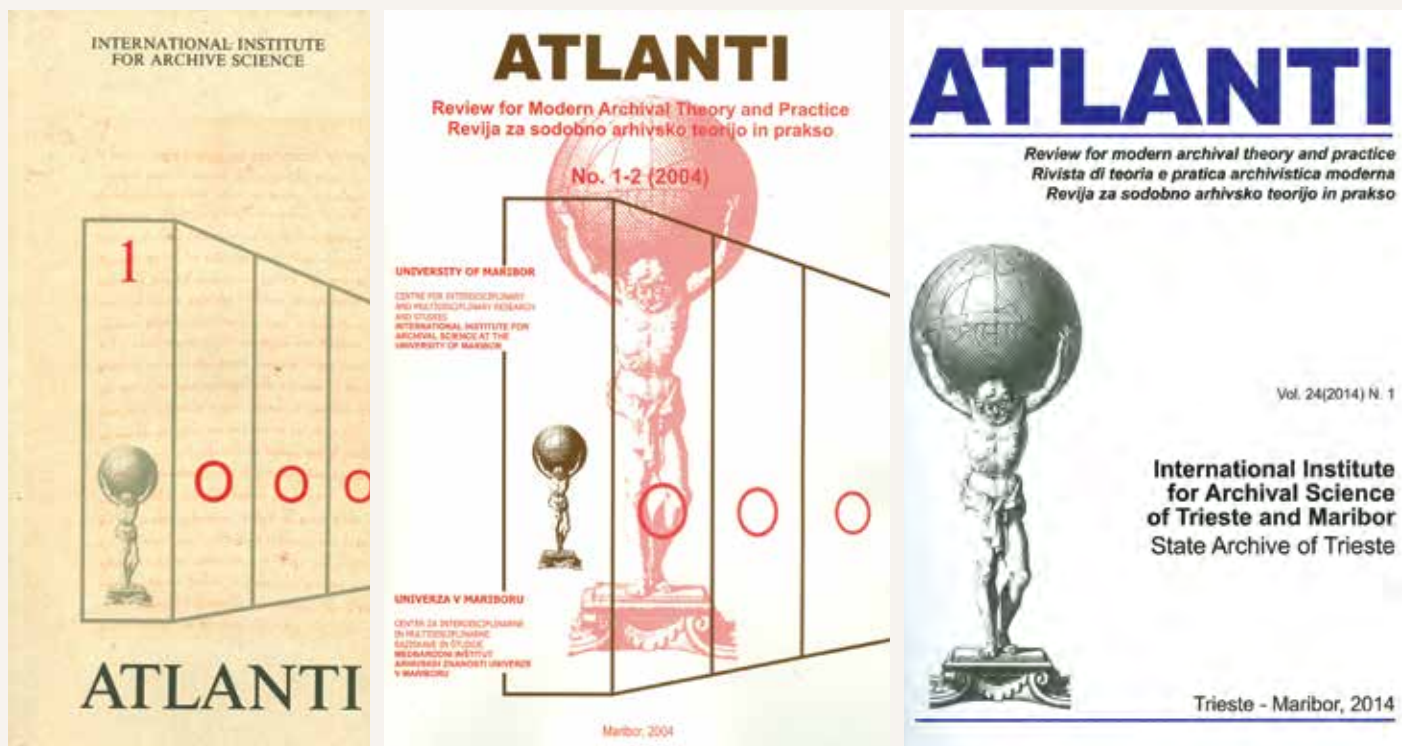
Center je že leta 1986 organiziral prvo skupščino korespondentov, ki so se je udeležili vsi takrat uradno imenovani korespondenti in nekateri opazovalci.

V skladu s politiko delovanja Centra, so se skupščine korespondentov odvijale na za javnost zaprtih sejah, korespondenti pa so na njih razpravljali o posameznih strokovno-tehničnih vprašanjih, obravnavana tematika pa je bila zelo raznolika. Ker je bil namen delovanja Centra in njegovih korespondentov posredovanje znanja in novih metod dela ostalim arhivistom in zainteresiranim, je kmalu postalo jasno, da bi bilo nujno potrebno, da se prispevki, obravnavani na skupščinah objavijo v ustrezni publikaciji in tako napravijo dostopni tudi za druge uporabnike.

Tako je bila leta 1991 premierno predstavljena nova publikacija Arhivskega centra z imenom ATLANTI (slika 5), v prvi številki pa so bili predstavljeni prispevki korespondentov, ki so jih le ti predstavili na skupščini leta 1990 in so obravnavali osnovne zahteve za adaptacije obstoječih zgradb za arhive. Svoje prispevke so predstavili dr. Peter Pavel Klasinc (Slovenija), dr. Ugo Cova in dr. Marco Carasi (oba Italija), dr. Gerald Ganser (Avstrija), Danièle Neirinck (Francija), dr. Edward Fraçcki (Poljska), dr. Josef Maršal (Češkoslovaška) in dr. Long Yuchuen (Kitajska).

▲ Slika 4: Uradno imenovani korespondenti na svoji seji leta 1989 (od leve: dr. Ugo Cova, direktor Državnega arhiva v Trstu, Italija, ki je bil tudi prvi uradno imenovani korespondent, mag. Martin Modrušan, Hrvaška in Ken Hall, direktor arhiva grofije Lancashire, Združeno kraljestvo). Vir: Zbirka fotografij in razglednic, sig. 11882, PAM.

▲ Slika 5: Prikaz razvoja oblikovanja naslovnice publikacije ATLANTI, Revija za sodobno arhivsko teorijo in prakso.

Leta 1991 so korespondenti na svoji VI. letni skupščini obravnavali vprašanje minimalnih standardov za arhive, strokovne prispevke na omenjeno tematiko pa so predstavili dr. Ugo Cova (Italija), dr. Gerald Ganser (Avstrija), dr. Eva Turbulu (Madžarska) in Graziella Bobulescu (Romunija). Na tem mestu velja omeniti, da v začetku delovanja Inštituta strokovnih prispevkov na izbrano tematiko še niso predstavljali vsi korespondenti, kasneje člani, temveč le tisti, ki so se za to odločili.

Vse do leta 1992 je Arhivski Center za strokovno tehnična vprašanja uspešno sledil svojim zadanim nalogam in zbiral informacije s področij svojega delovanja ter jih obdeloval po posebni klasifikaciji. Leto 1992 pa je pomenilo za Center svojevrstno prelomnico. Center se je preimenoval v Mednarodni inštitut arhivskih znanosti pri Pokrajinskem arhivu Maribor, njegovo delovanje pa je podprl tudi Mednarodni arhivski svet na čelu z dr. Charlesom Kecskemetijem.

Zaradi vse hitrejšega razvoja sodobnih informacijskih znanosti in naraščajočih potreb po raziskovanju in študiju strokovno-tehničnih vprašanj je dozorela odločitev, da se v okviru vsakoletne skupščine članov Inštituta (do leta 1992 korespondenti) organizira t. i. »mednarodni dan«, ki bo posvečen širši javnosti in

na katerem bodo člani javno predstavili svoje prispevke na določeno temo. Tako je bil v okviru VII. konference članov inštituta v tem letu organiziran »1. mednarodni dan«, posvečen pa je bil vprašanju protipožarne zaščite v arhivih. Svoje prispevke so tako prvič širši javnosti predstavili dr. Hermann Rumschöttel (Nemčija), dr. Imre Ress (Madžarska), dr. Ugo Coval (Italija), dr. Jacquie Crosby (Združeno Kraljestvo), Graziella Bobulescu in Dan Vireoneu (Romunija), dr. Gerald Gänser (Avstrija) dr. Danièle Neirinck (Francija), Josef Maršal (Češkoslovaška) in Edward Frački (Poljska).

Leta 1992 so se predstavniki inštituta dr. Peter Pavel Klasinc, Marjetka Legat, dr. Miroslav Novak in mag. Zdenka Semlič Rajh udeležili XII. Mednarodnega arhivskega kongresa v Montrealu, Kanada, kjer so tudi uradno prvič predstavili dopolnjeno prvo izdajo publikacije ATLANTI širši arhivski javnosti. Rezultat te predstavitve pa je bila ponudba Mednarodnega arhivskega sveta, da prevzame distribucijo publikacije vsem uradnim članom Mednarodnega arhivskega sveta, ki so jo predstavniki Inštituta seveda z veseljem sprejeli.

V okviru udeležbe na kongresu, so se predstavniki inštituta v Nacionalnem Arhivu sešli tudi s članom inštituta iz Kanade dr. Dereckom Ballantynom, ter obiskali tudi sosednje Združene države Amerike, kjer so se v Washingtonu sešli s članico inštituta dr. Adrain Thomas ter kot ena izmed redkih delegacij, obiskali takrat, in mislim da lahko to trdim tudi še za danes, največje arhivsko gradbišče nove stavbe Nacionalnega arhiva v College Parku (slika 6).

Slika 6: Pred vhodom v novo ►
arhivsko stavbo Nacionalnega
arhiva v College Parku, september
1992 (od leve: dr. Peter Pavel
Klasinc, mag. Zdenka Semlič Rajh,
vodja gradbišča, Marjetka Legat in
dr. Miroslav Novak). Vir: Zasebni
arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Po uspešno izvedenem prvem »Mednarodnem dnevu« je 24. 3. 1993 MIAZ v okviru VIII. skupščine članov organiziral »2. mednarodni dan«, katerega teme so bile posvečene varnosti v arhivih in arhivskim policam. Prispevke na prvo temo so predstavili dr. Michel Duchein (Francija), dr. Ugo Cova (Italija), dr. Josef Maršal (Češkoslovaška), Danièle Neirinck (Francija), dr. Gerald Gänser (Avstrija), dr. Imre Ress (Madžarska), benjamin Haspel (Izrael), dr. Peter Pavel Klasinc (Slovenija) in Smiljan Strmšek (Primat Maribor), na drugo temo pa so prispevke prispevali dr. Fritz Lendenmann (Švica), Arnold den Teuling (Nizozemska), dr. Grazia Tatò, dr. Danièle Neirinck (Francija), Gernot Fournier (Avstrija), Akos Koroknai (Madžarska), dr. Peter Pavel Klasinc (Slovenija), György Feiszt (Madžarska), Edward Frački (Poljska), Ventislav Veltshev (Bolgarija) in Eloiza Rocha Pereira (Brazilija). Mednarodni dan je potekal v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo Republike Slovenije in Ministrstvom za znanost in tehnologijo Republike Slovenije (slika 7), potekal pa je v sklopu posvetovanja »Sodobni arhivi«.

◀ Slika 7: »2. mednarodni arhivski dan«, Radenci 1993 (od leve: dr. Leopold Auer (Avstrija), predsednik skupščine članov dr. Michel Duchein (Francija), dr. Peter Pavel Klasinc (Slovenija), Antoša Leskovec (Slovenija), dr. Gerhard Pferschy (Avstrija) in Benjamin Haspel (Izrael). Vir: Zbirka fotografij in razglednic, sig. 11929, PAM.

Leta 1994 je bila konferenca članov in s tem tudi 3. mednarodni arhivski dan posvečen tematiki tehničnih vprašanj v zvezi z uporabo arhivskega gradiva ter transportnim sistemom v arhivih (vsakdanja uporaba in uporaba v izrednih razmerah). Širši strokovni javnosti je bilo predstavljenih 23 strokovnih prispevkov na omenjeni temi. Tudi tokrat je dogodek potekal v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo Republike Slovenije in Ministrstvom za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, podprli pa so ga tudi različni sponzorji.

Istega leta sta se predstavnika Inštituta udeležila XXX. zasedanja CITRA (Okrogla miza arhivov sveta), ki je potekalo septembra 1994 v Solunu. Dr. Peter Pavel je v tem času opravljal funkcijo konzultanta Okrogle mize arhivov sveta (CITRA) (slika 8).

Gre za eno izmed pomembnejših srečanj, na katerem je dr. Petru Pavlu Klasincu predstavnikom Mednarodnega arhivskega sveta na čelu z dr. Charlesom Kecskemetijem uspelo prvič predstaviti idejo o organizaciji Mednarodne arhivske šole za arhivske zgradbe in opremo ISFABUS, ki je bila nato uspešno izvedena leta 1996 in o kateri bomo podrobneje govorili v nadaljevanju.

Slika 8: Družabno srečanje v okviru ►
XXX. konference CITRA v Solunu,
september 1994 (od leve: dr. Peter
Pavel Klasinc, gospa Lendenmann, dr.
Fritz Lendenmann, direktor Mestnega
arhiva Zürich, dr. Reimer Witt, direktor
Deželnega arhiva Schleswig-Holstein).
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Leto 1995 je bilo za Inštitut prelomno, saj so prisotni na X. konferenci članov Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti (slika 9), ki je potekala od 28. marca do 1. aprila 1995, slavnostno obeležili deseto obletnico delovanja Inštituta. V jubilejnem letu so člani za temo »4. mednarodnega dne« izbrali materialno varstvo fotografskega in filmskega gradiva ter kot drugo temo funkcija arhiva v povezavi z oblikovanjem arhivske zgradbe. Mednarodni dan je bil organiziran v sodelovanju z Univerzo v Mariboru, Mednarodnim arhivskim svetom ter Ministrstvom za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, predstavljenih pa je bilo devetnajst prispevkov.

▲ Slika 9: Uradno imenovani člani Inštituta na svoji skupščini leta 1995.
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Deseti jubilej Inštituta so člani in gostje slavnostno obeležili z akademijo v Viteški dvorani mariborskega gradu, kjer so s posebnim slavnostnim programom počastili obletnico delovanja (slika 10). Zbrane sta med drugimi nagovorila tudi takratni župan Mestne občine Maribor dr. Alojz Križman in dr. Michel Duchein, predsednik skupščine članov Inštituta.

Leta 1996 je poleg organizacije XI. Konference članov Inštituta in »5. mednarodnega dne«, katerega teme so bile posvečene arhitekturi in opremi arhivskih prostorov namenjenih javnosti ter kontraverznim izkušnjam v arhivih s posebnim poudarkom na zdravstvenih problemih, prinesel še celo vrsto drugih aktivnosti. Na mednarodnem dnevu je bilo predstavljenih skupno sedemnajst prispevkov.

XI. konferenca članov Inštituta, ki je potekala od 19. do 23. marca 1996 pa je minila tudi v žalostnem vzdušju, kajti petnajst dni pred konferenco, je članske vrste zapustil dr. Gerald Gänser,

◀ Slika 10: Dr. Miroslav Novak, takratni direktor Pokrajinskega arhiva Maribor predaja sliko direktorju Inštituta in podžupanu Mestne občine Maribor dr. Petru Pavlu Klasincu.
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

član Inštituta iz Avstrije, ki je 5. marca podlegel težki bolezni. Člani inštituta, pod vodstvom predsednika skupščine članov dr. Michela Ducheina in direktorja Inštituta dr. Petra Pavla Klasinca so se mu poklonili in zahvalili za njegovo nesebično delo z obiskom njegovega zadnjega počivališča.

Glede na področje svojega delovanja je Mednarodni inštitut arhivskih znanosti pri Pokrajinskem arhivu Maribor v sodelovanju z Mednarodnim arhivskim svetom, Univerzo v Mariboru ter arhivskimi službami Avstrije, Italije, Madžarske in Slovenije v letu 1996 organiziral v Radencih prvo poletno Mednarodno šolo za arhivske zgradbe in opremo ISFABUS.

Šole se je udeležilo štirinajst slušateljev iz Nemčije, Kanalskih otokov (Velika Britanija), Islandije, Madžarske, Izraela, Turčije, Grčije, Kostarike, Beliza, Namibije, Hrvaške in Zvezne Republike Jugoslavije in sicer Ulrich Wilhelm Maria Helbach (Nemčija), Denise Jean Williams (Kanalski otoki – Velika Britanija), Magnus Hakon Olafsson (Islandija), Beata Fabo in Andras Sipos (Madžarska), Evdokia Alagem In Dalia Moran (Izrael), Fikret Edine Süleymanoglu (Turčija), Nikolaos Frangiskos Karolas (Grčija), Guiselle Godinez Mora (Kostarika), Margaret Vernetta Ventura (Belize), Friedhold Jochen Kutzner (Namibija), Tanja Mušnjak (Hrvaška) In Nada Berić (Zvezna Republika Jugoslavija).

V treh tednih, kolikor je trajala šola, so se udeleženci podrobneje seznanili s teoretičnimi in praktičnimi rešitvami na področju arhivske gradnje in tehnike. Na začetku so se seznanili s sodobnimi gradbenimi koncepti, vključno s problematiko okolja, problemi varstva okolja, geologijo, problematiko ustreznega lociranja gradnje ter gradbenimi materiali. Prav tako pa so udeleženci spoznali tudi problematiko področja varovanja v arhivskih zgradbah, opreme delovnih prostorov, prostorov za javnost in uporabnike, problematiko varnostne opreme v arhivih, opreme skladišč in nenazadnje tudi opreme za hrambo arhivskega gradiva. Prav posebna pozornost pa je bila posvečena tudi vprašanju standardizacije in normativov s področja arhivskih gradenj. V nadaljevanju pa so se udeleženci v obliki delavnic in pod strokovnim vodstvom strokovnjakov z različnih področij seznanili s konkretno problematiko področja arhivskih gradenj in adaptacij.

Predavatelji, ki so udeležencem posredovali znanja s posameznih področij so bili: dr. Yves-Marie Berce, Ecole des Chartes, Francija; dr. Michel Duchein, Inspecteur general honoraire des Archives de France, Francija; dr. Wolf Buchmann, Bundesarchiv Koblenz, Nemčija; dr. Michael Cook, University of Liverpool, Velika Britanija; Kenn

Hall, Essex Record Office, Velika Britanija; dr. Lorenz Mikoletzky, Österreichische Staatsarchiv Wien, Avstrija; dr. Leopold Auer, Haus-, Hof- und Staatsarchiv Wien, Avstrija; dr. Gerhard Pferschy, Avstrija; dr. Jozef Riegler, Steiermärkisches Landesarchiv Graz, Avstrija; dr. Elisabeth Schögl Ernst, Steiermärkisches Landesarchiv Graz, Avstrija; dr. Ugo Cova, Archivio di Stato di Trieste, Italija; prof. Paula Carucci, Università "La Sapienza", Italija; dr. Pierpaolo Dorsi, Archivio di Stato di Triste, Italija; dr. Grazia Tatò, Archivio di Stato di Triste, Italija; dr. Ivan Husar, Univerzitet u Zagrebu, Hrvaška; dr. Nenad Prelog, Leksikografski zavod Hrvatske, Hrvaška; dr. Jozef Hanus, Slovak National Archives, Slovaška; Benjamin Haspel, Tel Aviv University, Izrael; dr. Moshe Mossek, State Archives Jeruzalem, Izrael; dr. Peter Pavel Klasinc, Pokrajinski arhiv Maribor, Slovenija; dr. Miroslav Novak, Pokrajinski arhiv Maribor; dr. Vilibald Premzl, Univerza v Mariboru, Slovenija; dr. Ludvik Trauner, Univerza v Mariboru, Slovenija; dr. Ivan Jecelj, Univerza v Mariboru, Slovenija; dr. Marjan Pivka, Univerza v Mariboru, Slovenija; Zdenka Semlič Rajh, Pokrajinski arhiv Maribor, Slovenija.

Sestavni del šole je bila tudi enotedenska strokovna ekskurzija, v času katere so udeleženci obiskali nekatere arhivske zgradbe v Avstriji, Italiji, na Madžarskem in v Sloveniji ter s tem pridobili možnost praktičnega ogleda in primerjave izvedenih arhivskih novogradenj in adaptacij. Udeleženci so si strokovno ogledali in podali podrobnejše strokovne ocene arhivskih zgradb v Budimpešti, Dunaju, Gradcu, Udinah, Trstu, Benetkah, Novi Gorici, Ljubljani in Mariboru.

Vsi udeleženci so po končanem šolanju morali pripraviti seminarsko nalogo na temo po lastni izbiri. Rezultat ene izmed njih pa je bila tudi novogradnja arhiva na Kanalskih otokih.

Leta 1996 pa so se mnogi člani Inštituta, med njimi tudi direktor dr. Peter Pavel Klasinc udeležili XIII. Mednarodnega arhivskega kongresa v Pekingu (slika 11), ki je postregel z dvema velikima novostma na področju arhivistike. Generalna skupščina je namreč potrdila in sprejela Etični kodeks ter Standard ISAD(G), ki je postal osnova popisovanja arhivskega gradiva.

Poleg vseh obveznosti, ki jih je bilo potrebno opraviti v času kongresa, pa so slovenski predstavniki obiskali tudi takratnega prvega slovenskega veleposlanika na Kitajskem (slika 12).

▲ Slika 11: Dr. Peter Pavel Klasinc in mag. Zdenka Semlič Rajh s slovensko zastavo v predverju Kongresne dvorane.
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

▲ Slika 12: Na obisku pri slovenskem veleposlaniku v Pekingu (od desne: Miha Kološa, mag. Zdenka Semlič Rajh, Ivan Seničar, veleposlanik, gospa Seničar, dr. Peter Pavel Klasinc, dr. Vladimir Žumer).
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Leto 1997 je poleg organizacije XII. konference članov Inštituta in »7. mednarodnega dne«, ki je potekal na tematiko zdravstvene problematike v arhivih, inštitutu ponovno prineslo velik uspeh pri pridobivanju mednarodne veljave. Na pobudo Mednarodnega arhivskega sveta kot člana Mednarodnega komiteja Modri ščit je bila inštitutu na XXXII konferenci CITRA v Edinburghu zaupana organizacija seminarja Osebno posredovanje v primeru oboroženega spopada in drugih elementarnih nesreč.

Zahteva po označevanju spomenikov premične kulturne dediščine (vključno z arhivskim gradivom) in aktualno mednarodno stanje v devetdesetih letih sta spodbujala mnoge strokovne razprave o stanju premične kulturne dediščine. Eden izmed faktorjev, ki je prispeval k ustanovitvi Mednarodnega komiteja Modri ščit, ki je bil ustanovljen leta 1996 za zaščito svetovne kulturne dediščine v primerih oboroženih spopadov in drugih naravnih nesreč, so bile negativne izkušnje v času vojne krize v nekdanji Jugoslaviji, ko se je izkazalo, da je kulturna dediščina resno ogrožena, reakcija strokovnih služb pa nekoordinirana in nezadovoljiva. Komite si

je zadal dve poglavitni nalogi, in sicer izobraževanje in sprememba mednarodne zakonodaje o zaščiti kulturne dediščine.

Na iniciativo Mednarodnega komiteja Modri ščit in s podporo UNESCO-a je bila novembra 1998 Mednarodnemu inštitutu arhivskih znanosti pri Pokrajinskem arhivu Maribor zaupana organizacija mednarodnega seminarja o osebnem posredovanju v primeru oboroženega spopada in ostalih elementarnih nesreč. To srečanje lahko pravzaprav označimo za zgodovinsko, saj so vse štiri organizacije prvič sodelovale v skupni akciji (slika 13).

Mednarodni komite Modri ščit (ICBS - International Committee on Blue Shield) sestavljajo štiri nevladne organizacije in sicer: Mednarodni arhivski svet (ICA - International Council on Archives), Mednarodni muzejski svet (ICOM - International Council on Museum), Mednarodni svet za kulturne in naravne spomenike (ICOMOS - International Council on Monuments and Sites) in Mednarodna federacija knjižničnih združenj in institucij (IFLA - International Federation of Library Associations and Institutions). Znak modrega ščita je določen s konvencijo za zaščito kulturne dediščine v primeru oboroženega spopada, ki je bila sprejeta leta 1954 v Haagu. Slovenija se je konvenciji in Protokolu, ki prepoveduje

izvažanje kulturne dediščine iz okupiranih območij in prepoveduje prilaščanje kulturne dediščine v obliki vojnega plena, pridružila leta 1992.

▲ Slika 13: Dr. Miroslav Novak, Axel Plathe (UNESCO), dr. Peter Pavel Klasinc, dr. Patrick Boylan (ICOM International). Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Seminarja so se udeležili predstavniki vseh štirih organizacij, združenih v Mednarodni komite Modri ščit ter udeleženci iz Belgije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Francije, Madžarske, Italije, Nizozemske, Poljske, Slovenije, Švedske in predstavniki UNESCO-a. Za Slovenijo so se seminarja udeležili Ralf Čeplak Mencin (ICOM), Jovo Grobovšek (ICOMOS), dr. Jana Kolar (IFLA) in dr. Miroslav Novak (arhivi).

Udeleženci seminarja so se v prvem delu seminarja, ki je bil odprt tudi za javnost, najprej seznanili z varstvom kulturne dediščine v Republiki Sloveniji vse od pravne ureditve pa do pripravljenosti na naravne in druge nesreče v Sloveniji, nato pa je bila predstavljena vloga organizacij, ki sestavljajo komite Modri ščit na mednarodni, kakor tudi na nacionalni ravni. Dr. Savin Jogan iz Ministrstva za kulturo RS je udeležencem spregovoril o Pravni in institucionalni ureditvi varstva kulturne dediščine v primeru oboroženega spopada; Stane Mrvič, prav tako iz Ministrstva za kulturo RS je v svojem prispevku podal naloge ministrstva za kulturo pri varstvu kulturne dediščine v primeru elementarnih in drugih nesreč, Bojan Ušeničnik iz Ministrstva za obrambo RS pa je spregovoril o pripravljenosti na naravne in druge nesreče v Sloveniji. Posamezne organizacije so predstavili Patrick Boylan (ICOM International), Dinu Bumbaru (ICOMOS International), George P. Mackenzie (ICA), Marie-Thérèse Varlamoff (IFLA International). Christiane Logie iz Belgije pa je predstavila izkušnje belgijskega nacionalnega komiteja Modri ščit.

V drugem delu seminarja so udeleženci, ki so prihajali iz vrst arhivistov, muzealcev, bibliotekarjev, restavratorjev ter profesionalne vojske in so imeli različna teoretična in praktična znanja, delali v okviru delavnic, na katerih so se ukvarjali s posameznimi teoretičnimi in praktičnimi nalogami. V tem sklopu so obdelali škodo, ki jo je povzročila vojna v Bosni in na Hrvaškem, škodo, povzročeno v poplavih na Poljskem in potresno škodo v Italiji. V posebnem sklopu so general Wahlgren (Švedska), nekdanji UN komandant v Bosni in nizozemsko vojaško osebje, predstavil vlogo oboroženih sil v času spopadov in naravnih nesreč ter na ta način zagotovili gradivo za uspešno izvedbo seminarja. Predstanika UNESCO-a pa sta podrobneje predstavila tudi haško konvencijo.

Ob koncu seminarja je bila sprejeta t. i. »radenska deklaracija« (The Radenci Declaration on the protection of cultural heritage in emergencies and exceptional situations) v kateri so se udeleženci zavezali za varovanje in spoštovanje kulturne dediščine ter njeno vključitev v nacionalno politiko in programe, za razvoj strategij, ki zmanjšujejo riziko in izboljšujejo odzivno kapaciteto v primeru ogrožanja nacionalne kulturne dediščine, ter za vključevanje posebnih programov za pripravljenost v primeru nesreče in preprečevanje škode v redne aktivnosti tistih institucij, ki hranijo kulturno dediščino.

XIII. konferenca članov Inštituta in »7. mednarodni dan« sta potekala od 25. do 29. marca 1998 na temi vpliv novih medijev in novih tehnologij na uporabo arhivskega gradiva ter kemikalije, okolje in arhivi (slika 14).

▲ Slika 14: Delovno predsedstvo 7. mednarodnega arhivskega dne leta 1998 (od leve: dr. Hermann Rumschöttel (Nemčija), Ken Hall (Velika Britanija), dr. Leopold Auer (Avstrija), Trudy Huskamp-Peterson (Združene države Amerike), Peter Pavel Klasinc (Slovenija).
Vir: Zbirka fotografij in razglednic, sig. 12014, PAM.

▲ Slika 15: Člani inštituta in gostje na konferenci leta 1998 v Radencih.
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Svoje prispevke so predstavili Hermann Rumschöttl (Nemčija), Trudy Huskamp-Peterson (Združene države Amerike), Grazia Tatò (Italija), Benjamin Haspel (Izrael), Rosine Cleyet-Michaud (Francija), Michail V. Larin (Rusija), Rolf Hagstedt (Švedska), Elisabeth Schöggli-Ernst (Avstrija), Peter Pavel Klasinc (Slovenija), Ken Hall (Velika Britanija), Peter Horsman (Nizozemska), Magnus Hakon Olafsson (Islandija), Martin Modrušan (Hrvaška), Josef Hanus (Slovaška), Michal Ďurovič (Češka), Ugo Cova (Italija), Karl-Ernst Lupprian (Nemčija), Viktor Haraszti (Madžarska), Irina Shepilova (Izrael) in Erna Pilch Karrer (Avstrija) (slika 15).

XIV. konferenca in 8. mednarodni dan leta 1999 (24.–28. marec 1999) sta potekala na tematiki popisovanja in varovanja slikovnega gradiva v arhivih in tematiki o vplivih sodobnih informacijskih tehnologij na izdelavo informativnih pomagal v arhivih. Predstavljenih je bilo osemnajst prispevkov (slika 16). V okviru 8. mednarodnega dne pa je potekala tudi predstavitev petih zaključnih nalog slušateljev ISFABUS-a in sicer Denise Williams (Kanalski otoki), Beate Fabo in Andrasa Siposa (oba Madžarska), Ulricha Helbacha (Nemčija) in Guiselle Godinez Mora (Kostarika).

▲ Slika 16: Nastop otroške folklorne skupine na odprtju 8. mednarodnega dne leta 1999.
Vir: Zbirka fotografij in razglednic, sig. 12013, PAM.

▲ Slika 17: XVI. Konferenca in 10. mednarodni dan 2001 (od leve: dr. Ugo Cova (Italija), dr. Magdalema Marosz (Poljska), Javier Aguado Gonzalez (Španija)).
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

XV. konferenca članov Inštituta in 9. mednarodni dan leta 2000 pa sta prvič v svoji zgodovini potekala izven meja Slovenije. Pod pokroviteljstvom Občine Trst in v soorganizaciji Državnega arhiva v Trstu je bil celoten dogodek izveden v Trstu. Kot temi za konferenco sta bili izbrani programska oprema za manjše arhive in knjižnice v arhivih.

XVI. konferenca članov Inštituta in 10. mednarodni dan leta 2001 pa sta bila zadnja, ki sta bila organizirana v okviru delovanja Mednarodnega Inštituta arhivskih znanosti kot poslovne enote Pokrajinskega arhiva Maribor (slika 17). Ta je namreč v letu 2001 odklonil sodelovanje pri organizaciji tako posvetovanja Sodobni arhivi, kot tudi XVI. konference članov Inštituta.

Tematika, ki so jo člani izbrali za temi konference v letu 2001 je bila arhivi in internet ter najnovejše izkušnje pri izgradnji in adaptaciji arhivskih stavb. Leta 2001 je Pokrajinski arhiv Maribor zaradi nerazumevanja slovenske arhivske stroke Mednarodni inštitut arhivskih znanosti izločil kot poslovno enoto (skupaj z edinstveno strokovno knjižnico), Inštitut pa je postal del Centra za interdisciplinarne in multidisciplinarne

raziskave in študije pri Univerzi v Mariboru. Uradno imenovani člani v letu 2001, ko MIAZ preneha delovati kot poslovna enota Pokrajinskega arhiva Maribor so bili dr. Leopold Auer, predsednik skupščine članov (Avstrija), dr. Ugo Cova (Italija) dr. Elisabeth Schöggel Ernst (Avstrija), dr. Karl Ernst Lupprian (Nemčija), Ken Hall in dr. Peter Anderson (Velika Britanija), dr. Jozef Hanus (Slovaška), Rosine Cleyet-Michaud (Francija), dr. Magdalena Marosz (Poljska), dr. Michail V. Larin (Rusija), Galina Baranova (Litva), Graziela Bobulescu (Romunija), Shen Lihua (Kitajska), dr. Azem Kožar (Bosna in Hercegovina), Benjamin Haspel (Izrael), mag. Martin Modrušan (Hrvaška), Javier Augado Gonzalez (Španija), dr. Rolf Hagstedt (Švedska), Pirko Pirilä (Finska), Magnus Hakon Olafson (Islandija). Častni člani: dr. Michel Duchein (Francija), dr. Hermann Rumschöttel (Nemčija), dr. Charles Kecskemeti (Francija) in dr. Gerhard Pferschy (Avstrija).

Leta 2004 pa je Inštitut na osnovi posebnega dogovora z Generalno direkcijo Italijanskih arhivov svoj sedež prenesel v Državni arhiv v Trstu, kjer Inštitut še danes uspešno deluje.

▲ Slika 18: Slušatelji Jesenske mednarodne arhivske šole 2007. Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

V času svojega delovanja v Trstu je Inštitut poleg vsakoletne organizacije Konference članov ter mednarodnega arhivskega dne, v letu 2007 pričel tudi z izvajanjem Jesenske mednarodne arhivske šole, ki se je vsako leto udeleži do trideset slušateljev. Gre predvsem za mlajše arhiviste na začetku njihove poklicne poti, šola ki traja v ciklusu treh let, pa jim daje nova znanja in razširja njihova obzorja na vsa področja arhivske stroke. Predavatelji prihajajo iz vrsta članov Inštituta, prav tako pa so k sodelovanju vabljeni uveljavljeni strokovnjaki iz različnih univerz in arhivske stroke po svetu (slika 18).

Mednarodni inštitut arhivskih znanosti je vse od svojega nastanka zelo tesno sodeloval z Mednarodnim arhivskim svetom, ki je že zelo zgodaj prepoznal potencial Inštituta. Tesno sodelovanje je potekalo predvsem s Komitejem za zgradbe in opremo pri mednarodnem arhivskem svetu ICA/CBQ, saj je bil predsednik komiteja tudi uradni opazovalec inštituta, in direktor Inštituta uradni opazovalec pri komiteju. V mandatu komiteja v letih 2000-2004 pa sta bila dva ožja člana Inštituta (dr. Peter Pavel Klasinc (slika 19) in mag. Zdenka Semlič Rajh) tudi uradno imenovana člana Komiteja za zgradbe in opremo pri Mednarodnem arhivskem svetu. To sodelovanje poteka tudi še danes, saj je bila v letu 2014 ponovno ustanovljena Ekspertna skupina za arhivske zgradbe in opremo, v kateri ima Slovenija tudi danes svojo predstavnico (mag. Zdenka Semlič Rajh).

▲ Slika 19: Dr. Peter Pavel Klasinc na Mednarodnem dnevu leta 2013 v Trstu.
Vir: Arhiv Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti.

MIAZ je odigral tudi izjemno pomembno vlogo pri povezovanju stroke in strokovnjakov iz držav nekdanje skupne države, ki so se kljub težavni situaciji redno srečevali in izmenjevali svoje strokovne izkušnje ter reševali strokovno problematiko. Predvsem močno je bil Inštitut angažiran v Bosni in Hercegovini, kjer so strokovnjaki inštituta s svojimi nasveti pomagali pri reševanju strokovne problematike v BIH.

Veliko število članov Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti ter drugih udeležencev, ki še danes prihajajo ne samo iz Slovenije in nekdanje skupne države, temveč tudi iz skoraj celotne Evrope in sveta in prispevkov, kaže na to, da predstavlja Inštitut in njegova mednarodna konferenca možnost za predstavljanje svojih pogledov na arhivske strokovno tehnične probleme in tudi prostor, kjer je podana možnost diskusije o posameznih problemih in istočasno tudi možnost pridobivanja novih znanj na področju arhivske teorije in prakse. Inštitut je namreč tekom let svojo

dejavnost razširil iz osnovnih tehničnih vprašanj na vsa vprašanja in probleme, ki so povezani z arhivsko teorijo in prakso.

Mednarodni inštitut arhivskih znanosti je na področju mednarodnega sodelovanja pomemben spodbujevalec raziskovalnega dela, ki je dosegel zavidljive mednarodne uspehe. Pri vseh pa so sodelovali tudi uveljavljeni slovenski arhivski strokovnjaki, ki so bodisi kot predavatelji, udeleženci ali organizatorji sodelovali pri pripravi in izvedbi dogodkov, ki jih je organiziral Inštitut.

Z delovanjem Inštituta je tudi slovenska arhivska stroka dobila možnost uveljavljanja slovenskih strokovnjakov s področja arhivske stroke v mednarodnem merilu. Tako so le ti uspešno sodelovali kot vabljeni predavatelji tudi na mnogih mednarodnih seminarjih, posvetovanjih, konferencah in kongresih.

Močna mednarodna uveljavitev in ugled slovenskih strokovnjakov pa je razvidna tudi iz dejstva, da je bilo v letu 2015 in 2016 Inštitutu zaupana izvedba strokovnega izobraževanja arhivistov iz Sultanata Oman, ki so jo izvedli dr. Peter Pavel Klasinc, dr. Miroslav Novak, mag. Zdenka Semlič Rajh, dr. Bogdan Popovici in mag. Tatjana Hajtnik (slika 20).

◀ Slika 20: Predavatelji Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti na izobraževanju v Muškatu, Oman 2015 (od leve: dr. Miroslav Novak, dr. Bogdan F. Popovici, mag. Zdenka Semlič Rajh, mag. Tatjana Hajtnik, Abdulmohsin Al Hinai, dr. Peter Pavel Klasinc).
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

... IN ŠE NEKAJ OSEBNIH REFLEKSIJ ALI »SMRKLJA, TI PA ČISTO TIHO BODI«

V resnici moje poznanstvo s Petrom sega v čas, daleč pred tem, ko sem se leta 1990 zaposlila v Pokrajinskem arhivu Maribor. Ker spadam v tisto nesrečno generacijo, ki se je morala v srednji šoli spopadati s tako imenovanim »usmerjenim šolstvom« sem na svoja takrat še zelo mlada ramena morala sprejeti tudi breme učenja predmeta Arhivistika. Pa kaj hočem razlagati, saj veste kaj je to pomenilo za nadebudno najstnico, ki si je v tretjem letniku srednje šole zagotovo bolj želela česa drugega, kot pa učenja predmeta, ki ga nikoli v življenju ne bo potrebovala. Tako sem mislila vsaj takrat. A zadeva vendarle ni bila tako zelo napačna, kot se je to zdelo na prvi pogled. Izkazalo se je, da si je tista čudna pojava z očali, katerih okvir je bil skoraj večji od glave in polno glavo črnih, gosto skodranih las in črnim poslovnim kovčkom v roki, le ni bila tako zelo nezanimiva. Ah ja, pa da ne pozabim obveznega dodatka, metuljčka, ki nikakor ni smel manjkati kot obvezna uniforma. Z vedno polnim kovčkom zanimivih originalnih dokumentov in listin si je v trenutku znal pridobiti pozornost celotnega razreda, tudi tistega dela, ki je drugače spadal med »problematične«. Če smo na začetku godrnjali nad nepotrebnim predmetom, nam je predvsem zaradi Petra postal eden naših najljubših. Ker pa vsaka dobra stvar ne traja dolgo, se je to kmalu spremenilo. Naslednje leto smo vsi razočarani ugotovili, da smo namesto Petra dobili profesorja Antošo Leskovca, za katerega danes lahko iz srca rečem, da je bil moj dober učitelj, mentor in tudi sodelavec v času, ko sem se zaposlila v Pokrajinskem arhivu Maribor, a kot učitelj Arhivistike, je naše veselje do tega predmeta spremenil v ure, ko smo komaj čakali, da jih bo konec.

Seveda se mi v tem času še niti najmanj ni sanjalo, da bom kdaj tudi sama svojo poklicno pot hodila v Pokrajinskem arhivu Maribor. Še ko mi je kot študentki drugega letnika študija samostojne zgodovine, moja nekdanja profesorica zgodovine dejala: »Zdenka, pa zakaj ne bi povprašali v Pokrajinskem arhivu, če imajo kakšno prosto delovno mesto?« In veste kaj sem dejala? Jaz v arhivu, nikdar in nikoli! No vidite, in tukaj se znova potrjuje znan slovenski pregovor, da se zarečenega kruha največ poje. Namreč že sedemindvajseto leto teče, odkar svoje poklicno življenje posvečam arhivistiki, ki je postala ne samo moj poklic, temveč tudi moj način življenja in nekaj, za kar se čutim poklicana. No, pa da se vrnemo nazaj na Petra.

◀ Slika 21: Slovenska delegacija na XIII. Mednarodnem kongresu v Pekingu, Kitajska, september 1996 (od leve: dr. Peter Pavel Klasinc, mag. Zdenka Semlič Rajh, dr. Vladimir Žumer in mag. Vladimir Kološa). Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Nekje na sredini svoje študijske poti sem sama sebi vendarle dejala, kaj pa če poskusim v arhivu. Če mi ne bo všeč, še vedno lahko rečem ne. In sem odšla, ter povprašala. Pa so mi odgovorili, da trenutno pač nimajo prostega delovnega mesta, a da bodo moje zanimanje vzeli na znanje in me obvestili, če se pojavi kakšna možnost. In spomladi leta 1990, ko sem se že nekaj časa poleg študija ukvarjala s turizmom (kot vodič angleško in nemško govorečih turistov v takratni še Jugoslaviji) me je doletelo sporočilo, da naj se brž zglasim na razgovoru v Pokrajinskem arhivu Maribor, ker imajo prosto delovno mesto.

In to je bil trenutek, ko sem po petih letih ponovno srečala Petra. Tokrat seveda v čisto drugačni vlogi. To je bil trenutek, ki se ga verjetno vsi spominjate in ki je verjamem, podoben pri vseh, ko prvič iščejo zaposlitev. Pri svojih relativno zelo mladih letih, takrat sem jih štela šele.... hm, tega pa vam seveda tukaj ne morem zaupati, sem bila seveda zelo prestrašena, srce mi je hotelo skočiti iz prsnega koša in neprestano sem si ponavljala, da bo vse v redu, da bom prestala tudi to. In vendar v tistem trenutku še nisem bila prepričana, ali je ta služba res to, kar si želim. Ali si res želim zapustiti »svobodno življenje«, ki sem ga živela kot turistični vodič, v smislu danes tukaj, jutri tam.

Ko sem ob napovedanem terminu stopila skozi oblazinjena vrata takratne direktorske pisarne, me je za pisalno mizo dočakala oseba, ki je bila še vedno natančno takšna,

kot sem jo imela v spominu. Velika črna očala, ki so pokrivala skoraj polovico obraza ter črni, močno skodrani lasje. In še vedno ista energija, ki ga je poganjala že takrat, ko sva se prvič spoznala. Iz vsake izgovorjene besede v najinem prvem razgovoru je bilo razbrati neskončno veselje, celo strast bi lahko rekla, do tega, o čemer sva govorila. Arhivistike namreč. No, pa da ne dolgovezim, očitno sem razgovor uspešno opravila, tudi tistega, ki me je po tem s Petrom, čakal še pri Marjetki Legat. Dobro da takrat še nisem vedela, da je bila strah in trepet večine mlajših zaposlenih, predvsem pa tehničnega osebja, v Pokrajinskem arhivu Maribor. Ampak da ne bo pomote, sama Marjetke nikoli nisem videla kot takšne, saj sva v času, ko je še bila zaposlena v arhivu razvili izjemno dobro sodelovanje in postali navkljub temu, da naju loči kar lepo število let, tudi dobri prijateljici. In seveda pri tem nikakor ne gre pozabiti tega, da je bila zame vzor na mnogih področjih dela in da mi je kot mentorica, v času v katerem sva sodelovali, uspela predati ogromno znanja, ki ga še danes s pridom uporabljam pri svojem delu.

◀ Slika 22: Na XXXIII. konferenci CITRA v Stockholmu 1998 (od leve: Moshe Mossek (Izrael), mag. Zdenka Semlič Rajh in dr. Peter Pavel Klasinc). Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

In tako se je pričela moja poklicna pot arhivistke v Pokrajinskem arhivu Maribor, ki pa je bila na to delovno mesto sprejeta predvsem zaradi razpisnega pogoja znanja angleškega in nemškega jezika. Naj pa pri tem še omenim, da v tem času še vedno nisem dokončala svojega študija zgodovine, a to ni bila ovira za zaposlitev. Ker pa seveda vedno vse zadeve ne potekajo gladko, je bilo tudi tukaj nekaj manjših težav, saj so nekateri člani kadrovske komisije dvomili v Petrovo pravilno odločitev in v moje znanje jezikov in so zahtevali predložitev uradnih dokazila o znanju jezikov. Čeprav sem bila v začetku kar nekoliko jezna, saj je to pomenilo, da sem morala opraviti

izpit na ustrezni izobraževalni instituciji in si pridobiti potrdilo o aktivnem znanju jezikov, pa sem danes vsem tistim neskončno hvaležna za njihovo nezaupanje, saj sem si pridobila ustrezna potrdila, predvsem pa sama sebi dokazala, da je moje znanje jezikov več kot amatersko.

Moja zaposlitev v Pokrajinskem arhivu Maribor je padla ravno v čas, ko so se začeli intenzivirati stiki arhiva z Mednarodnim arhivskim svetom, ter ko so se pričele pojavljati prve ideje o preimenovanju Arhivskega centra v Mednarodni inštitut arhivskih znanosti. Tako sem po začetnem pripravištvu svoje delo v arhivu nadaljevala predvsem na področju delovanja Arhivskega centra oziroma kasnejšega Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti in na mednarodnem področju. Peter je v tem času deloval kot konzultant Okrogle mize arhivov sveta (CITRA), bil pa je tudi član opazovalec Mednarodnega komiteja za gradnje in opremo pri MAS (CBQ/ICA) ter redni član sekcije profesionalnih arhivistov (SPA/ICA) pri Mednarodnem arhivskem svetu s sedežem v Parizu (MAS-ICA).

▲ Slika 23: Dr. Peter Pavel Klasinc v razgovoru z dr. Petrom Horsmanom (Nizozemska) v Bernu 1998.
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Tako sem že takoj na začetku svoje profesionalne poti skupaj s Petrom odpotovala v Pariz na sedež Mednarodnega arhivskega sveta, kjer sem imela priložnost spoznati takratnega generalnega sekretarja mednarodnega arhivskega sveta dr. Charlesa Kecskemetija in dr. Michela Ducheine, generalnega inšpektorja generalne direkcije Francoskih arhivov in predsednika Komiteja za zgradbe in opremo pri Mednarodnem arhivskem svetu. Moram priznati, da mi je kot mladi arhivistki skoraj zastalo srce, ko sem se morala srečati s tema dvema velikanoma svetovne arhivistike, a me je Peter s svojo energijo, humorjem in komunikativnostjo prepričal, da to pa res ni nič takšnega, da bi me moralo biti strah. In imel je prav, res ni bilo nič takšnega, česar bi se morala bati.... In to je bil zgolj začetek...

V letih ki so sledila sva skupaj, včasih tudi skupaj z Marjetko in Miranom, prepotovala

dobršen del sveta, vse od Amerike do Kitajske, od juga do severa. Preveč je držav in arhivov ter konferenc in srečanj, ki sva jih obiskala, da bi jih tukaj posebej omenjala. Delili smo mnogo smešnih, zabavnih pa tudi žalostnih trenutkov. Saj se spominjate vseh pripetljajev s prenašanjem Atlantov v Kanado, pa seveda znamenitega piva iz korenin, ko sta z Miranom dokazala, da vama poznavanje piva ne leži preveč. Pa vendar sva vam z Marjetko bili neskončno hvaležni, saj sta nama skušala ustreči, ko sva si neskončno zaželeli piva sredi noči. Pa trenutkov, ko smo spravili ob živce našo vodičko na poti na Niagarske slapove..... in neurja s točo, ki je popolnoma uničila službeni avtomobil. Pri vsem tem pa seveda ne smemo pozabiti vseh zabavnih dogodkov v Radencih in še in še bi lahko naštevala.

▲ Slika 24: Peter in znamenito pivo iz korenin (Root Beer), Montreal, Kanada 1992.
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

▲ Slika 25: Marsovci prihajajo ali Miran in Peter na poti pod Niagarske slapove, Niagara, Kanada 1992.
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Tisto, kar pa je potrebno in vredno omeniti pa je dejstvo, da se je najino sodelovanje z leti krepilo in raslo in da je v vseh teh letih uspel name prenesti ogromno svojega znanja. Upala bi si trditi, da je najino sodelovanje skozi vsa ta leta ubiralo tako uspešno pot predvsem zaradi ene skupne stvari, ki jo deliva že vrsto let – dejstva, da je arhivistika najin način življenja, razmišljanja in ob enem najina strast. To pa vsekakor predstavlja najtrdnější temelj dobrega, uspešnega in dolgoročnega sodelovanja.

▲ Slika 26: Krst novih članov Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti v Janževem hramu na Kapeli leta 2001 (z leve: dr. Azem Kožar, Galina Baranova, dr. Jozef Hanus s harmoniko, dr. Leopold Auer alias King Leopold, mag. Zdenka Semlič Rajh alias ceremonial majster, dr. Peter Pavel Klasinc alias Pietro Mafioso).
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

Pa vendar vedno ni bilo tako zelo lepo in lahko. Ker sva si na nek način zelo podobna, so med nama večkrat letele tudi iskre. Padale so tudi hude besede, včasih sva celo tako zelo kričala drug na drugega, da so nekateri raje zapustili prostor.... pa vendar je bilo vse to izrečeno v želji po uspešni realizaciji skupnih projektov in ko sva oba zadevo prespala so tudi nesoglasja izzvenela. Upam, da mi ne zameriš Peter, če tukaj povem, da delat s teboj ni vedno lahko, pa saj to veš tudi sam. A se še spomniš, kako si mi še posebej v mojih mlajših letih, in po tistem, ko je arhiv zapustila Marjetka, ko sem ti želela pomagati in vzpodbuditi, da kakšno stvar mogoče premisliš in odreagiraš drugače, znal reči: »Smrklja, ti pa čisto tiho bodi!« To isto slišim še večkrat tudi danes. Saj vem, da s tem ne misliš nič slabega, a tvojih misli zaenkrat še ne znam brati. Čeprav je včasih težko slediti tvojim korakom, ker mnogokrat prehitevaš po desni, pa je delo s teboj tudi užitek.

Skupaj sva preživela tudi najtežje trenutke v najini karieri, ko so naju stanovski kolegi in dolgoletni sodelavci zaradi tradicionalne slovenske zavisti brezkompromisno križali in želeli uničiti tisto, za kar smo se leta trudili in delali, predvsem tudi z željo po večji prepoznavnosti slovenske arhivske stroke v svetu. In pri tem niso izbirali sredstev. Bili so težki trenutki, v katerih sem bila velikokrat na tem, da obupam. Pa vendar verjamem, da nas je vse vpletene to naredilo še močnejše in v nas vzpodbudilo še večjo željo po uspehu tega, kar smo gradili in ustvarjali vsa ta leta. In z veseljem lahko rečem, da so bili projekti, ki smo jih skupaj načrtovali in izpeljali uspešni in verjamem, da bo tako tudi v prihodnje.

Mnogo je stvari, ki bi jih tukaj še lahko zapisala, mnogo je misli, ki mi rojijo po glavi. A tukaj je premalo prostora za vse, za nekatere pa je tudi bolje, da ostanejo samo v naših glavah. Ker s svojim pisanjem ne želim biti preveč osladna in se preveč zahvaljevat, naj zaključim tole pisanje s sledečimi besedami: Hvala za možnost, ki sem jo dobila kot mlada arhivistka, da sem se na samem začetku svoje poklicne poti lahko vključila v mednarodno arhivsko sceno, osebno spoznala velikane svetovne arhivistike in z njimi tudi dolga leta uspešno

Slika 28: Peter in Moshe Mossek ►
na potepanju po Halkidiki, Grčija 1994.
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

▲ Slika 27: Na večerji v Pekingu septembra 1996
(dr. Vladimir Žumer, dr. Peter Pavel Klasinc).
Vir: Zasebni arhiv Zdenke Semlič Rajh.

▲ Slika 29: Na obisku pri kanadskem Slovencu Ivanu/Johnu v Torontu (od leve: Peter, Zdenka, Ivan/John, Marjetka in Miran).
Vir: Zasebni arhiv Zdenka Semlič Rajh.

sodelovala. To je bila edinstvena možnost, ki je drugi slovenski arhivisti niso imeli. Predvsem pa hvala za to, da si me v vseh letih najinega sodelovanja »okužil« z arhivistiko na način, da je postala nepogrešljiv sestavni del mojega življenja. In mislim da lahko na samem koncu brez dvoma zaključim z besedami: »Per aspera ad astra« oziroma z ugotovitvijo, da nas je pot preko trnja, na koncu vendarle pripeljala do zvezd.

MOJE PODŽUPANOVANJE S PETROM PAVLOM KLASINCEM

Dr. Vilibald Premzl

Petra Pavla Klasinca pred najinim imenovanjem za podžupana Mestne občine Maribor osebno nisem poznal. Vedel sem, da je zelo aktiven v Pokrajinskem arhivu Maribor. Ustanovo sem poznal kot direktor Zavoda za urbanizem Maribor, ki se je soočal s problematiko gradbenega arhiva mesta, arhiva urbanističnih dokumentov, gradbenih dovoljenj in z arhivom fotografskega materiala razvoja mesta. Kartoteko s slikami je vodil fotograf, znan po izredno lepih posnetkih mesta. V obdobju 60-tih in sedemdesetih let prejšnjega stoletja sta sprememba zakonodaje s področja arhiviranja in obseg zbranega arhivskega gradiva zahtevala predajo tega, v spremenjenem načinu in obliki, ter odstop tega Pokrajinskemu arhivu Maribor. To so bili moji prvi stiki s to ustanovo in arhivistiko kot dejavnostjo. Šele osebno druženje s Petrom Pavlom mi je odprlo oči o pomenu arhivov, ne le zgolj kot zgodovino preteklega razvoja in dogajanja za mesto Maribor, temveč tudi o pomenu in uporabnosti gradiva za sedanji in prihodnji čas.

▲ Vsi trije podžupani, z desne proti levi: dr. Peter Pavel Klasinc, Bojan Peče in dr. Vilibald Premzl.

Kot podžupan za kulturo in družbene dejavnosti je bil njemu značilno aktiven na področju, ki je tradicionalno večplastno in polno nasprotujočih si interesov. Maribor kot drugo največje slovensko mesto ima družbene in kulturne dejavnosti dobro razvite, ki vsaka zase postavlja svoje zahteve, večinoma glede uveljavitve v širšem regionalnem prostoru in s tem povezane materialne potrebe. Naravno je, da odgovornost za te dejavnosti, ki presegajo zgolj mestno občino Maribor, prevzema le ta, čeravno so koristniki teh s področja širše regije. Temu pa ni bil in ni primeren odziv še danes, ko gre za finančno kritje za dejavnosti regijskega pomena. Uravnoteženje teh razhajanj je Peter Pavel opravljal uspešno, v skladu s finančnimi možnostmi mariborske občine in njegovimi sposobnostmi komuniciranja s širšim območjem regije.

V času njegovega vodenja teh področij se je aktivno vključeval v vrsto izvedbenih aktivnosti, tudi pri vodenju in pripravi projektov, kot je prenova zgradbe sedanjega lutkovnega gledališča na Lentu, izkopavanje na Piramidi in vrsti drugih projektov. Tovrstni projekti so bili interdisciplinarni, kar je Peter Pavel vseskozi tako tudi

razumel in ravnal. Skupno delo in medresorsko usklajevanje med nami, podžupani, nas je zbližalo tudi osebnostno, kljub skrbi in raznorodnosti vsakega od podžupanov za naloge in pristojnosti, ki jih je imel, smo predstavljali skladno ekipo za upravljanje in vodenje nam zaupanih nalog. To nalogo je Peter Pavel razumel celostno, preko svojih obveznosti. Ob tem pa ni pozabil na svojo osnovno profesionalno zavezanost arhivistiki. Nadaljeval je z organizacijo strokovnih in znanstvenih prireditev, kar je razvidno v spremljajočih zbornikih in prispevkih s teh srečanj.

Skupni interesi v dobro občine in njegovega vplivnega območja se niso zmeraj ujemali z ravnanjem in interesi tedanjega župana. Po dveh letih našega mandata so ta razhajanja pripeljala do našega predčasnega odstopa, kar pa ni pomenilo prekinitev skupnih srečanj in sodelovanja.

Forsan et haec olim
meminisse iuvabit. (Vergilij)

Morda nam bo nekoč ugajal
tudi spomin na to.

POPOTOVANJE OD MARIBORA DO SEVIDA

Tina Plevnik

Vsak od nas ima kakšno skrito ali manj skrito željo. Očitova je bila ta, da kupi oz. zgradi hiško ob morju. Tako se je leta 1980 podal na popotovanje iz Maribora, do obale in ob obali vse do Dalmacije, kjer jo je našel. Za nekatere bogu za hrbtom, za druge predaleč od morja, za očita točno to kar je iskal..

Kupil je staro podrtijo z malim dvoriščem v še manjši vasici Sevid v srednji Dalmaciji, za katero še nihče ni slišal. S tem si je uresničil željo o vikendu na morju, kamor bo lahko zahajal med dopustom in v penziji. Že takoj po nakupu smo začeli podrtijo prenavljati in preživljati poletja in druge počitnice v temu od civilizacije pozabljenemu kraju. Odkrili smo svojo pustolovsko žilico, ko smo spali med surovimi zidaki, skozi katere so se videle zvezde in vsake toliko je skozi odprtino prilezel kakšen škorpion. Bližina morske vode nas je rešila pred prahom, ki se je dvigoval vsakič, ko smo se sprehodili po sobah.

Na začetku smo v Sevid hodili občasno tudi samo oči, Peter in moja malenkost. To se ni izkazalo za preveč dobro zamisel, saj sva tako s Petrom za kosilo tri dni jedla juho, v katero je oči zmetal vse kar je našel na tržnici, okrog hiše in pri sosedih. Ker mami ni želela, da bi s Petrom prišla z morja kot kost in koža ali se zastrupila z očitovim eksperimentalnim kuhanjem, je z nami na morje začela hoditi oma. Omica je lepo poskrbela za naju. Bila sva sita, lepo naju je razvajala in naju nasmejala. Zlasti ko se je drla na očita: Cepec, kaj si spet naredil.. Cepec ono in cepec tisto...Hi, hi.. še danes se lahko nasmejim tem prigodam.. Kljub temu, da je mama poskrbela, da takrat, ko ni šla z nami na morje, oma skrbi za red in mir, se oči ni dal. Tako je npr. ostrigel Petra in mene tako, da nama je dal lonec na glavo, da bo vse lepo ravno. Pri tem je potrebno poudariti, da me mama celo leto ni postrigla, da bi mi lasje lepo zrastle. No, pa je šlo vse v franže. Sprašujem se, če je posledica očijevega abstraktnega razmišljanja tudi ta, da se nikoli ne obremenjujem s svojo pričesko in s svojim izgledom. Če je to res, bi lahko striženje à la Klasinc tudi patentirali.

S Petrom sva cela poletja preživljala v Sevidu, se igrala na divjih in manj divjih delih obale ter se dobro naučila plavati in potapljati. Živo se še spominjam bogatega podmorskega sveta, tople vode, miru... Oči je običajno medtem spal v senci, mami pa se je sprehajala in se sončila. Hodili smo na pustolovske ali manj pustolovske izlete okrog vasi. Po vasi smo se klatili z otroci iz vasi in otroci vikendašev. Nobena skrivnostna luknja, noben osamljen osel ali prazen vodnjak ni mogel uiti našim igram. Najraje smo se po strehah sprehodili čez celo vas in imeli zabavo v lokalnem diskaču. Z očitom in včasih tudi mamom smo raziskovali skrivnostne nadzemne in podzemne jame, si pri tem pomagali z vrvjo, svetilkami in celo z lestvijo. Redno smo hodili v vaško trgovino k Antiju na sladoled in sladkarije ter obiskali Ljubota. Nikoli nismo zamudili Marinske fešte in zabav v hotelu Medena. Tam sva se z očitom večkrat zavrtela. Na teh zabavah sem se naučila dobro plesati in še danes se z lahkoto zavrtim s vsakim plesalcem.

Skupaj z adaptacijo hiše in okolice, sva rasla tudi midva s Petrom. Potepanje po vasi sem zamenjala z branjem knjig in tečnarjenjem, če naju oči in mami nista dovolj pogosto peljala v diskoteko.

V Sevid hodimo tudi sedaj, ko smo baje odrasli in odgovorni in ko imamo svoje družine. Sevid sta vzljubila tudi Primož in Tara, ki vsako leto komaj čakata, da gremo na morje.

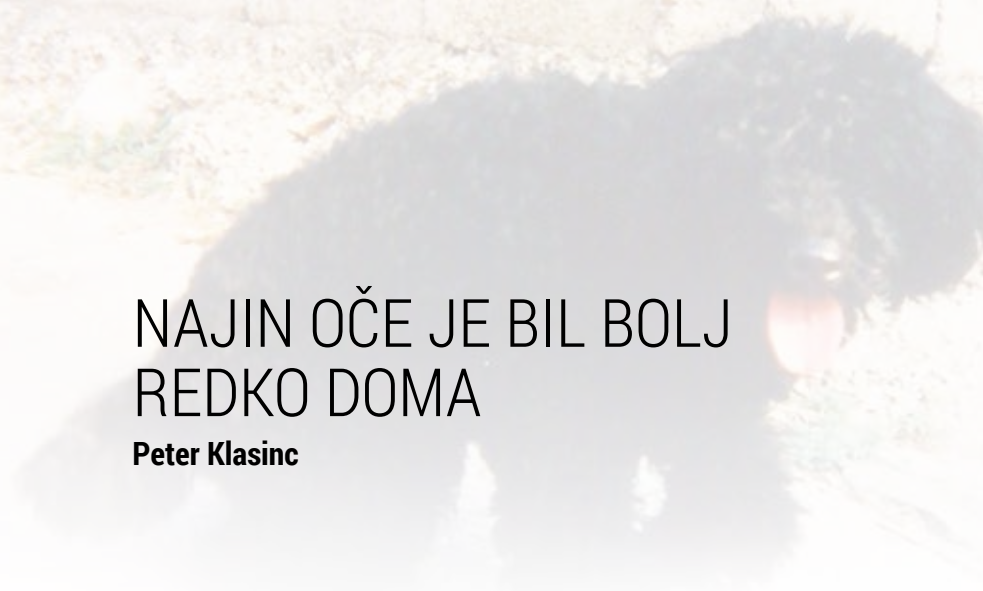
Ko mislim na Sevid, pomislim na vse lepe trenutke, ki sem jih doživela s Petrom, mamom, očitom, vsemi obiskovalci našega malega skrivališča na koncu mavrice in na vse lepe trenutke, ki sem jih in jih še bom doživela s Primožem in s Taro.

Želim, da bo tudi Tara imela tako lepe spomine na svoje otroštvo v Sevidu in na čas v tej majhni vasici, ki ni več tako daleč. Kjer se zdi, da čas kar obstane in je največji problem to, kam se boš šel kopat in kaj boš jedel za kosilo ali večerjo.

S Sevidom očitu ni uspelo zgraditi samo vikend hiške pri morju, temveč prostor, kamor se skupaj včasih pa tudi sami redno vračamo in se imamo lepo. Kot pravi zgodovinar se je s tem zapisal v zgodovino za vse rodove, ki še prihajajo za nami in bodo našli čare te majhne vasice nekje na morju...

▲ Na počitnicah v Sevidu, leta 1995.
Od desne: Pal, oči, Tina, Peter in sošolka Vesna.

NAJIN OČE JE BIL BOLJ REDKO DOMA

Peter Klasinc

Najin oče je bil bolj redko doma. Odhajal je že zelo zgodaj, niti ne vem točno kdaj, tam nekje ob 6 h bi rekel, morda že prej. Včasih sem ga v polsnu slišal žvižgati, prepevati in podobno. Tudi kakšen komentar mame sem ujel, da naj ne bo tako glasen, ker otroka še spita. Kadar pa je bil doma, je to pomenilo zabavo. Takrat so odpadli učenje in vse obšolske dejavnosti. Kolovratili smo po obiskih od vrat do vrat in od veselice do veselice. Seveda smo zunaj tudi jedli, slastne pice in sočno popečene zrezke. Kot velik gurman je vedno sprejel najino željo po hrani, najraje zunaj, v kakšni dobri restavraciji. Mama se je vedno jezila, ker sva takrat zanemarjala šolske obveznosti, povrhu pa smo zapravljali denar, ki ga takrat ni bilo ravno na pretek. Običajno je tudi pripomnila, da nama je slab vzgled ... kar je mimogrede pripomnila tudi ob številnih drugih priložnostih. Še dobro, da kakšnih prehodov čez Kardeljevo cesto mimo prehoda za pešce, prehod zebre ob rdeči luči ali kakšnega dodatnega sladodela ni opazila.

Oče je bil tudi velik nasprotnik kakršnih koli živali v hiši, ker prinašajo nesnago, ker so potem bolhe, ker jih moraš hraniti in čuvati, ker da so same težave z njimi, recimo ko kam odpotuješ – čeprav je vedno zatrjeval, da se s prijetnimi občutki spominja otroških dni, ko je njihov domači ovčar spal poleg njega v sobi. Midva s Tino se seveda teh težav nisva zavedala oz. o tem sploh nisva razmišljala. V rednih razmakih sva vztrajala na kakšnih živalih. Pri prepričevanju je bil najin oče zelo trd pogajalec oz. načeloma je bil odgovor »ne«. No, kljub temu njegovemu stalnemu »ne«, smo imeli najprej muco. Bila je prelepa žival povsem bele barve brez kakršnega koli madeža. Čistokrvna po značaju in videzu. Prava dama in princeska. No, ko je spolno dozorela, se je pa začelo. Nočno mijavkanje in nastavljanje »tazadnje« vsakemu živemu bitju, ki je ravno prišlo mimo. Kot višek razvnetosti je enkrat celo skočila iz tretjega nadstropja, bojda da k mačaku. Našli smo jo na tleh, povsem nepoškodovano, mačaka pa ni bilo nikoder. Se je zgleda ustrašil preveč temperamentne dame. Ker njena strast do aktivnega življenja ni in ni pojenjala, sta jo starša odnesla na kmetijo v Cirkovce, kjer je še dolgo in srečno živela. Na programu so bile tudi skobčevke, Bučko in »samička« Plavkica, ki sta nas zjutraj razveselila s petjem v zlati kuhinjski kletki. Šele letos, 2016, ko pišem ta prispevek, izvem, da sta bila oba samčka! Tudi ta naša ptička sta pozneje našla svoj dom pri mamini prijateljici Angelci. Imeli smo tudi želve rdečevratke, ribe, kak dan tudi kakšnega netopirja, spomnim se nekaj dnevnega obiska pižmovke in avstralskih zebric, ki so mi ušle na poti na morje in to prav pred hišo strica Toneta v Ljubljani. Nekega dne sem imel idejo, morda prej preblisk, da bi imel doma kačo ali ptičjega pajka. Omenil sem tudi, da jedo žive miši, ki jih kupiš v lokalni prodajalni za živali. Pa saj samo eno miško na 1–2 tedna. Še predobro se spomnim pogleda staršev, kombinacije med nejevernostjo in prestrašenostjo, verjetno sta menila, da to pa je zdaj višek pubertete ... ali morda pride še kaj? Oče je na hitro ocenil, potem pa že raje imejmo psa, s čimer se začne naša zgodba o Palu, kosmatincu, ki nas je spremljal polnih 14 let in s tem pridobil status petega družinskega člana.

V naslednjih dnevih smo malce pregledovali časopisne oglase in kot naročeno je oče ravno odpotoval na daljše potovanje. Odhiteli smo v blokovski predel Maribora, kjer nas je že na zunanjem balkonu pričakala mala črna kepica ljubke postave in igrive narave. Ime ji je bilo Pal. Mama je sicer vnaprej želela, da bi bilo našemu psu ime Mozart, po tistih sladkih čokoladnih kroglicah, vendar si je premislila, ko ga je videla. Ime mu je pristajalo. Bil je prijazen, nikoli ni lajal, bil je kot človek, samo da ni govoril. No, še zadnjo oviro je bilo treba premagati. Očita. Ponoči, ko se je oči vračal s poti, je odprl vrata in začudeno ugotovil, da se pod mizo skriva neka žival. Kot je sam večkrat povedal o tej zgodbi, je za trenutek pomislil, da je v

napačnem stanovanju. No, tako je spoznal našega novega člana, ki nas je spremljal še mnogo let.

Čeprav nad Palom ni bil najbolj navdušen, enako Pal ni bil najbolj navdušen nad njim, sta z leti spletla trdno vez sobivanja in medsebojnega spoštovanja. Pal je lahko celo občasno prebival na očitovem stolu, ki ga je imel rezerviranega za gledanje televizije. Oči ga je tudi rad jezil, ali se hecal, da napada mamo, kjer pa Pal ni poznal heca. Se je tudi dogodilo, da je očita malce napadel ali ga nekoliko ogrizel. Potem pa je oči poslušal še od nas, kaj tako vznemirja tega našega ljubljénčka.

Ko sva s sestro študirala v Ljubljani, je oče večkrat izjavil, da je Pal edini, ki ga zvečer vedno prijazno pozdravi. Ko smo ga po 14 letih zaradi bolezni dali uspavati, je tudi oči, tako kot mi, potočil kakšno bridko solzo. In še dolgo je govoril, da ko pride pozno zvečer domov, vedno pogreša Pala, ki se ga je vedno tako razveselil.

DR. PETER PAVEL KLASINC – KOT UMETNOSTNI KRITIK

Ludvik Jerčič – častni občan Občine Muta

Vedno urejen gospod, z belo srajco in kravato, temna obleka, plašč, beli šal, klobuk, vedno nasmejan, radodaren pri napitninah, glasen, neposreden, veren, inovativnega razmišljanja za prihodnost, brez strahu, s smislom za humor, zgodovinar, raziskovalec, zaprisežen arhivist. Takšnega poznam od davnega 29. septembra 1980, ko sva se srečala in spoznala v Pokrajinskem arhivu Maribor. Prof. Peter P. Klasinc je takrat vodil arhive za gospodarske organizacije. Pomagal mi je pri urejanju arhiva v Delovni organizaciji Tovarne Muta. Takrat smo ustanavljali tudi INDOK centre.

Leta 1993 je postal prvi predsednik Arhivskega društva Maribor, kar je najino sodelovanje še poglobilo. Z izkušnjami iz gospodarstva in pri vpeljevanju sistemov kakovosti po ISO 9000, sem pridobil toliko znanja, da sem lahko kot predavatelj večkrat sodeloval na posvetovanjih o Sodobnih arhivih v Radencih.

▲ Jubilejna razstava Ludvika Jerčiča v Pokrajinskem arhivu Maribor leta 1998.

Srečevala sva se tudi na kulturnem področju. Za vsako posebno priliko sva zbirala ideje, kako s kulturnim dogodkom počastiti slavnost. Kod podžupanu mestne občine Maribor, sem ob njegovi 50. letnici leta 1996 izročil spominsko darilo Arhivskega društva Maribor.

Leta 1998 je ocenjeval mojo jubilejno foto razstavo v Pokrajinskem arhivu Maribor.

Ob 80. letnici dr. Sergeja Vrišerja in prof. Mire Medvedove leta 2000, sva skupaj v imenu Arhivskega društva Maribor podarila slavljenцу okovan kelih, ki sem ga izdelal za to priložnost. Prizadeval si je za likovno ureditev kapelice v Malečniku (2003).

Leta 2005 mu je Arhivsko društvo Maribor v Trstu na vsakoletni konferenci Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti Trst – Maribor podelilo kipec Atlanta (avtor L.J.). Od takrat na tej konferenci vsako leto podelijo dva kipca Atlanta najbolj zaslužnim iz sveta arhivistike. Leta 2007 je kipec Atlanta prejel tudi Jovan Popović, nekdanji pomočnik direktorja Arhiva Jugoslavije in tesni sodelavec g. Klasinca.

◀ Podelitev kipca Atlanta Jovanu Popoviću, na desni.

Istega leta je Arhivsko društvo Maribor organiziralo izlet v Razkrižje. Na spomenik žrtvam poveljnih pobojev je društvo položilo kovano vrtnico z bodečo žico. 14. aprila 2008 je Arhivsko društvo Maribor, na dom preminulega arhivskega delavca mag. Martina Modrušana v Veliki Gorici na Hrvaškem namestilo spominsko ploščo.

Na izletu ADM v Split aprila 2008 je g. Klasinc predstavljaj in ocenjeval umetniškega fotografa iz Maribora, Smiljana Pušenjaka in mene, ki sva tam razstavljala svoja dela.

Aprila 2009 je Arhivsko društvo pripravilo izlet v Srbijo. Na poti v Srbijo smo si ogledali znameniti Most na Drini (na mostu bral iz knjige). V Užicah smo za novi Arhiv v izgradnji, podarili jekleni grb Srbije.

V Dalmaciji si je prizadeval za ohranitev sakralnih spomenikov. Tako je za cerkvico v Sevidu daroval velik kovan svečnik s palminimi listi in raziskoval stare turške vodnjake.

Leta 2011 je na Muti ocenjeval razstavo kovanih skulptur, ki sva jo skupaj pripravila z Borisom Kraljem.

Dr. P.P.Klasinc, slavnostni govornik na razstavi ▶
Borisa Kralja na Muti leta 2011.

▲ Izlet v Srbijo leta 2009. Ogled spomenika mavzoleja na gori Avala pri Beogradu.

▲ Cerkev v Sevidu.

▲ Iz razstave fotografij Smiljana Pušenjaka na Dunaju leta 2012.

Maja 2012 se je Arhivsko društvo Maribor odpravilo na izlet na Dunaj. V slovenskem kulturnem domu smo pripravili razstavo fotografij Smiljana Pušenjaka in mojih kovanih izdelkov.

Osrednji predmet razstave je bila replika Negovske čelade, ki sem jo v sodelovanju z g. Klasincem in mag. Milanom Štrucem izdelal za to priložnost.

G. Štruc je imel ob tej priložnosti odmevno predavanje o zgodovini Negovske čelade. V Muzeju na Dunaju smo si ogledali prave primerke Negovske čelade.

Junija tega leta smo razstavo z Dunaja prenesli v Pokrajinski arhiv Maribor, kjer je tudi vladalo veliko zanimanje za repliko Negovske čelade.

Razume se, da je pri vseh teh kulturnih dogodkih g. Klasinc imel najprej idejo, skupaj sva iskala rešitve in izbirala organizacijo izvedbe, podajal je umetniško kritiko in imel vselej zaključno besedo. Za vse to sem mu iskreno hvaležen.

NAPREJ ZASTAVA SLAVE

Jože Lajevce

Z včlanitvijo dr. Petra Pavla Klasinca v društvo HERALDICA SLOVENICA smo imeli srečno roko, saj smo vedeli da njegova neprecenljiva znanja iz področja zgodovinskih znanosti, narodove identitete in zavzemanja za ohranjanje narodove istovetnosti.

Zrela leta, ki sedemdeseta prav gotovo so, prevzemajo tudi celotnost nramnega življenja, ki obsega tri teologalne kreposti: vero, upanje in usmiljenje - s štirimi kardinalnimi krepostmi: pravičnostjo, previdnostjo, zmernostjo in močjo. Vse te lastnosti so mu vile rojenice položile v zibel pred sedemdesetimi leti.

Tudi v društvu Heraldica Slovenica že vsa leta izpričujemo podobne vrednote: domoljubje, jezik, kulturo, zgodovino in slovensko nram.

Nekaj dni pred razglasitvijo samostojne države se tedanji »tridom« ni mogel uskladiti o grbu in zastavi samostojne

▲ Ogled parlamenta s predsednikom FIAV leta 2003.

V prvi vrsti od leve: dr. P. P. Klasinc, Michael R. Lupant, predsednik HS Jože Lajevce.

Slovenije. Po daljši razpravi je bilo dogovorjeno, da belo modra rdeča zastava še naprej ostaja zastava vseh Slovencev, zastava z državnim grbom pa bo zastava vseh državljanov Slovenije. S to odločitvijo se nekateri niso strinjali in so zahtevali zamenjavo grba in zastave. Državni zbor je imenoval petčlansko komisijo za spremembo grba in zastave. V to komisijo je Heraldica Slovenica imenovala dr. Petra Pavla Klasinca, kar se je izkazalo kot zelo modro, saj je s svojo avtoriteto in znanjem zgodovine pomembno vplival, da predlagani modernistični brez narodove identitete oblikovani predlogi niso bili uzakonjeni.

Leta 1997, v najhujših časih obstoja društva zaradi nelikvidnostnih težav, je prevzel funkcijo podpredsednika. S skupnimi napori in s pomočjo donatorjev in sponzorjev nam je težave uspelo rešiti.

Leta 2003 je PPK zastopal Slovenijo na 20. kongresu Svetovnega združenja Vexillogie v Stockholmu na Švedskem. Pri udeležencih je požel veliko simpatij in naklonjenosti, še posebej, ker je na odru zapel Slovensko pesem: Naprej zastava slave! Udeležba na kongresu je bila, predvsem po njegovi zaslugi, dobro sprejeta pri predsedniku FIAV (federation internationale des associations vexiologiques) gospodu Michaelu R. Lupantu. Zato nas je kot prvo članico tega združenja s področja jugovzhodne Evrope obiskal v Sloveniji. Ob tej priliki je bil sprejet tudi pri predsedniku državnega zbora, gospodu Borutu Pahorju.

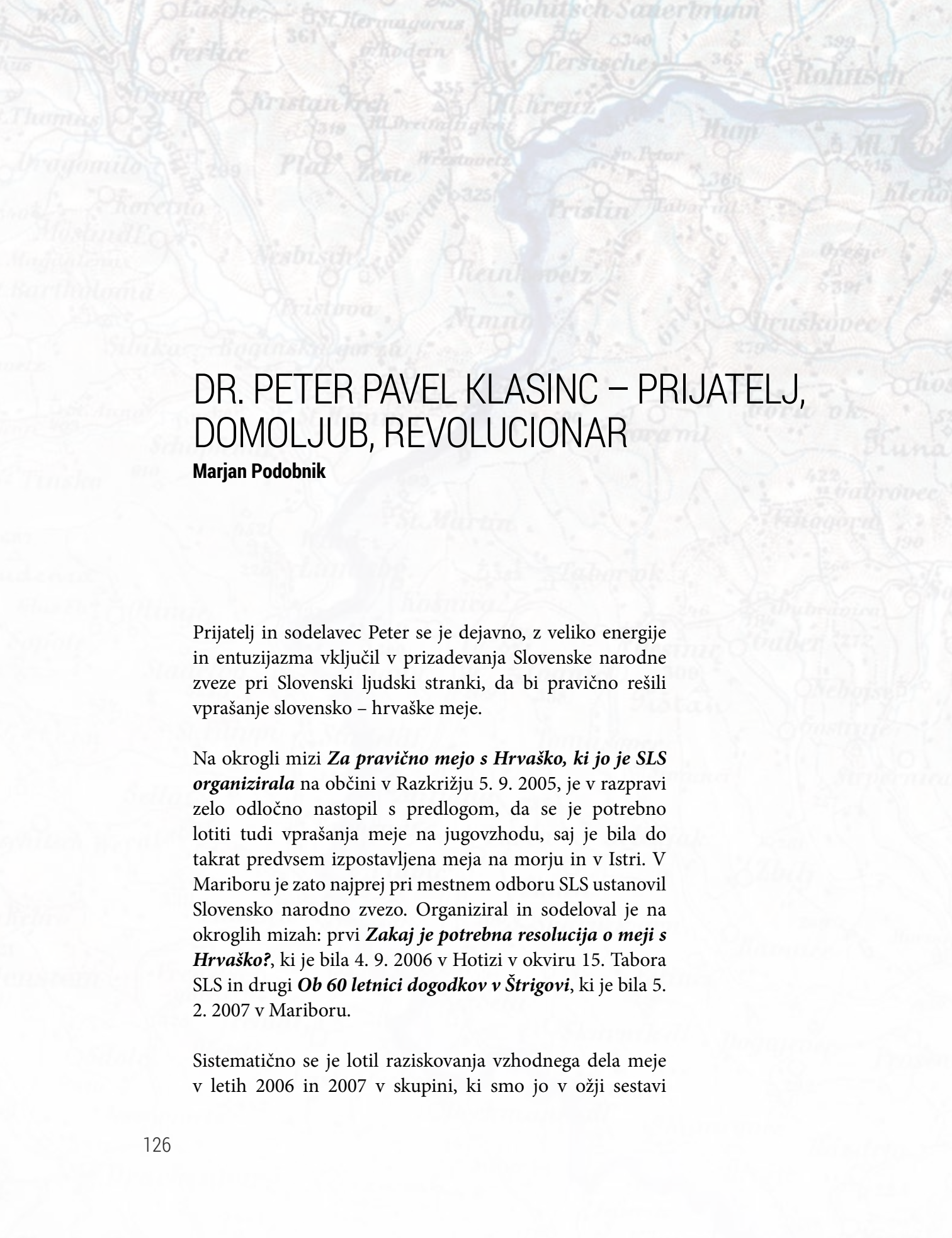

▲ Praznik Slovenske zastave na Geoss-u, replika knežjega kamna.

Nad obiskom v Sloveniji je bil predsednik FIAV navdušen predvsem nad zgodovinskimi kraji in znamenitostmi, kot so Valvasorjev grad Bogenšperg, Zagorica, rojstna hiša Vege in Vačami z vaško Situlo in ostalimi znamenitostmi geometričnega centra Slovenije GEOSS, kjer vsako leto v mesecu aprilu, v spomin na prvo izobešanje slovenske zastave, ki je bila 7. aprila 1848 na Wolfovi 8 v Ljubljani, praznujemo praznik slovenske zastave.

Pred dvema letoma smo na GEOSS-u postavili, tudi s pomočjo Petrove naklonjenosti temu projektu, repliko knežjega kamna, ki ga je izdelal akademski kipar Zlato Rudolf.

Dragi Peter, hvala ti za vse, kar smo skupaj počeli z edinim namenom ohranjanja domoljubja in ljubezni do naše identitete.

DR. PETER PAVEL KLASINC – PRIJATELJ, DOMOLJUB, REVOLUCIONAR

Marjan Podobnik

Prijatelj in sodelavec Peter se je dejavno, z veliko energije in entuzijazma vključil v prizadevanja Slovenske narodne zveze pri Slovenski ljudski stranki, da bi pravično rešili vprašanje slovensko – hrvaške meje.

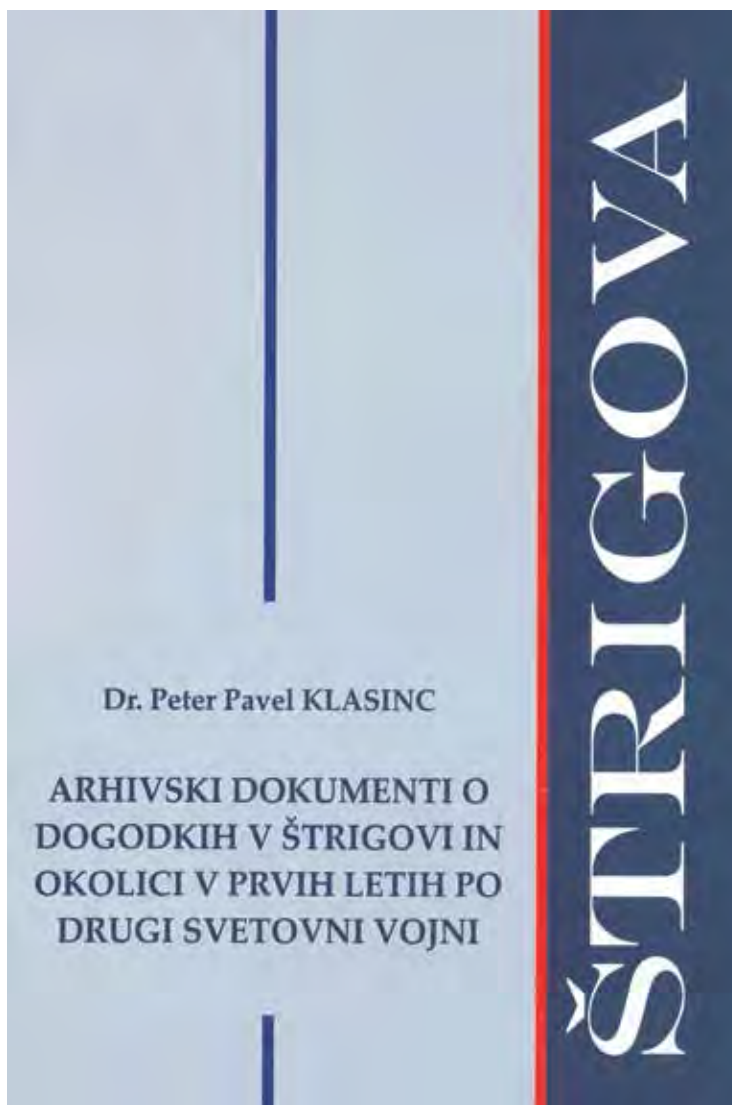
Na okrogli mizi ***Za pravično mejo s Hrvaško, ki jo je SLS organizirala*** na občini v Razkrižju 5. 9. 2005, je v razpravi zelo odločno nastopil s predlogom, da se je potrebno lotiti tudi vprašanja meje na jugovzhodu, saj je bila do takrat predvsem izpostavljena meja na morju in v Istri. V Mariboru je zato najprej pri mestnem odboru SLS ustanovil Slovensko narodno zvezo. Organiziral in sodeloval je na okroglih mizah: prvi ***Zakaj je potrebna resolucija o meji s Hrvaško?***, ki je bila 4. 9. 2006 v Hotizi v okviru 15. Tabora SLS in drugi ***Ob 60 letnici dogodkov v Štrigovi***, ki je bila 5. 2. 2007 v Mariboru.

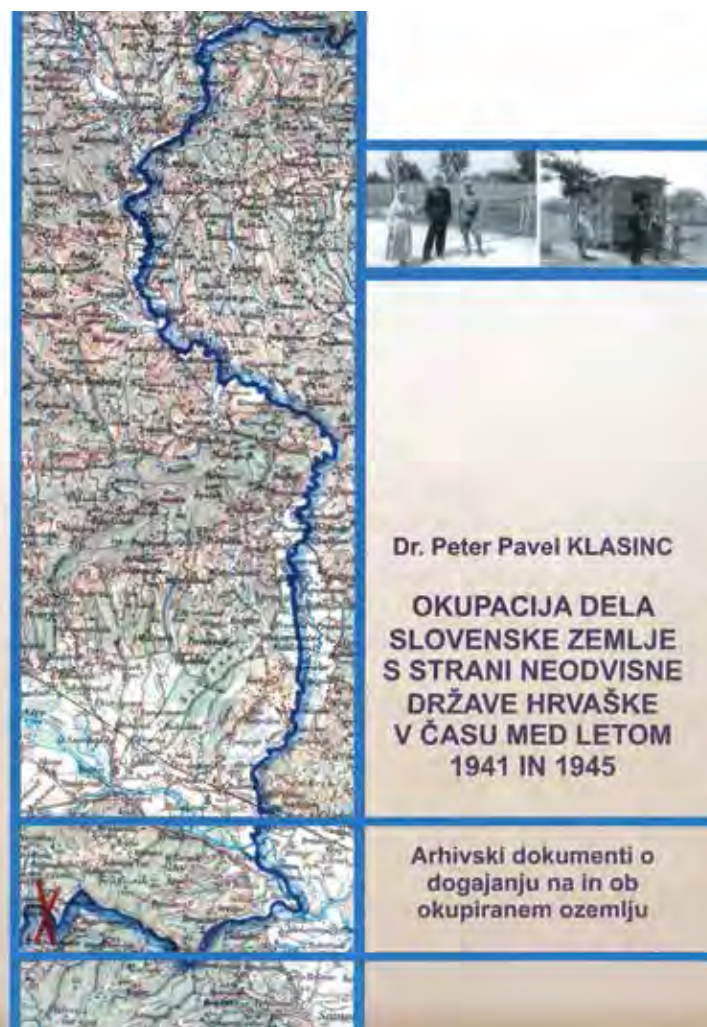
Sistematično se je lotil raziskovanja vzhodnega dela meje v letih 2006 in 2007 v skupini, ki smo jo v ožji sestavi

sestavljali, mag. Pavel Zupančič, prof. dr. Branko Janez Rojc, Duša Krnel Umek in jaz, v posameznih delih pa so sodelovali še številni drugi sodelavci. Bil je soavtor besedila in pripravil je podlage za štiri točke zemljevida: okolico Bregane, Štrigove in dveh predelov ob reki Muri. Zemljevid *Slovenko - hrvaška meja in meje občin v Sloveniji* sta izdala Zavod 25. junij in Geodetski inštitut Slovenije leta 2007. Besedilo v slovenskem in angleškem jeziku je pojasnjevalo zgodovino poteka meje na najbolj kritičnih točkah pri določanju meje.

Peter je ves čas dejavno sodeloval pri predstavitvah stališč o mejnem vprašanju, na tiskovnih konferencah in na razpravah, ki sta jih organizirala SNZ pri SLS in po letu 2007 Zavod 25. junij za varovanje narodne dediščine. S svojo neustavljivo vitalnostjo je bil kot član strokovnega sveta v Zavodu 25. junij vseskozi tudi eden od pobudnikov za sodelovanje z Ministrstvom za zunanje zadeve pri reševanju mejnega vprašanja in pripravo ustreznih strokovnih podlag.

Svoje bogato znanje kot zgodovinar in arhivist je uporabil pri zbiranju arhivskih dokumentov za dve monografiji. V prvi knjigi *Arhivski dokumenti o dogodkih v Štrigovi in okolici v prvih letih po drugi svetovni vojni* - Od nasilnega določanja meje do »nepotrebnih« likvidacij, (izdal in založil Zavod 25. junij, Ljubljana 2009, 275 str.) je predstavil dokumente od leta 1945 do 1948, ki pričajo o pomoru – rodomoru Slovencev po drugi svetovni vojni, ki so se upirali spremembi meje in hoteli ostati v Sloveniji in dokumente civilne iniciative, ki si je po letu 1991 prizadevala za pravično rešitev meje pri Štrigovi.

V drugi knjigi *Okupacija dela slovenske zemlje s strani neodvisne države Hrvaške v času med letom 1941 in 1945* – Arhivski dokumenti na in ob okupiranem ozemlju (založil Zavod 25. junij, Ljubljana 2011, 320 str.) je predstavil dokumente in 11 tematskih map za ozemlje, ki ga je okupirala Neodvisna država hrvaška od leta 1941 do 1945.

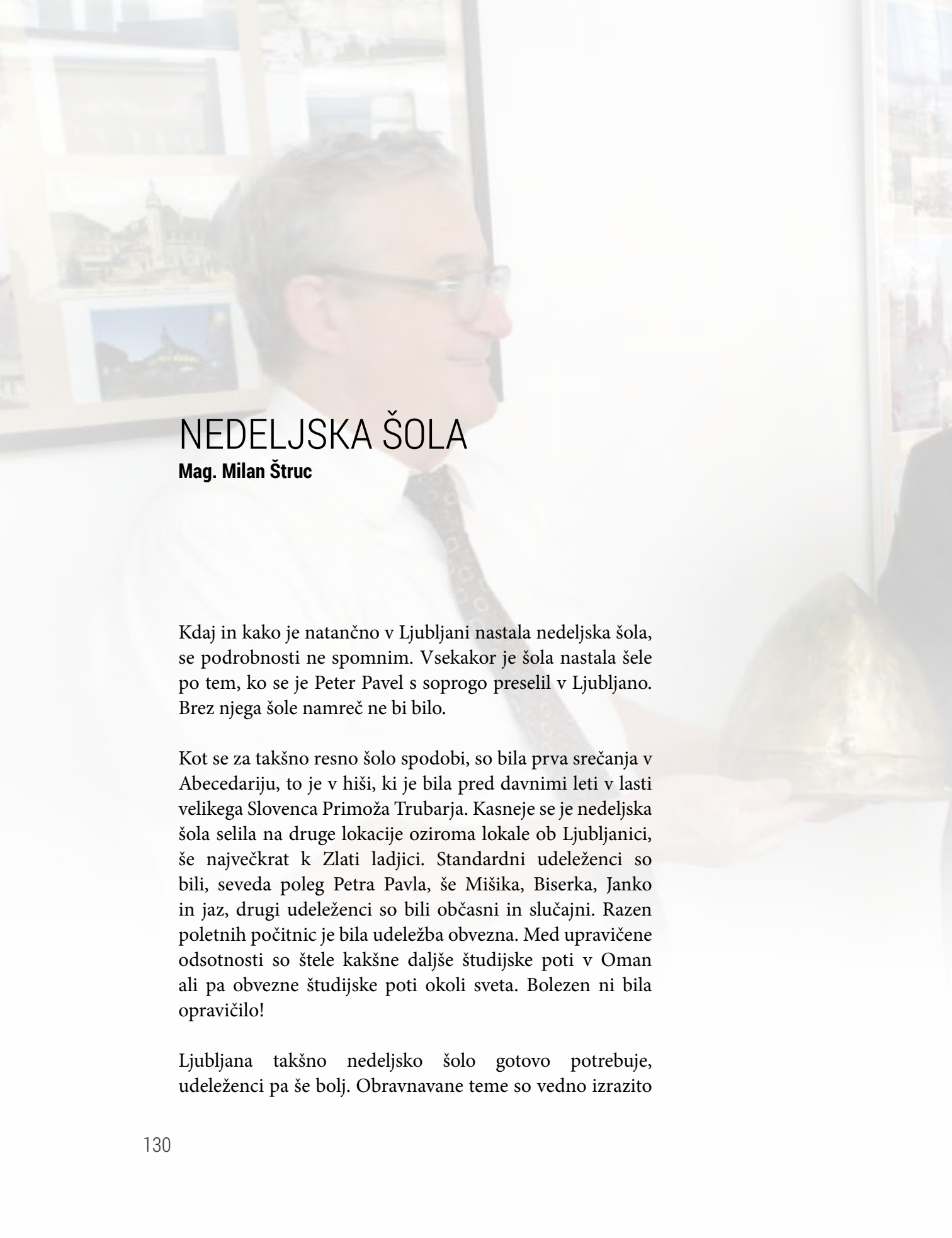
Peter je s tema dvema raziskavama odkril zelo pomemben del slovenske zgodovine, ki je bila do sedaj nepoznana, zamolčana ali prirejena. Delo je bilo opravljeno zunaj uradnih državnih inštitucij, kar dokazuje, da je odkrivanje resnice o slovenski preteklosti še vedno mukotrpno delo, ki se je vsakokratna oblast zelo izogiba. Zato je Petrovo delo še toliko bolj dragoceno in ima trajno vrednost.

Peter je bil tudi član skupine ki je oblikovala takoimenovani B predlog za Arbitražno sodišče. V tej skupini smo poleg njega sodelovali še Duša Krnelj Umek, pokojni Danijel Starman, pater Marjan Vogrin in jaz. Do zadnjega smo si prizadevali prepričati slovensko politiko, da je potrebno bolj odgovorno pristopiti k reševanju odprtih mejnih vprašanj in da je prav vsebina tega memuranduma pokazatelj, kakšna je stopnja te odgovornosti v slovenski stroki in politiki. V prizadevanjih za pravično rešitev odprtih vprašanj so Peter in ostali omenjeni ves čas tesno sodelovali z Joškom Jorsom, ki se je sam vedno najbolj odločno izpostavljal za pravično mejno

rešitev, s profesorico Ano Kalc Hafner, Zvonetom Škofom, Rudijem Merljakom in še nekaterimi. Petrova zagnanost in pripravljenost za najrazličnejše aktivnosti nam je tudi danes, ko praznuje sedemdesetletnico svojega življenja v spodbudo, da kljub pogostemu nerazumevanju našega dela, ostajamo zvesti ciljem, ki smo si jih skupno zastavili.

▲ Avtorji zemljevida in ustanovitelji Zavoda: mag. Pavel Zupančič, Joško Joras, Ana Kalc Hafner, dr. Duša Krnel Umek, Marjan Podobnik, dr. Peter Pavel Klasinc, prof. dr. Branko Janez Rojc.

NEDELJSKA ŠOLA

Mag. Milan Štruc

Kdaj in kako je natančno v Ljubljani nastala nedeljska šola, se podrobnosti ne spomnim. Vsekakor je šola nastala šele po tem, ko se je Peter Pavel s soprogo preselil v Ljubljano. Brez njega šole namreč ne bi bilo.

Kot se za takšno resno šolo spodobi, so bila prva srečanja v Abecedariju, to je v hiši, ki je bila pred davnimi leti v lasti velikega Slovenca Primoža Trubarja. Kasneje se je nedeljska šola selila na druge lokacije oziroma lokale ob Ljubljanici, še največkrat k Zlati ladjici. Standardni udeleženci so bili, seveda poleg Petra Pavla, še Mišika, Biserka, Janko in jaz, drugi udeleženci so bili občasni in slučajni. Razen poletnih počitnic je bila udeležba obvezna. Med upravičene odsotnosti so šteje kakšne daljše študijske poti v Oman ali pa obvezne študijske poti okoli sveta. Bolezen ni bila opravičilo!

Ljubljana takšno nedeljsko šolo gotovo potrebuje, udeleženci pa še bolj. Obravnavane teme so vedno izrazito

strokovne, čeprav se občasno kdaj pojavijo tudi krajši nestrokovni vložki. Če bi vse teme in razprave povzeli v zbornikih, kot se to počne na najrazličnejših strokovnih simpozijih, bi jih bilo za veliko knjig.

Med drugim mi je v spominu ostala razprava o čeladah, starih dva tisoč let, morda tudi več, ki jih je pred dvesto leti, šestindvajset skupaj, izkopal nek domačin na posestvu v Slovenskih goricah. Gre za tako imenovano negovsko najdbo, ki je ena največjih najdb vojaške opreme v vsej Evropi. Na eni izmed čelad je tudi znameniti napis, ki vse od takrat še vedno buri znanstvenike po vsem svetu. Medtem, ko so dvestoletnico najdbe Avstrijci proslavili s številnimi dogodki, naredili o tem strokovni film, priredili največjo razstavo orožja v Inomostu (Innsbrucku) in podobno, se pri nas ni zgodilo praktično nič. Zadnji trenutek smo v Benediktu, kamor danes spada kraj najdbe Ženjak, ob prizadevanju tamkajšnjega župana in krajanov, priredili manjšo proslavo in predavanje.

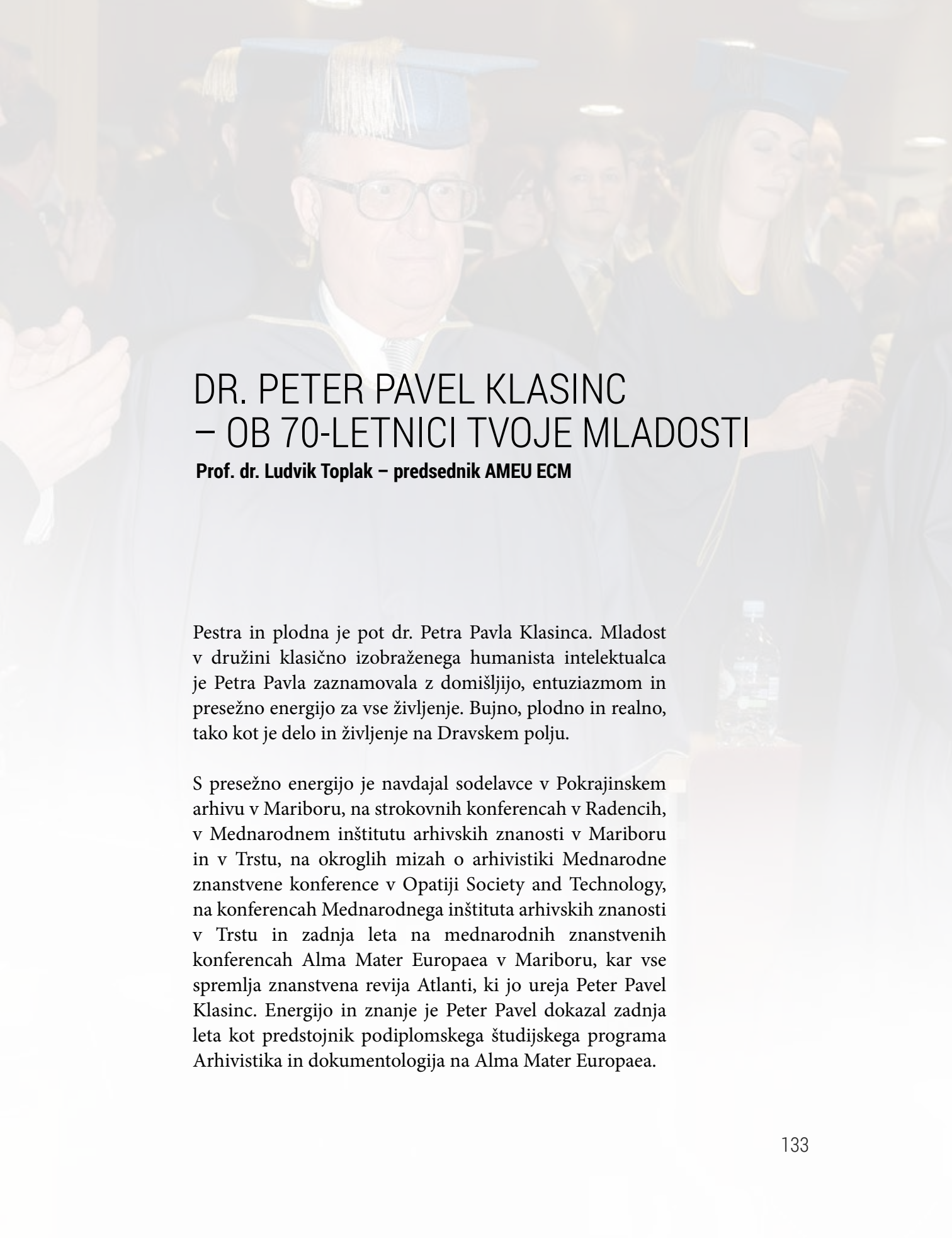
Seveda je bila razprava o negovski najdbi, predvsem zaradi slovenskega napisa na eni od čelad, tudi tema nedeljske šole. Nato se je nadaljevalo hitro. Arhivsko društvo iz Maribora, ki mu predseduje Peter Pavel, je že imelo v načrtu strokovno ekskurzijo na Dunaj in razstavo v tamkajšnjem Korotanu. Sedaj je bilo potrebno v to vključiti še negovsko najdbo. Peter Pavel je poklical umetnostnega kovača Ludvika z Mute, da naredi repliko po originalni čeladi in jo vključi med eksponate svoje razstave, sam bo opravil vodenje po tamkajšnjem Kulturno-zgodovinskem muzeju, kjer si bomo ogledali tudi veliki oddelek, posvečen negovski najdbi, jaz pa bom imel o tem predavanje v Korotanu.

Peter Pavel, rečeno – storjeno. Vse je teklo kot po maslu, na otvoritev razstave je prišlo tudi nekaj pomembnih osebnosti z Dunaja, udeležba na razstavi in na predavanju pa je bila velika. Ogled muzeja je vodil Peter Pavel in tam se nam je pridružil še televizijski novinar, ki pri nas poroča o dogodkih iz Avstrije. O tem je naslednji dan pripravil za večerna poročila na naši televiziji štiriminutni prispevek. Ni šment, da je prispevek videl tudi nek naš pomembnejši, ki se je zaradi slovenskega napisa na čeladi pritožil na slovensko televizijo. Vehementno je trdil, da naj bi bil napis na čeladi v nemščini!

Tako vidimo, da so nekatere teme nedeljske šole za koga lahko tudi sporne, ampak nič za to! Pomembno je, da šola deluje in bo delovala še naprej, saj ima Peter Pavel samo in šele sedemdeset let.

▲ Replika Negovske čelade na razstavi na Dunaju leta 2012.
Levo dr. P. P. Klasinc, desno mag. M. Štruc.

DR. PETER PAVEL KLASINC – OB 70-LETNICI TVOJE MLADOSTI

Prof. dr. Ludvik Toplak – predsednik AMEU ECM

Pestra in plodna je pot dr. Petra Pavla Klasinca. Mladost v družini klasično izobraženega humanista intelektualca je Petra Pavla zaznamovala z domišljijo, entuziazmom in presežno energijo za vse življenje. Bujno, plodno in realno, tako kot je delo in življenje na Dravskem polju.

S presežno energijo je navdajal sodelavce v Pokrajinskem arhivu v Mariboru, na strokovnih konferencah v Radencih, v Mednarodnem inštitutu arhivskih znanosti v Mariboru in v Trstu, na okroglih mizah o arhivistiki Mednarodne znanstvene konference v Opatiji Society and Technology, na konferencah Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti v Trstu in zadnja leta na mednarodnih znanstvenih konferencah Alma Mater Europaea v Mariboru, kar vse spremlja znanstvena revija Atlanti, ki jo ureja Peter Pavel Klasinc. Energijo in znanje je Peter Pavel dokazal zadnja leta kot predstojnik podiplomskega študijskega programa Arhivistika in dokumentologija na Alma Mater Europaea.

Naštel sem samo nekaj skupnih projektov, kjer sva sodelovala zadnja tri desetletja. Po letu 1980 je Iskra Delta povezala slovenske znanstvenike od Kalifornije in Bostona do Japonske ter razvila proizvodnjo v tistem času najnovejših uporabnih informacijskih tehnologij. In tu sva se prvič delovno srečala v želji, da sanje o novih informacijskih tehnologijah uveljavimo v arhivih, najprej v Sloveniji, na to v vsej Jugoslaviji in v svetu. Dobili smo podporo najvplivnejših predstavnikov nacionalnih arhivov in stroke, tako doma kot v svetu.

Da bi presegli lokalne blokade, promovirali in v mednarodnem okolju uvajali nove informacijske tehnologije, je Peter Pavel organiziral Mednarodne znanstvene konference v Radencih. Informacijska industrija Iskra Delta je prepoznala tržne priložnosti v domačih in mednarodnih arhivih tudi za sebe.

▲ Mednarodni inštitut arhivskih znanosti Maribor v takratnih prostorih Univerze na Krekovi ulici, leta 2005. Od leve: Marjana Jerčič, Peter P. Klasinc, Margareta Klasinc.

▲ Podelitev diplom diplomantom leta 2016. Dr. Peter P. Klasinc četrti, prof. dr. Ludvik Toplak šesti, z desne strani.

Kmalu se je ugotovilo, da je potrebna znanstvena institucija. Ustanovil je Mednarodni inštitut arhivskih znanosti v Mariboru, pod okriljem Univerze v Mariboru. Tu nas je usoda ponovno povezala. Desetletje plodnega dela je na drugi strani izzivalo podpovprečneže, ki so se povezali s politiko na nacionalni ravni z namenom, da se uniči vse, kar niso bili sposobni nadzirati in tako tudi inštitut. Zaradi lastnih izkušenj sem čutil v sebi veliko olajšanje, če sem mogel zaščititi napredno misel, tokrat kot rektor univerze. Da je obvaroval edinstveno institucijo pred domačo destrukcijo, je Peter Pavel ustanovil sestrski Mednarodni inštitut v Trstu, pod patronatom italijanskega ministrstva za kulturo v Rimu, z imenom Mednarodni inštitut arhivskih znanosti Trst-Maribor.

Kot znanstvenik in strokovnjak v praksi je Peter Pavel začutil potrebo po sistemskem visokošolskem izobraževanju arhivistov doma in po svetu. Začel je s poletnimi šolami in nadaljeval z razvojem visokošolskega magistrskega študija Arhivistika in dokumentologija pri Alma Mater Europaea-ECM.

▲ Dr. Peter Pavel Klasinc

In ponovno sva se srečala v sili. Ponovno se je ponudila priložnost in potreba, da sva združila moči v želji, da se arhivistika in dokumentologija uveljavi kot samostojen interdisciplinaren program na univerzi. To je uspelo, če še ne doma pa v tujini.

Dragemu sodelavcu dr. Petru Pavlu Klasincu želim, da ob sodelovanju domačih in mednarodnih strokovnjakov in znanstvenikov razvija in vodi akademske programe s področja arhivskih znanosti ter skrbi za kulturno dediščino Slovencev, vzgaja sistemsko šolane strokovnjake, vse v skladu z načeli Lions International: »Delaj dobro in to tudi pokaži.«

EPILOG

Knjiga, mini kronika ali kakor koli jo želite imenovati, je napisana. Upam, da so v njej slikovito izpostavljena vsa obdobja njegovega življenja in ustvarjanja, ki so bistveno zaznamovala njegovo življenjsko pot. Predvsem pa upam, da boste skozi branje spoznali Petra kot človeka, intelektualca, strokovnjaka in znanstvenika v srž njegove biti in ugotovili, da je lahko ponosen na vse, kar je v svojem življenju dosegel.

.....in gremo, novim delovnim zmagam naproti.....

Založila:

Z. MEDNARODNI INŠTITUT ARHIVSKIH ZNANOSTI MARIBOR IN
MARGARETA KLASINC

Zbrala in uredila:

Margareta Klasinc

Avtorji besedil:

Maruška Soklič Klasinc, Andrej Brvar, Vasja Samec,
Marija Hernja Masten, Marjetka Legat,
mag. Zdenka Semlič Rajh, dr. Miroslav Novak,
dr. Vilibald Premzl, Tina Plevnik, Peter Klasinc, Jože Lajevec,
Ludvik Jerčič, Marjan Podobnik, prof. dr. Ludvik Toplak in
mag. Milan Štruc

Posebno voščilo predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Avtor nepodpisanih besedil:

Margareta Klasinc

Fotografije:

Pokrajinski arhiv Maribor
Zgodovinski arhiv Ptuj
Alma Mater Europaea
Zasebni arhiv Jože Komovec
Zasebni arhivi avtorjev

Oblikovanje:

Borut Kupnik

Leto izdaje:

2016

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

929Klasinc P.P.(0.034.2)
930.25(497.4Ptuj)(091)(0.034.2)

DR. Peter Pavel Klasinc [Elektronski vir] : kronika / [avtorji besedil Maruška Soklič Klasinc ... [et al.] ; zbrala in uredila, avtor nepodpisanih besedil Margareta Klasinc ; fotografije Pokrajinski arhiv Maribor ... et al.]. - El. knjiga. - Maribor : Mednarodni inštitut arhivskih znanosti ; Ljubljana : [samoza.] M. Klasinc, 2016

Način dostopa (URL): <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-76EZH26Z/>

ISBN 978-961-285-340-2 (pdf)

1. Soklič Klasinc, Maruška 2. Klasinc, Margareta 3. Klasinc, Peter Pavel, 1946- 285304576

*Littera scripta manet
Kar je zapisano, ostane.*